

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2015. november

TARTALOM

Orvosnapok – negyvenhetedszer

Dékáni Dicséreték

A Kari Tanács határozatai (2015. 10. 08.)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Szekeres Júlia)

Díjazottjaink a Magyar Tudomány Ünnepe

Környezetvédelem a legmagasabb szinten
(Szabó Gábor)

Díjak, elismerések, kitüntetések

Török Béla professzor 90,
Weisenbach János 80 éves

Jubilál a Tölösi Péter Alapítvány

Hajléktalanok egészségnapja
(Rákossy Zsuzsa)„A véletlen hozta, hogy nem belgyógyász,
hanem gyógyszerkutató lettem”
(Interjú Pintér Erikával – Schweier Rita)

Búcsúzni fáj (Mess Béla)

Röviden: 5th Central European Congress
on Obesity; Külföldi vendégprofesszorok
látogatása (Karádi Zoltán); Sebészeti kuta-
tások klinikai szemmel (Takács Ildikó); A
gyermekneurológia eszenciája ... (Bíró
Éde); Mesterkurzus Sibenikben (Burián
András); Fogorvosok konferenciáiról
(Radnai Márta, Marada Gyula); Egy hét
északon (Fülöp Balázs)Új otthont kapott a gyermekdiálízis-ellátás
(Apró Annamária)Beszámoló amerikai kurzusról
(Búcs Gábor)Kardiológiai mesterkurzus Kalocsán
(Khidhir Nóra és Kéringér Patrik)„A boncaszta mellől mi másként
tiszteljük az életet” (Interjú Reglődi
Dórával – Schweier Rita)

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

Orvosok Lapja (1900–1922)
(Gracza Tünde)Szent Sebestyén ötödször...
(Molnár F Tamás)Írók, költők betegségről, orvoslásról,
halálról (Barthó Loránd válogatása)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

A címlapon Sebők Béla és Varga Gyula,
középen Varga Gyula fotói
Észak-Szerbiáról

Negyvenhetedszer gyűltek össze a pécsi orvos „öregdiákok”

A legfiatalabb és a legidősebb orvosgenerációk ünnepeltek együtt október közepén az Egyetemi Orvosnapok alkalmából. A közel fél évszázados múltva visszatekintő rendezvény egyszerre szól a PTE, ÁOK gazdag hagyományairól és az ígéretes jövőről.

Hét évtized történelme elevenedett meg október 16. és 17. között a pécsi orvoskaron, hiszen az orvoskari ünnepségen jelen voltak annak az orvosgenerációnak a még élő tagjai is, akik 1950-ben, néhány évvel a II. világháború után szereztek meg egyetemi diplomájukat, a 2005-ben, hazánk uniós csatlakozása után egy évvel diplomáztak pedig 10 éves évfolyam-találkozóját ünnepelték. Az óriási időbeli távolság által elválasztott generációk között szinte semmi közös pont nem akad, leszámítva a szakma szeretetét és talán a legfontosabbat: mindegyikük Pécsen szerezte orvosi diplomáját.

Az orvosgenerációk találkozása az Egyetemi Orvosnapok legfontosabb része, mondja dr. Pintér Éva, aki hosszú ideje vesz részt az esemény szervezésében, hiszen sok öregdiák számára ez az egyetlen lehetőség, hogy találkozzon régi évfolyamtársaival, barátaival. Az orvostanhallgatóként Pécsen töltött évek emlékei pedig lassan halványodnak, amit az is jól jelez, hogy aki teheti és egészsége engedi, eljön régi egyetemére. Idén három, 1950-ben végzett diák vette át a 65 éve végzetek számára járó vasdiplomát, tizenöt, 1955-ben diplomázott orvos pedig gyémántdiplomában részesült – közülük dr. Weszelits Vilma nyugalmazott főorvos beszédet is tartott az ünnepségen. Külön öröm volt a szervezőknek, hogy az aranydiplomában részesülő, 1965-ben végzett évfolyam több mint fele, 78 fő jelen tudott lenni az ünnepségen, 14-en pedig postán kaphatták meg a diplomát.

A múlt neves orvosgenerációinak ünneplése mellett az Orvosnapok a mostani és a jövőbeli generációknak is helyet adott. Dr. Miseta Attila dékán 32 főt részesített dicséretben kiemelkedő munkájáért és teljesítményéért. A hallgatók is komoly szerepet játszottak az ünnepségben, hiszen régi hagyomány, hogy a magas színvonalú oktatómunkát elismerő Romhányi Emlékérmeket az ötöd és hatod éves hallgatók titkos szavazatai alapján osztják ki. Itt igazi rekord született, hiszen dr. Szeberényi József professzor tizenhetedik alkalommal kaphatta meg az emlékérmeket. Az emlékérem másik idei díjazottját, dr. Nagy Judit professzor asszonyt szintén sokadszorra részesült a hallgatók elismerésében.

A karért végzett kiemelkedő munkáért jár a Pro Facultate Medicinae emlékérem, amely aranyfokozatát ez alkalommal dr. Barthó Loránd, ezüstfokozatát dr. Kőszegi Tamás és dr. Székely Miklós, míg bronz fokozatát Girán László, Németh Attiláné, Petrovics Ferencné Kópicz Ibolya és Várda Gabriella Bogáta vehette át.

Az egybegyűlteket stílszerűen a legfiatalabb generáció üdvözölte, hiszen a megnyitón a Virtuozok tehetségkutató verseny korosztályi győztese, a hetedik osztályos Boros Misi zongorázott.

■ Az alábbiakban közöljük a diplomások kiegészített névsorát.

DIPLOMÁSOK

Aranydiploma: dr. Alsószegi Ilona Mária, dr. Bartek Csaba, dr. Beke Árpád Emil, dr. Bekő Lajos, dr. Belső László, dr. Bertalan Gyula, dr. Bíró Gábor, dr. Borbély Éva, dr. Brittig Ferenc, dr. Brolly Mária, dr. Budai Mihály, dr. Büki Jolán, dr. Deutsch Ottó, dr. Dombi Irén, dr. Dorka András, dr. Engloner László, dr. Feuerbach Apollónia, dr. Fischer Emil, dr. Gellért Marianna, dr. Guseo András, dr. Gyeney László, dr. Gyócsi János, dr. Harsányi József, dr. Hergenróder Antal, dr. Hodosi László, dr. Horváth Mária, dr. Huszár Zoltán, dr.

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Ludány Andrea, Hollósy Tibor. Szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája

Kapitány Zsuzsanna, dr. Kardos Ottó, dr. Kellermayer Miklós, dr. Király Alajos, dr. Kisbenedek László Ottó, dr. Kiss József, dr. Klabuzai Zoltán, dr. Knolmayer Johanna, dr. Kovács Elemér, dr. Kovács József, dr. Krassói Erzsébet Ilona, dr. Kutas László, dr. Lang Miklós, dr. Lévai Iván, dr. Ligeti Judit, dr. Linczmár Erzsébet Kornélia, dr. Mantuano Kálmánné dr. Driesz Mária, dr. Maróti László, dr. Mateevics László, dr. Matusovits Emőke, dr. Málovics Ilona, dr. Mázló Mária Ilona, dr. Mezőfi Lászlóné dr. Vágvölgyi Erna Ilona, dr. Mészáros Ilona, dr. Molnár Ádám, dr. Molnár Etelka, dr. Mózsza Szabolcs Tamás, dr. Muha Cecília, dr. Nagy Endréné dr. Molitor Ágota Mária, dr. Nagy Judit, dr. Négyesi Mária, dr. Németh Árpádné dr. Gersei Emma, dr. Nyéki András, dr. Nyul Aranka, dr. Nyul István János, dr. Ottó Szabolcs, dr. Pavlovics György, dr. Prugberger János, dr. Pulay Árpád Tamás, dr. Ribiczey Pál, dr. Rodler Imre István, dr. Rozs András, dr. Sámik József, dr. Simon Gyula, dr. Somfai Magdolna, dr. Sótornyai Tamás, dr. Stromájer Margit, dr. Sulyok Endre, dr. Szabó Dénes József, dr. Szabó Imréné dr. Szabó Ibolya, dr. Szabó Magdolna, dr. Szajkó Mária, dr. Szakonyi Margit, dr. Szemelyácz János, dr. Széchenyi Attila, dr. Szilas Judit, dr. Szmodics Sára, dr. Takács Mária, dr. Tarnai Márta, dr. Tárnok Ferenc, dr. Török Endre, dr. Vajda Lajos, dr. Varga Judit, dr. Varga Levente, dr. Vass Mária, dr. Vámos István, dr. Várnai Ibolya, dr. Vereczkei Gábor Miklós, dr. Vereczkei Lajosné dr. Losonczy Hajna Kornélia, dr. Világhy Miklós, dr. Zámolt Klára.

Gyémántdiploma: dr. Ádám Géza Béla, dr. Bakó Béla, dr. Bartos Gábor, dr. Beliznai Pál Imre, dr. Fekecs Béla Imre, dr. Kádas Istvánné dr. Sáros Klára Flóra, dr. Kávássy Árpád Sándor, dr. Keserű Tamás László, dr. Marx Gyula József, dr. Marx Gyuláné dr. Baján Mária, dr. Németh Miklós Ferenc, dr. Pákozdi Lajos, dr. Szabó Pál, dr. Tóth Emil, dr. Tóth Kálmán Lajos, dr. Weszelits Vilma.

Vasdiploma: dr. Csordás Jenő, dr. Rozgonyi Attila, dr. Tigyi József.

■ A diplomások nevében dr. *Weszelits Vilma*, gyémántdiplomával kitüntetett főorvos mondott köszönő szavakat.

Tisztelt Rektor Úr, Dékán Úr, Professzor Hölgyek és Urak,
Kedves Jubiláló Közönség!

Először is köszönetet szeretnék mondani Önöknek, és az Alma Maternek, amiért minden évben alkalmat adnak azoknak, akik innen indultak el, hogy összejöjjenek és emlékezzenek.

Igen, emlékezzenek azokra az évekre, amik akkor talán nehéznek tűntek, de mégis elindították őket egy pályán, amit az elmúlt évtizedekben megjártak.

Egyetemünk közvetlen elődjét, az Erzsébet Tudományegyetemet Pozsonyban alapították, aztán rövid működés után, az első világháborút követően elég kalandosan menekült el Pozsonyból, végül egy budapesti kitérő után Pécssett vert gyökeret. Olyan nagynevű professzorokkal, mint a sebész *Bakay Lajos*, a gyermekgyógyász *Heim Pál*, az ideg-elmegyógyász *Reuter Camillo*, a kórbonctanon Entz Béla, vagy a gyógyszerész *Mansfeld Géza*.

Az én korosztályom idejében már Pécsi Orvostudományi Egyetemnek hívták, de mi sem gondolhatunk vissza kisebb nevekre, hiszen neves oktatóink, tudós és tisztelt professzoraink voltak többek között: *Szentágothai János*, *Környey István*, *Lissák Kálmán*, *Kerpel-Fróniusz Ödön*, *Ángyán János*, *Cholnoky László*, *Lajos László* és *Méhes Gyula*. Sorolhatnám még, és nem utolsó sorban a szeretett és tisztelt Romhányi György professzor – akiről ezt az aulát elnevezték – és akít én első éves medikaként a szombathelyi kórházban töltött, nyári gyakorlatomon ismertem meg. Már akkor is imádott oktatni, maga köré gyűjtötte a fiatalokat. Kérdezve tanított, és sosem felejttem el, amikor egyszer egy jó válaszom után rám nézett, és jellegzetes hangján azt mondta: hmmm..., vak tyúk is talál szemet.

Én az első éveket Budapesten végeztem, férjhez jöttem Pécsre, több mint 60 éve. Nekem, a budapesti, nagy létszámú évfolyam után, hamar otthonom lett ez az egyetem, úgy éreztem, én is fontos vagyok, oktatóink név szerint ismertek minket, és kollegiális jó viszony alakult ki köztünk, minden segítséget megkaptunk ahhoz, hogy jól képzett orvosok legyünk.

Ha körbenézek az oszlopokon, falakon, csupa ismerős képmás tekint vissza, és ezt tiszteletre méltó gondolatnak tartom. Legyünk büszkék arra, hogy híres tudósok tanítványai lehettünk, és maradjanak ők örökre köztünk.

Folytathatnám a tudósainkkal a sort a közelmúltból és a jelenből, de őket a hallgatóság ismeri, hiszen itt foglalnak helyet körünkben.

Mi azt köszönhetjük egyetemünknek, hogy országosan is sokra becsült diplomát kaptunk. A mostani, sok nemzetiségű diáksereg pedig a világ minden szegletébe elviszi jó hírnevét.

Még egyszer köszönet a kedves és családias rendezésért. Kívánjuk, hogy egyetemünk fejlődjön, szépüljön, és a jövő orvosai is olyan büszkén és szeretettel emlékezzenek vissza az itt eltöltött évekre, mint ahogy most mi tesszük.

Dr. Weszelits Vilma
gyémántdiplomás orvos

Dr. Weszelits Vilma

■ Folytatjuk a dékáni dicséretben részesültek méltatásának ismertetését (előzmények: Orvoskari Hírmondó 2015. október).

Dékáni Dicséret

Dr. Traiber-Harth Ibolya 1981-ben szerzett orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1982-től a Baranya Megyei Kórház patológiai osztályán dolgozott, 2004-től a minőségirányítás dokumentációs team vezetőjeként és belső auditorként. Az integrációig a BMK orvos és minőségirányítási igazgatójaként tevékenykedett. 2010-től a PTE Klinikai Központ minőségirányítási igazgatója. Orvosszakmai és tudományos teljesítménye mellett vezetése alatt fejlődött ki az a példaértékű egészségügyi minőségirányítási rendszer, amelyet működése alapjának tekint számos kórház és klinikai egység. Munkáját mindig konzekvens precizitás és végtelen kitartás jellemzi. Szakmai és emberi értékei kiemelkedőek.

Karunkon a graduális és posztgraduális gyakorlati oktatás fejlesztése mindig kiemelt szempont volt. Ennek egyik mérföldköve a 2012-ben újjára indított manuális készségfejlesztést szolgáló létesítmény, a **PTE, ÁOK, MediSkillsLab**. A munkálatok megkezdése és a kezdeti forrásokat biztosító pályázat sikeres megírása a Hallgatói Önkormányzat Oktatásfejlesztési Bizottságának, valamint a kar több, neves oktatója közös tevékenységének köszönhető. A 2014-es évtől kezdve a MediSkillsLab több egyetemi és külső partnerrel szerveződő kurzusnak egyaránt otthont adott, megkezdődött az instruktorok és demonstrátorok felkészítése, 2015. szeptemberétől pedig egyes klinikumi tantárgyak oktatása is elindult kísérleti jelleggel. A hivatalos megnyitó 2016. februárjában várható.

Dr. Rendeki Szilárd

Dr. Rendeki Szilárd klinikai főorvos látja el a létesítmény vezetői feladatát a kezdetektől fogva. A MediSkillsLab projektben tevékenykedő orvosok és hallgatók koordinálása, az operatív teendők napi szintű irányítása és felügyelete mellett a külső partnerekkel való kapcsolattartásért is felelős, valamint a megalakulás alatt álló Magyar Egészségügyi Szimulációs Társaság vezetőségi tagja.

Dr. Kiss Tamás a MediSkillsLab Szakmai Bizottságának tagja. Aneszteziológus és intenzív terápiás szakorvosként egyrészt a szakmai irányelvek képzésbe való integrálásáért felelős, másrészt aktív oktatói tevékenységével nagyban hozzájárult a napi szintű működési rend kialakításához. Az orvosi eszközök beszerzésében és a specifikációk elkészítésében is kiemelt szerepet játszott.

Dr. Kiss Tamás

Dr. Schlégl Ádám

Dr. Schlégl Ádám a létesítmény oktatásszervezési referensi feladatát látja el. A projektben indulástól fogva aktív szerepet vállalt. Szorosan együttműködik az oktatásban érintett kari és egyetemi szervezeti egységekkel, kidolgozta az instruktori és a demonstratori rendszert, valamint az oktatási feladatok napi szintű összehangolásáért is felelős.

Varga Péter gazdasági referensként az orvosi eszközök, szimulátorok és fogyóalkatrészek beszerzéséért felelős. A projektben a kezdetektől fogva részt vesz. Az éves költségvetési terv összeállítása, a szponzori együttműködések koordinálása szintén feladatai közé tartozik, együttműködve a Kancellária több szervezeti egységével.

Dr. Maróti Péter a MediSkillsLab szakmai koordinátora. Feladata a szimulátorok, oktatási eszközök műszaki szempontú felügyelete, valamint a létesítményt érintő fejlesztések koordinálása. Részt vett a projekt elindításában illetve az egyedi informatikai és audiovizuális rendszer megtervezésében.

Dr. Varga Péter

Dr. Maróti Péter

Barthó Loránd professzor köszönte meg a kitüntéseket, amivel némi derűtséget keltett.

Tisztelt Egybegyűltek, Kedves Kollégák!

Minden kitüntetett nevében szeretném megköszönni ezt a megtiszteltetést karunk vezetésének! Az esik a legjobban, ha olyanoktól kapjuk az elismerést, akik jól ismernek bennünket: a fölterjesztők, munkatársak, az Orvoskar vezetősége, a hallgatók; sokunkról a Kari Tanács is szavazott, „nemes versengés” is kialakult. Igyérjük, hogy ezután is igyekezzünk munkánkat minél jobban végezni. Természetesen ilyenkor mindig van, aki legalább annyira – vagy még jobban – megérdemelné a kitüntetést. Mit mondhatnék nekik? – Várjanak türelemmel...

– Még egyszer köszönjük szépen!

Boros Misi

Dr. Szabó Imréné dr. Szabó Ibolya aranydiplomás

Dr. Csordás Jenő vasdiplomás

Dr. Fischer Emil aranydiplomás

Nem jubiláló orvosdoktorunk *Mess Béla* professzor, de az Egyetemi Orvosnapok ünnepe a legméltóbb helyszín a köszönetünk kifejezésére azért a kiváló szakmai munkáért, melyet a német nyelvű orvosképzés sikere érdekében hosszú-hosszú évtizedeken keresztül fáradhatatlanul végzett – köszönte meg a professzor oktató munkáját *dr. Miseta Attila* dékán (ezzel kapcsolatban lásd még a 17. oldalon).

Dr. Mess Béla

Az Orvostudományi Hírlap 2015. októberi számának 19. oldalán az egész pályafutásuk során a POTE-n tevékenykedő évfolyamtársak sora kiegészül még *dr. Kovács Csaba* (†1973) és *dr. Czvalinga István* (†2003) nevével.

Dr. Hollósy Tibor anatómus, kiváló gyakorlatvezető

A Kari Tanács 2015. október 8-i ülésének határozatai

32/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a címzetes egyetemi tanári cím adományozását *dr. Alinda Dalma Várnai-Händl* részére.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Alinda Dalma Várnai-Händel szakorvos	73	1	3 + 2 érvénytelen

33/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a 2015/2016. tanévben beiratkozott hallgatók tandíjainak korrekcióját valamint a 2016/2017. tanévben beiratkozó hallgatóinak tandíjait.

34/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE foglalkoztatási követelményrendszerének módosítását.

35/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Családorvostani Intézet elnevezésének megváltoztatását Alapellátási Intézetre.

36/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Tanszéki Csoport áthelyezését a Családorvostani Intézetbe (Alapellátási Intézetbe).

37/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Fizikális és Rehabilitációs Medicina Önálló Tanszék elnevezésének megváltoztatását Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Önálló Tanszékre.

38/2015. (10.08.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a Diákjuttatási és Kollégiumi Bizottság hallgatói tagjainak névsorát, jóváhagyta az alábbi hallgatók megbízását: *Tóth Luca, Kovács Kristóf, Kriszta Zsófia, Nagy Szilvia, Fodor Fruzsina Krisztina*

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2015. szeptember 28.

1. Habilitációs ügyek

1/a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását:

Dr. Alizadeh Hussain, egyetemi adjunktus, I. Belklinika

Dr. Erhardt Éva, egyetemi adjunktus, Gyermekklinika

Dr. Garami András, egyetemi adjunktus, Kórélettani Intézet

Dr. Hetényi Csaba, tudományos főmunkatárs, MTA-ELTE Molekuláris Biofizikai Kutatócsoport

Dr. Joó József Gábor, egyetemi adjunktus, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, SE

Dr. Molnár Tihamér Szabolcs, egyetemi adjunktus, AITI

Dr. Papp Nóra, egyetemi adjunktus, Farmakognóziás Intézet

1/b Habilitációs pályázat (a PhD-fokozatszerzés óta még nem telt el az 5 év)

A Tanács támogatólag továbbította az alább nevezett pályázati anyagát az EHHB-nak a habilitációs eljárás megindításáról szóló döntés meghozatala érdekében: *dr. Szalma József* (2011), egyetemi adjunktus, Fogászati Klinika

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Pammer Judit, III. éves PhD-hallgató (I. Belklinika) nem kívánja PhD-tanulmányait folytatni, lemond állami ösztöndíjáról 2015. szeptember 1-től. A DHT tudomásul vette a bejelentést.

Dr. Mammel Barbara, III. éves PhD-hallgató (Szülészeti Klinika) lemond állami ösztöndíjáról 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy a rezidensi képzésben vesz részt. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Lóránd Veronika, III. éves PhD-hallgató (Immunológiai Klinika)

ka) lemond állami ösztöndíjáról 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy a rezidensi képzésben vesz részt. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rostás Ildikó, III. éves PhD-hallgató (Kórélettani Intézet) lemond állami ösztöndíjáról 2015. július 1-től, tekintettel arra, hogy állást kapott az intézetben. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Szalai Zoltán, II. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) lemond júliusi és augusztusi állami ösztöndíjáról, valamint 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányait halasztani szeretné tekintettel arra, hogy állást kapott az intézetben. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Schlégl Ádám Tibor, II. éves PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) tanulmányait levelező hallgatóként szeretné folytatni 2015. szeptember 1-től, tekintettel arra, hogy a rezidensképzésben vesz részt. A kérést a DHT támogatja.

Raics Katalin, III. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányait levelező hallgatóként szeretné folytatni 2015. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Meiszterics Zsófia, III. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Telek Elek, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Pirisi Katalin, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Török Orsolya, II. éves PhD-hallgató (Kórélettani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016.

január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gasznerné dr. Kormos Viktória, II. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Tóth Mónika Ágnes, III. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sükösd Andrea Krisztina, III. éves PhD-hallgató (Szemészeti Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sággy Éva, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja. Egyben elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Pohóczky Krisztina, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Türmer Katalin, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2015. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Avdicevic Mónika, II. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet – Gyógyszerészi Biotechnológiai Intézet) ösztöndíja lejárt (témavezető eredetileg két évre kért részösztöndíjat). Dr. Pongrácz Judit egyetemi tanár kéri, hogy további egy évre engedélyezze a DHT a részösztöndíj folyósítását. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Batai István Zoárd, I. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) tényleges témavezetői dr. Pintér Erika egyetemi tanár és dr. Pozsgai Gábor egyetemi adjunktus. A kérést a DHT támogatja.

Szalai Renáta, III. éves PhD-hallgató (Orvosi Genetikai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2/b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Harang Gábor levelező hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) többszöri felszólításra sem teljesítette tanulmányi kötelezettségét, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Naszádos Gyula György levelező hallgató (Budapest – Sebészeti Klinika) többszöri felszólításra sem teljesítette tanulmányi kötelezettségét és nem fizette be tandíját, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Benkő Tamás levelező hallgató (Urológiai Klinika) többszöri felszólításra sem fizette be tandíját, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Gáspár Boróka Panna levelező hallgató (Marosvásárhely – Immunológiai Klinika) többszöri felszólításra sem fizette be tandíját, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Pintér Csaba Zoltán levelező hallgató (Veszprém – Ortopédiai Klinika) többszöri felszólításra sem fizette be tandíját, törölni kell a hallgatói névsorból. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Farkas Péter István (Radiológiai Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Nyitrai Miklós egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr.

Lőrinczy Dénes egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gaszner Tamás (Anatómiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Csernus Valér egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gaszner Balázs egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kiss Rudolf (Szívgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Szokodi István egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Lénárd László Péter egyetemi adjunktus és dr. Kovács Krisztina egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kovács Patrícia (AITI) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Csontos Csaba egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Nyúl Eszter (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Perjési Pál egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Palkovics András (Sebészeti Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Papp András egyetemi adjunktus és dr. Vereczkei András egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ruttkay Tamás (Németország) levelezős hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Szokodi István egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Gasz Balázs főorvos). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sárvári Katalin (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Simon Gábor (Igazságügyi Orvostani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kiss Fruzsina (Kaposvár) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Olasz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Olasz Lajos egyetemi tanár és dr. Márk László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ádám Mária Magdolna (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Pajor László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hadnagy László (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Battyáni István egyetem docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Koffol Tamás (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Olasz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sikó Melinda (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Perjési Pál egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Perjési Pál egyetemi tanár és dr. Fischer Emil egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Borsody Bálint levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet – Szekszárd) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Bakó Péter levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika) 2015. szeptember 1-től 2016. janu-

ár 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Sarródi Andrea levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Toldi János levelező PhD-hallgató (AITI) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hágendorn Roland levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gál Roland levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Németh Katalin levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Thurén Gergely levelező PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) 2015. szeptember 1-től 2016. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Pótóné Oláh Emőke levelező PhD-hallgató (Kóréletlani Intézet) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kovács Katalin levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet – Érsebészeti Klinika) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Somodi Klára levelező PhD-hallgató (Magatartástudományi Intézet – Angol Hallgatói Szolgáltató Iroda) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Illés Miklós Balázs levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2015. szeptember 1-től 2016. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dobos András levelező PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet – Szentes) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Orsi Nikó levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szalai Zsuzsanna levelező PhD-hallgató (Sebészeti Klinika – Győr) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gurdán Zsuzsanna levelező PhD-hallgató (Fogászati Klinika) 2015. szeptember 1-től folytatja levelezős PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Svraka Eszter levelező PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet, Szekszárd) 2015. szeptember 1-től folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Lajtai Anikó levelező PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) kutatási területe megváltozott. A régi téma címe: Terápiás gyógyszerszint-monitorozás lehetőségei a klinikai toxikológiában. Az új téma címe: A kábítószerrendek változásának kihívásai a klinikai toxikológiában. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kálovits Ferenc levelező PhD-hallgató (Szombathely – Idegsebészeti Klinika) tényleges témavezetői dr. Büki András egyetemi tanár és dr. Kálmán Bernadett egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hardi Péter levelező PhD-hallgató (SOKI) tényleges témave-

zető dr. Jancsó Gábor egyetemi docens és dr. Menyhei Gábor egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Piski Zalán levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) tényleges témavezetői dr. Gerlinger Imre egyetemi tanár és dr. Lujber László egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Bányai Dániel egyéni felkészülő (Urológiai Klinika) tényleges témavezetője dr. Kovács Gyula egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Patczai Balázs egyéni felkészülő (Traumatológiai Klinika) tényleges témavezetője dr. Lőrinczy Dénes egyetemi tanár és dr. Wiegand Norbert egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Mintál Tibor egyéni felkészülő (Traumatológiai Klinika) tényleges témavezetője dr. Lőrinczy Dénes egyetemi tanár és dr. Wiegand Norbert egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Diós Péter egyéni felkészülő (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Pribér János egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Antus Csenge Petra egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2015. június 29-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Deli Gabriella egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) szigorlata 2015. szeptember 3-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Horváth Gábor egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) szigorlata 2015. szeptember 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Lenkey Zsófia egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) szigorlatai 2015. szeptember 14-én 93% és 87 %-os eredménnyel megtörténtek.

Lucza Tivadar egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) szigorlata 2015. szeptember 21-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Tibold Antal egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) szigorlata 2015. szeptember 22-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Bittner Nóra egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika – Országos Onkológiai Intézet) értekezésének védeése 2015. június 29-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Meggyes Mátyás egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének védeése 2015. július 2-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Szijártó István András egyéni felkészülő (II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum) értekezésének védeése 2015. szeptember 7-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Boros Melinda egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) érteke-

zésének védelme 2015. szeptember 17-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaitélését.

3. Egyebek

- **Dr. Kőszegi Tamás** egyetemi docens kreditpont-megállapításos kérése a „Novel diagnostic and trerapeutic approaches to complex genetic disorders” nemzetközi nyári egyetemen (Szlovénia, Portoroz) részt vett és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 3 kredit beszámítását engedélyezi.
- **Dr. Melegh Béla** egyetemi tanár kreditpont-megállapításos kérése a „Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok – Klinikai genetika: mozgásterek és megközelítések az alapellátástól a specializált szintekig” előadássorozaton részt vett és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.
- **Dr. Kállai János** egyetemi tanár javaslata a viselkedéstudományok program minimum impaktfaktor-követelményére. A szakértők véleményének beérkezése után dönt a DHT.
- **A grazi orvosegyetemmel** kötendő együttműködés: a

DHT a következő ülésen tesz javaslatot a tényleges együttműködésre.

- A PhD-képzésben résztvevők **időszakos szóbeli beszámolójának** megtartása: a DHT az új jogszabály megjelenése után dönt a kérdésben.
- Az **IF-értékek** semmilyen formában nem jelenhetnek meg az **MTMT-s** listákon, tekintettel arra, hogy az MTMT már nem előfizetője a JCR-nek. **A PTE ÁOK Könyvtárának igazolása kell** a dolgozat alapjául szolgáló cikkek impaktfaktorára vonatkozóan.
- **Második nyelvvizsgának** eszperantó valamint a latin középfokú nyelvvizsga elfogadható-e: a DHT a következő ülésén dönt a kérdésről.
- **PTE, ÁOK, DHT ülések ütemterve:** 2015. szeptember 28.
2015. november 2.
2015. december 14.

Dr. Szekeres Júlia
egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Díjazottaink a Magyar Tudomány Ünnepe

Bódis József, a PTE rektora vehette át a PAB legjelentősebb díját

A hagyományok szellemében a Pécsi Akadémiai Bizottság 2015-ben is díjakkal ismerte el tagjainak tudományos tevékenységét. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar oktatói közül többen vehettek át különböző tudományos elismeréseket 2015. november 3-án, Pécsen, a PAB Székházban.

Az elnökség a szak- és munkabizottsági elnökök javaslatai alapján a tudományos teljesítmény és a PAB életében való aktivitás figyelembevételével döntött. Az elismeréseket Kosztolányi György, a PAB elnöke adta át a díjazottaknak.

2015-ben a PAB legmagasabb díját, a PAB Ezüst Plakettjét kapta Bódis József, a PTE rektora, a KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója, a PAB tagja, a PAB Egészségtudományi Munkabizottságának elnöke, aki eredményes kutatómunkája mellett életre hívta és folyamatosan szervezi az Egészség-Akadémiát, a PAB elmúlt évtizedének legsikeresebb tudományos rendezvény-sorozatát.

Kiváló oktatói és kutatói munkája, valamint tudományszervezési tevékenysége jelentős mértékben járult hozzá a régió tudományos teljesítményéhez.

A kiemelkedő tudományszervező tevékenység elismeréseként a PAB és a Dél-Dunántúl a Tudomány Támogatásáért Alapítvány az idén két díjat adott ki.

Tudományszervezési díjat vehetett át: Vereczkei Lajos, a PTE, ÁOK Magatartástudományi Intézetének emeritus professzora, az 1970-es évek elejétől a PAB tagja, aki több évtizede vezeti és szervezi a PAB Tudós Klubot.

A vidéki tudományos élet kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatal kutatói közül a szakbizottságok javaslatára a PAB Elnökség döntése alapján **PAB Tudományos Díjat** vehetett át:

Horváth Györgyi, a PTE, ÁOK Farmakognóziai Intézetének docense. Tudományos érdeklődési köre: farmakognózia, fitokémia; bioaktív vegyületek, elsősorban növényi illóolaj-komponensek és karotinoidek izolálása, azonosítása, analitikai, mikrobiológiai és farmakológiai vizsgálata.

Gaszner Balázs, a PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének docense. Fő kutatási területe: az agyi stresszadaptációs rendszerek működésének vizsgálata, stressz- és depresszió-állatmodellek fejlesztése.

Környezetvédelem a legmagasabb szinten

Áder János köztársasági elnök előadása a Pécsi Orvostudományi Karon

Szép számban jelentek meg érdeklődők november 9-én 15 órakor a PTE, ÁOK előadótermében, ahol Áder János, Magyarország köztársasági elnöke több mint másfél órás előadást tartott az egyetem hallgatói és oktatói részére az „Élő bolygónk” klímakampány keretében. A közelgő párizsi klíma-csúcstalálkozóhoz köthető világméretű mozgósítás célja, hogy az emberek jobban megértsék a fenyegető veszélyeket és nyomást gyakoroljanak a döntéshozókra, hogy azok érdemi megállapodásokat kössenek a klímaváltozást kiváltó okok korlátozásáról.

A téma felvetés nem új, hiszen a klímaváltozással kapcsolatos aggodalmak már a kilencvenes évek óta a közbeszéd részét jelentik. Miért éppen most? – merülhet fel a kérdés jogosan. Egyrészt a közelgő csúcstalálkozó, másrészt – ahogy erre a köztársasági elnök az előadásában utalt – a világszerte egyre látványosabban megmutatkozó intő jelek, legyenek azok természeti vagy társadalmi jellegűek, cselekvésre kell hogy készítsék a fejlett világot. A klímaváltozásnak, mint jelenségnek széles körben vannak elfogadói és szkeptikusai is. Az éves középhőmérséklet statisztikai emelkedése azonban tény és az ahhoz köthető változások – elszivatagosodás, invazív fajok megjelenése, a termőterület szűkülése – valós problémaként vannak velünk jelen, ez már nem a riasztás kategóriája.

Azok, akik eljöttek az előadásra, biztosan nem számítottak könnyed hangvételre, és nem is kellett ebben csalódnuk. Számtalan – egészen aktuális – példát láthattunk a klímaváltozásnak tulajdonított katasztrófális hatású jelenségekre és riasztó prognózisokat a továbbiakban várható folyamatokról. Azonban, ha nagyon a mondanó mélyére nézünk, akkor két terület tűnik ki, ami végeredményben a problémák forrása, sokkal inkább, mint maga az átlagos középhőmérséklet emelkedése; ezek: a fogyasztás és a túlnépesedés. A sorrendet nehéz eldönteni közöttük. Az emberi populáció növekedése még a felmelegedésnél is biztosabban jósolható: ma már több mint 7 milliárdan vagyunk, 2050-re várhatóan 9 milliárdra nő a népességszám. Már csak emiatt is nő a fogyasztás, a mezőgazdasági termelés, a földhasználat, a termelés és az ipari kibocsátás. Mindez többletenergia-felhasználással jár, amely szén-dioxid és más üvegházhatású gázok növekvő kibocsátását eredményezi. A növekvő mennyiségű élelmiszert egyre kisebb, lepusztultabb területen kell megtermelni, amelyet időnként természeti katasztrófák is sújtanak. Egyre szélsőségesebb időjárási viszonyok, élelmiszerellátási problémák, a jégtakaró olvadása miatt a tengervízszint emelkedése és az ivóvízhiány, amely akár háborúkat is generálhat – röviden összefoglalva ezek az előrejelzések. Megdöbbentő adat, de várhatóan a népességnövekedés és az urbanizáció fokozódása miatt több város és városrész épül a közeljövőben, mint az elmúlt kétezzer évben eddig. A termőterületen túl a másik nagy probléma az ivóvíz lesz: az elmúlt száz év alatt a 20-szorosára nőtt az egy főre eső vízfogyasztás, ugyanakkor a szennyvíz 90 százalékát tisztítatlanul juttatják a folyókba. Évente 3,5 millióan halnak meg vízhiány és szanitációs problémák miatt.

Az előadás – kiemelten az orvos képzésben részt vevő hallgatóság miatt – külön kitért azokra a várható egészségügyi hatásokra amelyek hamarosan az orvosi szakmát is új, eddig Európának ebben a felében még nem tapasztalt kihívások elé állíthatják majd. Az invazív fajok tömeges

megjelenése, az általuk terjesztett kórokozók (mint a malária vagy a dengue láz) vagy akár az allergén polleneket termelő fajok melegedés miatti tömeges elszaporodása olyan egészségügyi kockázatokat jelent, amelyre már most készülniük kell a jövő orvosainak.

Az előadásban néhol tapasztalhattunk aktuálpolitikai áthallásokat, ám szerencsére nem ezek domináltak. Elhangzott, hogy a jelenlegi szíriai helyzetnek is az egyik kiváltója egy óriási aszály volt, emiatt költöztek sokan az ország nagyvárosaiba, s ez a tömeg robbantotta ki azt a polgárháborút, amely a mostani migrációt okozta. A migrációval kapcsolatban pedig megtudhattuk, hogy a jelenlegi helyzet csak fokozódni fog a jövőben. Ugyanakkor az alternatív energiaforrások kapcsán biztosan többen szívesen hallottak volna az atomenergetika és a jelenlegi létesítmények jövőjéről és elfogadottságáról a közelgő csúcstalálkozó fényében. Hallhattunk, hogy idén csak Angliában „egy Paksnak megfelelő méretű” mennyiségben állítanak üzembe szélerőműveket. Paks kérdését azonban ettől eltekintve nem érintette az államfő.

A „mit tehetünk?” kérdésre – legalábbis eddig – még nem születtek megnyugtató válaszok. A hallgatói kérdésblokkban került elő (többször is) a kvótarendszer témája. Elnök úr elismerte, hogy nem a legjobb megoldás, de legalább van valami, ami korlátoz. Ugyanakkor látható, hogy a gazdagabb országok megengedhetik maguknak, hogy megvegyék a szegényebb – általában nem termelő, ezért azt nem is felhasználó – országok kvótáit. Magyarországról szólva elmondta, hogy az emisszió terén az ország jól áll, a levegőt a legkevésbé terhelő első húsz ország között szerepel. Ami nehezen tűnik elképzelhetőnek, hogyan tud, vagy akar a fejlett világ a fejlődő országok oldaláról jelentkező robbanásszerű fogyasztási igényrel és populációs növekedéssel bármit kezdeni. A fejlett országok már kiengedték a szellemet a palackból, amikor termelésüket (azaz jólétük alapját) „outsourcing”-olták és ezzel megteremtették a nem organikus fejlődés okozta problémák lehetőségét. Egy fejlődő ország bizonyára nehezen fogad el olyan intelmet, hogy fogja vissza a fogyasztást és ne használjon hagyományos energiaforrásokat, vagy az éppen a fejlettebb országokból áttelepített környezetterhelő üzemeket. Sajnos nagyon klasszikus problémakörök mentén érlelődő – szűkülő természeti erőforrások, élelem, ivóvíz, túlnépesedés és fogyasztás – konfliktusos jövőkép tárulhatott elénk. Reméljük, hogy a történelem nem fogja ismételni magát ezúttal.

Az előadást követően az államfő szűkebb körben, dr. Bódis József rektorral, Jenei Zoltán kancellárral, dr. Miseta Attila dékánnal és dr. Páva Zsolttal, Pécs polgármesterével folytatott beszélgetést.

Szabó Gábor

Fotó: Verébi Dávid

PhD-díjban részesült dr. Rozmer Zsuzsanna

Immár 17. alkalommal adták át az „Alapítvány a Magyarországi Gyógyszerkutatásért” közhasznú szervezet által alapított PhD-díjat.

A 2015-ös év két díjazottja között szerepelt dr. Rozmer Zsuzsanna egyetemi adjunktus, a Gyógyszerészi Kémiai Intézet munkatársa.

A PhD-díjat a 2015. szeptember 17-18-án, Herceghalomban megrendezett Gyógyszerkémiai és Gyógyszertechnológiai Szimpózium '15 elnevezésű rendezvényen adták át.

A díj elnyeréséhez gratulálunk, további eredményes munkát kívánunk!

Pécsi fogorvostan-hallgatók első és harmadik helyezése a „Győztesek győztese” országos versenyen

A XV. Dental World (Nemzetközi Fogászati Szakkiállítás és Konferencia, Bp.) rendezvényen került sor a fogorvostan-hallgatóknak meghirdetett „Győztesek győztese” elnevezésű (frontfog felépítése anatómikus rétegzési technikával) versenyre, melyen a PTE, ÁOK, Fogorvos Szak két végzős hallgatója, Reichert Éva első, Soós Dorottya harmadik helyezést ért el. Felkészítő tanárunk dr. Lempel Edina.

A Magyar Gyermekgyógyász Társaság Schöpf-Mérei Emlékéremmel tüntette ki Pintér András

A Magyar Gyermekgyógyász Társaság 2015. évi Nagygyűlését idén Siófokon tartotta (2015. szeptember 24-26.). Ennek során társaságunk tiszteletbeli, örökös elnökét, Pintér András a Magyar Gyermekgyógyász Társaság Schöpf-Mérei Emlékéremmel tüntette ki. Pintér András felkért előadást tartott („Döntés az életről a megszületés előtt és a korai postnatalis szakban – etikai dilemmák”). A fenti magas elismerést eddig két gyermeksebész kapta meg, Dénes János főorvos (1984) és Altorjay István professzor (1998). Ez a kitüntetés nemcsak volt elnökünknek, hanem a gyermekgyógyászokkal mindig szorosan együtt dolgozó gyermeksebészeknek is szólt.

Schöpf-Mérei Ágost a magyar gyermekgyógyászat és a hazai ortopédiai, gyermeksebészeti ellátás megalapítója volt. Igazi orvos-polihisztor, aki megteremtette a gyermekgyógyászat egységét. Saját pénzből és adományokból Európában talán elsőként gyermekortopédiai kórházat hozott létre, ahol mai szemmel is bonyolult ortopédiai műtéteket végzett, de hólyagkővet is eltávolított, kancsalságot is operált. Schöpf-Mérei végzte hazánkban az első étemarkóziót. Orvosként részt vett az 1848-as szabadságharcban, amiért menekülnie kellett. Manchesterben telepedett le, ahol egy ottani nőgyógyász főorvossal kórházat alapítottak. 1858-ban vastagbélrákban halt meg. Temetésén – bár magyar volt – szokatlanul nagy számban jelentek meg, a sajtó is igen részletesen számolt be a tevékenységéről.

A Magyar Gyermekgyógyász Társaság 2015. évi Nagygyűlésén a társaság új elnököt választott 4 évre, a Bethesda Gyermekkórház főigazgatóját, Velkey György főigazgató főorvos két perióduson át a kollégiumunk tagja volt a Gyermekaneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság delegáltjaként. Kapcsolata ma is szoros a gyermeksebészettel. Pintér dr. a jövő évi (2016. április 4., hétfő) Pilaszanovich Imre Emlékülésre, a szokásos csatlakozó magyar előadás tartására meghívta előadóként Velkey doktort. A külföldi vendég az egyiptomi Alexandriából jön Pécsre (Sameh Shehata professzor).

Dr. Vástyán Attila

Berde Botond Ösztöndíj 2016

Egyetemünk díszdoktora, Berde Botond, bázeli professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának **2016. évi ösztöndíjára** pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása, stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **4000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.

Pályázatok benyújthatók a PTE, ÁOK Dékáni Hivatalába **2016. április 4-ig**.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét,
- fogadókézséget igazoló levél,
- a pályázó szakmai életrajza,
- munkaterv,
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó tanulmányútját 2016. május 14. után kezdheti meg.

Dr. Schneider Imre s.k. professzor emeritus, a kuratórium elnöke

Török Béla professzor 90 éves

Török Béla professzor meghatározó személyisége volt az 1952-ben alakult Tájánatómiai és Műtéttani Intézet, későbbi nevén Kísérletes Sebészeti Intézet első négy évtizedének.

Török professzor 1925. november 25-én született Gigén. A Kaposvári Somssich Pál Gimnáziumban szerzett kitűnő érettségi után a Budapesti Műszaki Egyetemen folytatott tanulmányai a háború miatt megszakadtak. A hadifogságot követően felsőfokú tanulmányait már a Pécsi Orvostudományi Egyetem folytatta, ahol 1953-ban kapott diplomát.

A Tájánatómiai és Műtéttani Intézet megszervezésével eredetileg *Szentágothai János* professzort bízták meg 1951-ben, majd igazgatónak, tanszékvezető docensként *Karlinger Gy. Tihamért* nevezték ki. Az intézet alapításának idején még egyetemi hallgató Török professzor már a kezdetektől bekapcsolódott az intézeti munkába. Mint anatómiai intézeti demonstrátor sikeres, nemzetközileg elismert kutatásokat végzett a hypothalamo-hypophysealis rendszer vérkeringésével kapcsolatban, mely vizsgálatok anatómiai alapul szolgáltak a Szentágothai-Halász féle feed-back mechanizmus leírásához. E kísérleteknek komoly nemzetközi visszhangja volt, a mai napig citálják az endokrinológiai irodalomban. Intézeti tevékenységével párhuzamosan 1953-1960. között a II. számú Sebészeti Klinikán is dolgozott osztályos orvosként, ahol 1957-ben sebészből szakvizsgát tett. Karlinger professzort 1956-ban megbízták a II. sz. Sebészeti Klinika vezetésével is, így ettől kezdve helyetteseként Török professzor vált az intézet operatív vezetőjévé. Az agyi vérkeringéssel foglalkozó fenti vizsgálatokra épülő kandidátusi disszertációjának sikeres megvédését követően 1963-ban egyetemi docenssé nevezték ki. Az évek során kibontakozó, a kísérletes gasztroenterológiát, kardiológiát, a transzplantációs, majd a szabadgyökös vizsgálatokat is magába foglaló sokoldalú tudományos tevékenysége révén a hatvanas évektől kezdve egyre inkább ő határozta meg az intézet szellemi arculatát. Mindezt elősegítette a zürichi Kantonspital Kutató Laboratóriumában a 60-as évek végén tett több tanulmányútja is, ahol a szervmegőrzéssel és szervátültetéssel a világ élvonalában foglalkozó *Largiadèr* professzor munkacsoportjában dolgozhatott. E tanulmányút eredményeként az intézeti kutatómunkában megkezdődött a szervkonzerválás, a vese- és szívtranszplantáció valamint a kilökődési mechanizmusok kísérletes tanulmányozása is.

Török professzor 1968-ban docensként kapott intézetvezetői megbí-

zást, majd „A coronaria betegségek gyógyításának sebészi lehetőségei”

című akadémiai doktori disszertációjának megvédését követően, 1972-ben intézetvezető professzorrá nevezték ki. Vezetésével a pécsi Kísérletes Sebészeti Intézet a hazai sebészeti kutatás elismert műhelyévé vált. A sikeres munkát széleskörű hazai, valamint a zürichi, a pozsonyi, a moszkvai, a brnoi, a rostocki, az erfurti, később a tübingeni intézetekkel és klinikákkal kialakított nemzetközi együttműködés is segítette. A szegedi társintézetet vezető Petri Gábor professzorral együtt kiemelkedő érdeme volt abban, hogy a kísérletes sebészeti intézetek orvosképzésben és sebészeti kutatásokban betöltött szerepe megerősödött, és országos elismertséget szerzett.

A kutatómunka mellett nagy hangsúlyt fektetett az oktatás tárgyi és személyi feltételeinek javítására. Pezsgő diákköri élet alakult ki vezetésével az intézetben, mellyel nagymértékben segítette a manuális szakmák iránt érdeklődő hallgatók pályára kerülését, akik közül a későbbiek során többen lettek professzorok klinikákon vagy főorvosok vezető kórházakban. Széleskörű együttműködési lehetőséget biztosított a kutatómunka iránt érdeklődő klinikus kollégáknak is, segítve ezzel a tudományos minőségük megszerzését. A hazai kísérletes sebészet érdekében kifejtett több évtizedes munkáját a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekciója „Petri Gábor” emlékéremmel jutalmazta.

Az új iránt fogékony, kreatív gondolkodó, elhivatott kutató, mások véleményére odafigyelő és segítőkész vezető volt. Vezetése alatt az intézetben a fegyelmezett munka mellett a családi légkör volt jellemző. Török professzor intézetvezetői tevékenysége mellett több évig volt a POTE Tudományos Bizottságának titkára, majd 1976-1982, valamint 1991-1993. között oktatási, majd tudományos rektorhelyettesként is részt vett az egyetem vezetésében. Termékeny tudományos munkáját, melyet 1992-től emeritus professzorként már a Bioanalitikai Intézetben folytatott, közel 200 közlemény fémjelzi.

Tisztelt Professzor Úr, kedves Béla Bácsi! A szép kort jelző születésnap alkalmából tisztelettel és szeretettel gratulálunk, és kívánunk a további évekre jó erőt és egészséget!

Tóth Imre és Lantos János

A Magyar Rektori Konferencia Elnökségének állásfoglalása az államtudományi képzésről

Az Országgyűlés 2015. június 30. napján elfogadta és 2015. július 13-án kihirdetésre került a Nemzeti Közszoigálati Egyetemről, valamint a közszoigálati, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény, és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2015. évi CXXXII. törvény.

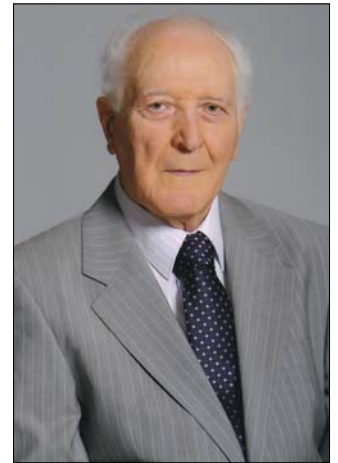
A törvény államtudomány néven új önálló szakot és ezzel együtt tudományterületet vezet be a magyar felsőoktatásba azzal, hogy a létrehozásra kerülő szak képzési és kimeneti követelményeit, továbbá az oklevéllel tanúsított szakképzettséget, és annak a Magyar Képesítési Keretrendszer és az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti besorolását a közszoigálatás-fejlesztésért felelős miniszter későbbi rendeletben határozza meg.

A Magyar Rektori Konferencia felhívja a figyelmet arra, hogy tudományterületek létrehozása, elhatárolása, valamint képzések tartalmának meghatározása elsősorban az akadémiai közszoiség feladata, mely feladatának a többi szak vonatkozásában – együttműködésben az Emberi Erőforrások Minisztériumával – folyamatosan eleget tesz.

Formai, eljárásai és szakmai szempontból sem elfogadható, hogy a jogalkotó az államtudományi szak esetében előzetesen nem egyeztetett sem a Magyar Rektori Konferenciával vagy illetékes szakbizottságával, sem a Magyar Tudományos Akadémiával. Ez az összes többi felsőoktatási szakhoz képest kivételes eljárást jelentett.

Az államtudományi képzés tartalmát először nyilvánvalóan egyetemi, szakmai szinten kell megvitatni és meghatározni, az ezzel kapcsolatos jogalkotás megalapozottan csak ezt követően történhet meg, ezért kéri az illetékes minisztert, hogy a képzési és kimeneti követelmények kialakításába és a jogalkotási eljárásba a Magyar Rektori Konferenciát vonja be.

Budapest, 2015. július 16.

Forrás: radiologia.hu

Weisenbach János 80 éves

2015. november 3-án, a Magyar Tudomány Napján – Lombay Béla laudációja

A szeptemberben tartott visegrádi Gyermekradiológiai Szimpózium előtt beszéltem legutóbb Jánossal telefonon. Fényképeket kértem tőle *Görgényi Ákos* elhunyt gyermekradiológus barátunkról, akinek munkásságáról a szimpóziumon megemlékeztünk. Tudtam, hogy János szenvedélyes fotós és közös belföldi és külföldi útjainkon számos fotót készített a tudományos és társadalmi eseményekről.

János az utóbbi években betegsége miatt ritkábban mozdul ki, így a tudományos üléseken sem jelenik meg olyan gyakorisággal, mint néhány évvel ezelőtt. Viszont telefonon bármikor rendelkezésünkre áll. Így történhetett, hogy telefonbeszélgetésünk után néhány nap múlva már szerkesztett formában küldte a megemlékezésre a képeket közös barátunkról, amiket az előadásban be tudtam mutatni.

Ezúton is köszönöm munkáját és szekciónk nevében 80. születésnapja alkalmából Isten áldását kérve, szeretettel köszöntöm! 75. születésnapja alkalmából a Magyar Radiológia hasábjain köszöntöttem, s akkori írásom alapján elevenítem most fel *dr. Weisenbach János* tanár úr, a Pécsi Egyetem Gyermekklinikája radiológus docensének életpályáját.

Weisenbach János 1935. november 3-án született Pécsen. A jezsuiták Jézus Társaságának Pius gimnáziumában töltött 1 év után, annak államosítása miatt a Nagy Lajos Általános Gimnáziumban érettségizett, majd ezt követően végezte el Pécsi Orvostudományi Egyetemet. Az egyetem után a II. számú Sebészeti Klinikán kapott központi gyakornoki állást. Másfél év után került a Röntgen Klinikára, majd jeles eredménnyel radiológiából szakvizsgázott. A szakvizsga után a korai gyomorrákos betegek szűrésével foglalkozott, melyekről több dolgozatban számolt be az Orvosi Hetilapban.

1968-ban a Gyermekklinika állományába került át, ahol megbízták a röntgenrészleg vezetésével. Nehéz körülmények között dolgoztak, a régi röntgenberendezések és a személyi feltételek is hiányosak voltak, amit többnyire szakmai lelkesedéssel pótolhattak. Weisenbach doktor hazai tevékenysége mellett a nehéz körülmények ellenére is bekerült a nemzetközi tudományos életbe, sikerült részt vennie Európai Gyermekradiológus Kongresszusokon, sőt külföldi gyermekradiológusok részére nemzetközi szimpóziumokat is szervezett. 1992-ben kandidátusi tudományos fokozatot szerzett: „A mellkas- és szívnyagyság normális újszülöttekben és cardiorespiratoricus zavarral járó kórképekben” címmel. A védést követően egyetemi docenssé nevezték ki. Tevékenysége során a gyermekradiológia szinte minden területével foglalkozott, különös tekintettel a mellkasi és musculoskeletalis radiológiával, és ezekből a témakörökből 121 dolgozata jelent meg hazai és nemzetközi folyóiratokban. A dolgozatok

mellett mintegy 250 jelentősebb előadást tartott különböző fórumokon.

A Magyar Radiológusok Társasága Gyermekradiológiai Szekciójának munkájában éveken át aktívan részt vett. 1974 óta a szekció vezetőségének tagja volt, nem sokkal nyugdíjba vonulása előtti évekig a szekció titkáráként. Szívós küzdelemmel évekig harcolt, hogy a gyermekradiológiát hazánkban szakvizsgaként fogadják el, és ez 2003-ra sikerült is.

A Magyar Radiológusok Társasága tagsága mellett tagja volt a Magyar Onkológusok Társaságának, a Magyar Gyermekgyógyász Társaságnak, a Német Gyermekradiológus és az Európai Gyermekradiológus Társaságoknak.

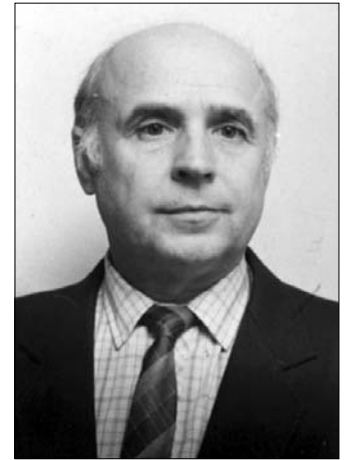
Szakmai kiténtetése közül kiemelendő a „Kiváló Munkáért” (1982) és a Gefferth Károly emlékérem (1997), a Dékányi Dicséret (2000), a Ratkóczy Nándor emlékérem (2006), ezeken kívül több szakszervezeti elismerést is kapott.

2005. június 18-án, 70 éves korában nyugdíjba vonult, s a tiszteletére tartott tudományos ülésen közvetlen munkatársai, barátai valamint az egyetem vezetői előtt előadásban számolt be a gyermekklinikán eltöltött 30 év eredményeiről, buktatóiról és sikereiről.

Zárásként a következő szavakkal búcsúzott:

1. Úgy végezd a munkádat, mintha nem is munka lenne, hanem egy kitűnő szórakozás.
2. A kis betegekkel, s a szüleikkel úgy viselkedj, úgy bánj, mint ahogy azt Te is elvárnád hasonló helyzetben.
3. A betegekhez mindig legyen egy hihető, biztató szavad, s ezt a beszélgetés vagy a vizsgálat elején mondd el mindig.
4. Az oktatásban és a nevelésben a legfontosabb a személyes példa.
5. Az új generáció képzése legalább annyira fontos, mint a saját tudásod gyarapítása.

Kedves János! Békés, nyugodt nyugdíjas éveket kívánunk, számítva a további tanácsaidra.

Az MRK Plénum állásfoglalása – 2015. október 21.

A Magyar Rektori Konferencia plénuma üdvözli, hogy a HEBC (Magyar Európai Üzleti Tanács) éves jelentésében foglalkozott a magyar oktatás és a magyar felsőoktatás helyzetével. A jelentés megállapítja, hogy a magyar felsőoktatás finanszírozása nem elégséges. Az MRK támogatja a HEBC álláspontját, mely szerint növelni szükséges a felsőoktatási ráfordításokat annak érdekében, hogy hosszú távon is minőségi és megfelelő indikátorokkal mérhető változásokat lehessen elérni.

Gödöllő, 2015. október 21.

Magyar Rektori Konferencia

Magyar Rektori Konferencia Elnöksége

„A véletlen hozta, hogy nem belgyógyász, hanem gyógyszerkutató lettem”

Bájosan mosolyog, miközben kezét fogunk. Határtalan kedvességgel invitál az irodájába, ami épp olyan, akárcsak ő: barátságos, életvidám. Ha hallgató lennék, a narancsos árnyalatú fotelben biztosan könnyebben levetkőzném a vizsgadrukkomat, a falon található, festményeknek tűnő, idilli természetfotók láttán pedig még az is eszembe jutna, amit jó mélyen elástam az emlékezetemben. Miközben arról mesél, hogyan tévedt a gyógyszerkutatás mezéjére, azon gondolkodom, mitől is olyan megnyerő személyiség. Aztán rájövök: a természetessége adja a báját, nem játszik szerepet, sem a vezetőét, sem a professzorét, pedig harminc év kemény munkájával érte el sikereit. Dr. Pintér Erika professzor asszonnyal, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet három éve kinevezett vezetőjével könnyedén beszélgettünk, pedig akkor találkoztunk először.

– Huszonhét év intézeti munka után milyen érzés a vezetői székben ülni?

– Nagy megtiszteltetésnek érzem ezt a megbízatást, szolgálatnak tekintem. Azzal a feltétellel vállaltam, hogy a kollégák segítenek nekem, ennek megfelelően építettem fel a vezetői struktúrát is, ami rajtam kívül két helyettesemből áll. Egyikük *Pethő Gábor* professzor, aki a tanulmányi ügyekért felelős, három nyelven oktat, nagyon akkurátus, jó humorú és kedves ember, másikuk *Helyes Zsuzsanna* professzor asszony, aki egy agilis, nagy munkabírású kolléganő, ő a kutatási ügyekben segíti a munkámat. Minden kérdésben számíthatok rájuk, a döntéseimet – a velük való konzultációk után – könnyebben hozom meg. A döntés lehetősége egyébként felszabadítóan hat rám, még akkor is, ha ezek végeredménye nem mindenki számára népszerű. Arra törekszem, hogy mindenkit egyenlő mércével, egyenlő módon bíráljak, vagy dicsérjek. A hallgatókra is ez vonatkozik, mindig azt mondom nekik, hogy szomorú, ha meg kell őket buktatnom, de egy bizonyos szintet mindannyiuknak el kell érni. Egyetlen kivételt sem szabad tenni, a kivételezést és a jogtalan előnyszerzést kimondottan elítélem, tanárként és vezetőként is. Egészen kis koromtól azt láttam, hogy szorgalommal és kitartással igenis elérhető az, amire vágyik az ember.

– Ön alapvetően egy tépelődő, vívódó alkat? Ezért is fontos ez a hármas vezetés? Vagy egyszerűen csak nagy az intézet, és a feladatok így jobban átláthatóak?

– Inkább úgy mondanám, hogy szükségem van időre a döntéseimhez, a gyorsaság nem az előnyöm ebből a szempontból. Lehet, hogy éppen ezért nem lettem volna jó orvos, hisz ott azonnal jó döntést kell hozni. Számomra nagyon fontos a konszenzus is, mindig az egyenes útra törekszem, még akkor is, ha más utak könnyebben és korábban hoznák a sikert.

– Önmagához hasonló személyiségeket választott helyetteseinek? Vagy épp ellenkezőleg, és a viták hozzák meg a jó döntéseket?

– Mindhárman nagyon különbözünk, mások a hibáink és az erőnyeink is. Az nem szégyen, ha az ember mer másoktól kérdezni és tanulni. Éppen ezek a különbségek érelik meg bennem azt, hogy mi felé a legjobb mennünk. Nagyon fontos, hogy megbízom bennük. Nem tudnék klasszikus autokrata vezető lenni, és ugyan minden munkatársam Erikának hív, nem professzor asszonynak, de azért megtartjuk egymás közt a megfelelő távolságot.

– Ha korábban kapja meg a vezetői megbízatást, elvállalja-e?

– Azt hiszem, kellett a 27 év szakmai tapasztalat ahhoz, hogy be-

nyújtsam a pályázatomat, de még így is korainak éreztem, hisz három évvel ezelőtt voltam 50 éves. Nagy kihívást jelent ez számomra, főként azért, mert a Gyógyszertani Intézet tudományos teljesítménye az egyik legjobb az egyetemen, nem szólva arról, hogy nagyok voltak az elődeim is, és ez kötelez. Ugyanakkor 50 évesen már vannak elképzelései az embereknek arról, mi az a stratégia, amit követni kell, hol találja a gátló tényezőket, kitől mit várhat el. Abban

kell a legnagyobb teret nyitni az embereknek, amiben a legjobbak, és akkor nemcsak sikeresek, de boldogok is lesznek. Az a jó vezető, aki képes erre. Nagyon törekszem arra, hogy megtaláljam a munkatársaim erőnyeit, és tovább erősíthessem őket. *Pethő Gábor* kollégámnak például nagyon jó a szintetizáló képessége, a képletesen értendő egy mértéki tudásból pontosan azt a tíz centinyit tudja átadni a diákoknak, ami a legfontosabb, és erre csak kevesek képesek. *Helyes Zsuzsiban* pedig azt tiszteltem, hogy hatalmas a teherbírása, nagy a lelkesedése, kiváló a kommunikatív készsége, ő valódi kutató alkat.

Ha már kutatás, most éppen tananyagot írunk a gyógyszerészeknek az egyik tantárgyukhoz, melynek bevezető része a farmakológia történetéről szól. Ebben említést teszek azokról az elődökről, nagyságokról, akik ezen a szakterületen a legfontosabb szerepet játszották. Nagyon érdekes végigtekintni ennek a tudományágnak a múltját, és akár a Nobel-díjait is, 1901-től napjainkig. Gyógyszerkutatással kapcsolatos Nobel-díjakat először a XX. század elején adtak ki, majd annak a közepén, amikor az „antibiotikum-éra” *Fleminggel* elindult, a penicillin 1929-es felfedezésével. Aztán jött egy nagy fordulópontra a huszadik század közepén gyógyszerkutatásban a „gyógyszerreceptor” teóriával, ami azon alapult, hogy vannak olyan molekulák a szervezetben, amelyekhez a gyógyszerek kapcsolódnak. A gyógyszerek aztán úgy hatnak, hogy megtalálják a receptorokat a különféle szervekben. Eztán nagyon sok gyógyszer került forgalomba, melyeknek keresték a hatásmechanizmusait. A 80-as, 90-as években ezeknek a hatásmechanizmusoknak a feltérképezéséért ismét születtek Nobel-díjak, az utolsót 2000-ben adták *Arvit Carlsson*nak, aki felfedezte, hogy a központi idegrendszer betegségeit, például a Parkinson-kórt, a depressziót, vagy más pszichiátriai betegségeket mely molekulák hiánya, avagy túlermelődése idézi elő. Mostanság főként a molekuláris biológiai felfedezésekért osztottak Nobel-díjat, amelyek ugyan kapcsolatban állnak a gyógyszerekkel, de ez a kapcsolat még nem túl szoros. A *Science* folyóirat évi utolsó számában mindig összefoglalják a természettudományos területek legnagyobb áttöréseit. 2013-ban egy gyógyszerkutatással kapcsolatos felfedezés is szerepelt benne, ami olyan gyógyszerről szólt, ami arra készíti az immunrendszert, hogy a daganatot elpusztítsa. A gyógyszert ipilimumabnak hívják, ez monoklonális antitest, és az immunrendszert stimulálja. 2011-ben került forgalomba ez a gyógyszer, és nagyon súlyos, daganatos betegeknél, elsősorban bőrrákban,

tüdőrákban, gyomorrákban és béldaganatban szenvedőknek adták. Ezek az emberek már a negyedik stádiumában voltak a betegségeiknek, tehát nagyon kevés esélyük volt a túlélésre. Jó részük, 60 százalékuk szerencsére még ma is él. Ez óriási áttörés akkor is, ha a késői mellékhatásokat még nem ismerjük. Bár azoknál a betegeknel, akiknél a gyógyszer szedése előtt mindössze néhány hónapot jósoltak, ez a késői mellékhatás talán már nem is annyira érdekes. De számolni biztosan kell vele, hisz beavatkozni az immunrendszerbe sosem maradéktalanul jó. A gyógyszerkutatásban tehát folyamatosak az újabbnál újabb felfedezések, csak még nem értek el a Nobel-díjig, de a Science magazinig már igen, és ez is nagy szó.

– **Az Önök csapata milyen jellegű kutatásokat folytat jelenleg?**

– A mi intézetünk fájdalomcsillapítókkal és gyulladáscsökkentőkkel foglalkozik, kapszaicin-kutatásokkal. A kapszaicin a paprika csípős anyaga, mely képes arra, hogy az érző idegsejtek egy részét izgassa, illetve nagy dózisban gátolja a fájdalomérzést. A kiindulási alap az volt, hogy ha a paprikát beledörzsöljük a bőrbe, akkor ezzel fájdalmat csillapíthatunk. Mi a szomatosztatinnal foglalkozunk, ami 14 és 28 aminosavból álló formában fordul elő a szervezetben, és ez a receptorain képes hatni az ideg- és immunsejtekre is, képes párbeszédet is teremteni ezen sejtek között. Mindennek célja – és ez kutatásunk lényege is – a fájdalomcsillapító hatás. Olyan molekulákon dolgozunk, amelyek képesek kötődni azokhoz a receptorokhoz, amelyekhez kötődik maga a szomatosztatin is, így váltva ki a fájdalomcsillapító, gyulladáscsökkentő hatást.

– **Miért éppen ezzel foglalkoznak? Miért nem mondják azt, hogy most a rákkutatásban van hiátus, menjünk el abba az irányba?**

– Azért, mert a fájdalomcsillapításban is van hiátus, és mert a daganatkutatás a miénktől nagyon eltérő terület. A fájdalomcsillapító egyik legősibb csoportja az ún. ópoid fájdalomcsillapítók, azaz a morfin és származékai. Ezek egyébként most is kiválóak, mert hatnak a fájdalom affektív komponensére is a központi idegrendszerben, ami azt jelenti, hogy képesek a fájdalom megélését is csillapítani. Ezeknél jobb fájdalomcsillapítók ma sem léteznek, ugyanakkor vannak veszélyeik is, ilyen például a hozzászokás. Olyan fájdalomcsillapító még ma sem áll rendelkezésre, ami közvetlenül az érző idegsejtekre hat. A másik nagy csoportba tartoznak a nem szteroid gyulladáscsökkentők, melyek között vannak olyanok, melyek csak fájdalmat csillapítanak, és vannak olyanok, melyek fájdalmat is csillapítanak és gyulladást is csökkentenek. Ide tartozik például az aszpirin. A gond ezekkel az, hogy mellékhatásaik révén az emésztőrendszerben vérzés, fekély jöhet létre, amibe sokan belehalnak. Más típusaiknak trombóziskeltő hatásuk van, ami ugyancsak veszélyes, hisz infarktust, stroke-ot okozhatnak. A kortikoszteroidok remek gyulladáscsökkentők, ám akinek hosszú ideig kell szednie ezeket, annak számolnia kell azzal, hogy tönkremehet az emésztőrendszere, a keringési rendszere, megváltozik a zsírelosztás a szervezetében, eltorzul. Bőven van tehát min dolgozunk, már csak azért is, hisz nincs olyan ember, akinek ne lenne szüksége akut fájdalomcsillapítóra és gyulladáscsökkentőre élete során.

– **Most hol tartanak a kutatásban, és hány évbe kerülhet, mire eredményekről is beszámolhatnak?**

– Vannak olyan szabadalmaztatott vegyületeink, amelyek állatkísérletben pozitívak, tehát hatásosak voltak, és tudjuk róluk, hogy ezen a szomatosztatin-receptorrendszeren keresztül hatnak. Néhány évnek azonban még biztosan el kell telnie ahhoz, hogy klinikai vizsgálatba lehessen ezt vinni. Addig adatokat kell gyűjteni arról, hogy milyen ezeknek a vegyületeknek az eloszlása, a felszívódása, a kiürülése. Nagyon sokba kerül a klinikai 3-as fázis elérése, amikor sok betegen kell kipróbálni a gyógyszert. Ehhez nagy orvosi team is szükséges, ezeket a vizsgálatokat Magyarországon nem lehet elvégezni. Ilyenkor a gyógyszerjelöltet eladják olyan nagy potenciálú gyógyszergyáraknak, amelyek

finanszírozzák a vizsgálatokat. Hazánkban egyedül a Richternek van erre kapacitása, ez a cég jelenleg központi idegrendszeri kutatásokat támogat. A Richter sok milliárdért el tudott vinni egy skizofrénia elleni szert az FDA-ig, az Amerikai Gyógyszerengedélyező Szervezetig, de az engedélyezés még nem történt meg. Addig el lehet jutni, hogy a kikísérletezett szert megvegye egy gyár, amely aztán finanszírozza a további kutatásokat.

– **Ki dönti azt el, hogy mely szer kaphat prioritást, azaz mit lenne érdemes kutatni ahhoz, hogy aztán az majd eladhatóvá váljon?**

– Prioritást azok a szerek élvezhetnek, amiknek nagy piaca lehet, tehát ez már az üzletről szól. A gazdag országokban fontos a daganatkutatás, a szív- és érrendszeri betegségeknek a kutatása, továbbá divattossá vált a fogyasztószereknek és a potencianövelő szereknek a kutatása is. Ezekben a társadalmakban lényeges, hogy az emberek jól éljenek, szépek legyenek, ne haljanak meg korán. Ezekre a területekre áldoznak, mert üzleti sikert remélnék belőle. A legnagyobb üzleti hasznot hozó gyógyszerek listáját minden évben felállítják. Ezen a listán most igen drága gyógyszerek szerepelnek, amiket viszonylag sokan használnak. Az élen a pszichiátriai és zsírcsökkentő szerek, a gyomorsavtermelést csökkentők szerepelnek, és azok az ún. monoklonális szerek, amik speciális betegségekre alkalmazhatók, de nagyon drágák. Utóbbiak nagy hasznot hoznak, ha bizonyos országokban azokat a társadalombiztosítás támogatja. Ide tartoznak az autoimmun betegségek kezelésére használt szerek is.

– **Dönthetnének úgy, hogy más irányt vesznek, és a prioritást élvező szerek felé kezdenek kutatásba?**

– Nagyon specializáltak, és nagyon távoliak is egymástól ezek a területek. Hatalmas az az adat- és tudáshalmaz, ami egy-egy kutatási részen felhalmozódik, az átjárás szinte lehetetlen. Egy élet munkája rejlik egy kutató bizonyos területen kifejtett tevékenységében. Ezekből az alapkutatásokból lesz aztán a későbbiekben alkalmazott kutatás. Az utóbbi időben kutatócsoportunk például a harkányi gyógyvíz hatásmechanizmusát kezdte feltárni. Ennek a víznek a hidrogén-szulfid tartalma igen magas, és ennek a molekulának a szerepét sok életfolyamatban kimutatták. Pontosan az érdekelt bennünket, mi lehet a mechanizmusa a fájdalom- és gyulladáscsökkentő hatásának.

Egy másik kutatással mára már emberen is sikerült bizonyítékot szereznünk arra, hogy a kapszaicinnal való bedörzsölés kiváltja a szomatosztatin felszabadulását, amiről ugye, már bebizonyítottuk, hogy ez egy fájdalomcsillapító és gyulladáscsökkentő anyag, így sikerült megtalálnunk az utolsó kapcsolatot is a rendszerben. Ennek az alapkutatásnak a haszna tehát már ott van a reumatológusok kezében, tehát amikor használják ezt a kapszaicin-pakolást, akkor már a mechanizmusát is ismerik. Azt ugyancsak meg tudjuk mondani, hogy amikor bemegyünk a harkányi vízbe, akkor a hidrogén-szulfid tartalmánál fogva, ha az bejut a szervezetbe, milyen jótékony hatással bír. Megkerestük tehát a molekuláris farmakológia mellett a tapasztalati orvosláson alapuló tények mögötti magyarázatokat is.

– **Egy magyar gyógyszerkutató az élete során meddig juthat el a kutatásokban, ismerve a helyzete szabta korlátait?**

– Szabadalmaztatni lehet ezeket a molekulákat, 20-30-40 év alatt el lehet vinni egy molekulát addig, hogy gyógyszer legyen belőle. A tudománytörténet híres véletlenszerű felfedezéseit serendipitynek hívják, amelyek a későbbiekben az emberiség javát szolgálják. Ezeket könyvben is összegyűjtötték. Fleming serendipityjéről tudjuk, hogy ő Londonban akart maradni, mivel az ottani vízilabda csapatban játszott, de nem kapott sebészi állást. Azt mondták neki, hogy menjen a mikrobiológiára, ott dolgozhat. Egyik hétfőn, amikor bement a laborba, látta, hogy bepenészesedett a baktériumtenyésztete. Rájött, hogy ez a *Penicillium notatum* nevű gomba termelt egy olyan anyagot a baktérium ellen, ami azt elpusztította, és a *Staphylococcus* tenyésztetek segít-

ségével fölfedezte a baktérium ellen ható penicillint. Ez 1928-29-ben történt, de csak 1940-ben hozták forgalomba a penicillint gyógyszerként. A paprika csípős anyagáról is írtak már a 40-es években, de már a XIX. században foglalkozott ezzel Hőgyes Endre. Aztán eljutott a kutatás odáig, hogy a kapszaicin az érző idegvégződések egy bizonyos csoportját képes izgatni. Szolcsányi Jánosék 1975-ben publikáltak egy cikket arról, hogy a paprika csípős anyaga feltehetően receptoron keresztül hat. Ők már akkor sok mindent sejtettek, de kellett hozzá a molekuláris biológia, hogy Amerikában klónozni tudják a receptort, és csak 1997-ben publikálták a receptor szerkezetét. A gyógyszerkeresés ehhez pedig még mindig folyamatban van. Az alaputatást mindenképpen brilliáns felfedezésnek tekinthetjük, ám az utána következő út még nagyon hosszú. Bízom benne, hogy még az én életemben lesz ebből a felfedezésből gyógyszer, ugyanakkor ehhez nagy szerencse is kell.

– **Ez egy igazán sziszifuszi munka, ehhez képest a belgyógyászat területén azonnali eredményt lehet elérni, és nem mellesleg sikerélményt is.**

– Ez így van, a mi területünkön nincsenek napi sikerek. Sokkal később derül csak ki, hogy az általunk elvégzett munkának milyen következményei lesznek. Kérdéses, hogy a mi kutatásunkat folytatja-e valaki, fel tudja-e venni, és a világ mely részén történik majd ez. Felszereltség és pénz kérdése. De azt vissza lehet következtetni, hogy ki volt az első kutató, ki volt a felfedező. A mi iskolánk megteremtője, Szolcsányi professzor mondta mindig, hogy ugyan van tudománymetria, lehet gyűjteni impakt faktorokat, de a tudomány értéke mégis a felfedezésben rejlik.

– **Ma sem bánja, hogy nem lett Önből belgyógyász?**

– Nem, és nem csak a gyors döntések hiánya miatt. Biztosan megviselt volna a betegek sorsa is, meg aztán ma már az orvoslás abból áll, hogy követni kell és betartani a protokollokat, kevésbé rejlenek benne kreatív lehetőségek. Nagyon szeretek tanítani is, azt gondolom, az a jó mester, akinek vannak tanítványai, és aki befogadja a tehetségeket, azokat is, akik még nála is okosabbakká válhatnak, és többet érhetnek el. Team és intézet is csak akkor lesz. Szolcsányi Jánosnak az volt az álma, hogy teremtsen egy iskolát, ahova a legjobbakat befogadja. Ez meg is valósult, mert ő erre képes volt. Fontosnak tartotta, hogy lássuk a jövőt. Én vele maradtam, és fővállaltam azt, hogy együtt növekedjünk jó csapatá. Barthó Loránd professzor volt az első munkatárs, ehhez az ún. első generációhoz tartozunk Pethő Gáborral mi is, aztán jött Helyes Zsuzsi, de van már második, sőt, harmadik generáció is. Sajnos, a pénzszerezés sok energiát von el a kreatív munkától, ami a pályázatírást jelenti, ugyanakkor muszáj benne lenni ebben a körforgásban. Jelen kell lennünk nemzetközi konferenciákon is, folyamatosan bizonyítanunk kell.

– **Az azért nagy dolog, hogy benne vannak a nemzeti agykutatói programban is.**

– Ezzel egyben bevállaltuk azt is, hogy a központi idegrendszer felé kezdünk nyitni. Ez azért váltást és nagy feladatot is jelent nekünk, ugyanakkor annyira mégsem áll távol egymástól a fájdalomkutatás és az agykutatás. Ez a program egyébként a túlélés is jelenti számunkra, kapunk belőle annyi pénzt, hogy tudjuk folytatni megkezdett kutatásainkat, és új irányokat is nyithassunk, és azt a tudást, amit mint gyűlladás- vagy fájdalomkutatók összegyűjtöttünk, más területeken is tudjuk kamatoztatni. Most keressük a központi idegrendszeri betegségekben azokat a célmolekulákat, melyekhez gyógyszereket rendelhetünk majd. Kollaborálunk a Neurológiai Klinikával a sclerosis multiplex patomechanizmusának a kutatásában, illetve új targetgyógyszer keresésében, az Élettani Intézetrel pedig az Alzheimer-kórban keressük közösen a célmolekulákat. Jó, ha ezekben a teamekben van vegyész, biológus, bioinformatikus is, mert velük együtt lehet olyan szintű kísérleteket végezni, melyek eredményeit aztán a nemzetközi publikációkban is jegyzik.

– **Itt, az intézetben jelenleg hányan dolgoznak?**

– Mindenkit beleszámítva pontosan ötvenen. Oktatók 14-en vagyunk, de vannak vegyészeink, biológusaink, és PhD-hallgatóink is.

– **Az ország három másik intézetével, valamint nemzetközi viszonylatban milyen kapcsolódási pontjaik vannak?**

– A Szegediekkel, a debreceniekkel és a budapestiekkel is vannak közös projektjeink. Ezek nagyon fontosak, ahogyan a nemzetközi kapcsolataink is. 1998-ban Londonba kaptam egy egyéves ösztöndíjat, az ottaniakkal a mai napig él az együttműködésünk. A King's College munkatársaival kollaborálunk is, és ez azért is lényeges, mert az angol farmakológia és az ottani iskola nemzetközileg is elismert. Szerencsés vagyok, mert az egyik tanítóm Szolcsányi János, aki egy élettani alapról kiinduló farmakológiát teremtett, a másik pedig ez az angol iskola, mely nagyon alapos és nagyon szisztematikus bázis alapján működik.

– **Eltűnődött azon, hogy akár Londonban, akár másutt könnyebben boldogulna kutatóként?**

– Nem. Az ott megszerzett tudás itthoni kamatoztatása engem boldoggá tesz, nem vágytam arra, hogy ne itthon bizonyítsak. Ráadásul ide köt a családom, a szüleim, a férjem és a gyermekem, és itt megtaláltam azt az inspiratív kulturális közeget is, ami számomra fontos. Tagja vagyok a Rotary Klubnak, ami ugyancsak örömmel tölt el, hisz sokféle, különleges, tehetséges, intelligens emberrel hozott össze ez a lehetőség. A londoniaktól is sokat lehet tanulni, nagyon jó barátaim vannak ott, de Londonban élve mégiscsak egy kis porszem lennék.

– **A Szolcsányi-féle utat látja követendőnek, vagy új utakat is tervez nyitni a jövőben?**

– Fontos a Mester által kitűzött cél ma is, de azt is látni kell, hogy Szolcsányi professzor idejében voltak olyan korlátok, amelyek nagyban befolyásolták a lehetőségeket. Ma sok szempontból más világot élünk, bár sokkal kevesebb időnk jut mindarra, amire akkoriban jutott. Mostanság már e-mailben, sms-ben és egyéb formákban kommunikálunk, az időnk másodpercre be van osztva, kevesebbet beszélgetünk, kevesebb időnk jut a családra. Ma is mindenért meg kell harcolni, és aki föláll a vereségekből, csak az lesz sikeres. Kell a sikerhez még szorgalom és kitarás is, de ez régen is így volt. A gyökerek nagyon fontosak, hisz onnan ered az erőnk, de a jövőt is látni kell, és ehhez elengedhetetlen a kreativitás, az új ötletek befogadása. Ezekre mindig nyitottnak kell lenni.

– **Elmesélné, hogyan telik egy hete?**

– Vizsgaidőszakban reggel 8-tól délig vizsgáztatok, majd délután az intézettel kapcsolatos ügyeket intézem. Sajnos, a PhD-hallgatókkal nem tudok úgy foglalkozni, hogy én is ott lehessen velük a laborban, de hetente egyszer mindenkiel találkozom, hogy megbeszéljük a kísérleteket. Délután 5-6 óráig tartózkodom itt, aztán tomászni megyek, ezután pedig a családommal töltöm az időt. Este fél 10-től nekifogok ismét a munkának éjjelig, egy óráig, amikor is válaszolok a leveleimre, írom a cikkeket. Hétfégen jut időm pihenésre, családi programokra, szeretek sportolni, színházba jámi, a barátaimmal találkozni. Valójában sosem ülök, mindig csinálom valamit, és ez így jó, mert sok minden belefér az életembe.

– **Végezetül elárulja, hogy miért éppen narancs színűek az irodája ülőalkalmatosságai?**

– Azért, mert feldobják a sötét bútorokat, meg mert meleg hatást váltanak ki. Igazán kétféle ámyalatot kedvelek: a narancsot, meg a kéket. Előbbit a környezetemben, utóbbit magamon. A ruháimat is igyekszem úgy válogatni, hogy több legyen benne a kék, mivel korábban főként szürkében, illetve fekete-fehériben jártam.

Az interjút készítette Schweier Rita

Búcsúzni fáj

Bármennyire furcsán hangzik is egyeseknek – nem így az orvosok többségének –, a munkától, a hivatástól való kényszerű megválás lelki, érzelmi nehézségeiről szeretnék itt most beszélni. Higgyék el, nagyon nehéz megválni attól, amit az ember hosszú évtizedeken át örömmel és élvezettel rendszeresen művelt. Hogy miért nehéz megválni? Az ember nagyrészt saját múltját siratja. Összesen 68 év oktató-kutató munka után, melyből 43 évet professzorként töltöttem el, s mely alatt összességében több mint 10 000 tanítványom volt, nagyon nehéz szembesülni azzal, hogy ennek egyszer s mindenkorra vége van. Nyugdíjazásom után, azaz 70 éves korom után megírt életrajzi kötetemnek azt a címet adtam: „Két szenvedély rabságában”. Tehát én azok közé a szerencsés emberek közé tartozom, akiknek munkája egyben a szenvedélye is volt. Márpedig a szenvedélyekről (ld. „szenvedélybetegségek”) nagyon nehéz lemondani! Akkor miért tettem én ezt? Itt most nem a nyugdíjba vonulás utáni válságról akarok beszélni, mely mint „nyugdíjazási neurozís” ismert a gyakorló orvosok előtt, mert maga a nyugdíjba vonulás semmi változást nem jelentett életemben. Ugyanúgy folytattam munkámat, mint azelőtt.

Nem panaszkodhatom, életem egyetlen munkahelye, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és annak Anatómiai Intézete, a professzori cím adományozásával helyet és lehetőséget biztosított a munkára nyugdíjazásom után is. Ahogy én szoktam mondani, a legjobb állás a professzor emerituszi, mert itt mindent tehetek, amit akarok, de semmit sem kell tennem, amit nem akarok (pl. adminisztratív munkát).

Az érezhető nagy változás életemben a hivatalos nyugdíjazás után 10 ill. 20 év múlva, két lépcsőben következett be. Mindkettőt kényszer nélkül, saját akaratomból, józan, ésszerű megfontolásból magam határoztam el. Hogy miért tettem, ha ez számomra nehézséget, mondhatnám lelki kint okozott? Jó előre elárulom: a mostani, a második elhatározás nagyobb, mint az első! Sőt, azt is elárulom, hogy az utóbbi nem volt egészen kényszer nélküli! No, nem munkahelyem, vagy egyéb földi hatalmasságok készítettek erre az elhatározásra. Hiszen szobám, ahol én jól és otthon érzem magam, továbbra is rendelkezésemre áll, úgy, ahogy azt közel fél százada (1970-ben) elfoglaltam. Az intézet három utóbbi igazgatója, akik nyugdíjazásom táján és azóta az intézetet vezetik, mind hajdani kedves tanítványaim voltak. Így továbbra is azt tehetem, amit bármikor régen. Akkor miért mind ez a kesergés, búcsúzkodás?

No lássuk az okokat, eseményeket, időrendben szép sorjában! Amikor közel 20 évvel ezelőtt emeritusz professzor lettem, az oktató munkát folytattam, legfeljebb csökkentett óraszámot vállaltam. A kutatásban is a manuális munkát egyre inkább az elméleti tevékenység (kísérletek tervezése, eredmények megbeszélése, közlemények esetleges korrekciója) váltotta fel. Az így felszabaduló időben elkezdtem vadászélményeim könyvekké formálását. Azóta 10 ilyen kötetem jelent meg.

Az első döntő lépést, az aktív kutató munkától való megválást 80 éves koromban önként, saját elhatározásból tettem meg. Ez bizony fájdalmas elhatározás volt, de meg kellett tennem. Be kellett látnom, hogy az én kutatási területemen, a neuroendokrinológiában (de más területeken is) a kutatási módszerek oly rohamosan fejlődnek (főleg biokémiai és molekuláris biológiai irányban), amivel én 80 évesen már nem tudok lépést tartani. Annak pedig semmi értelme nem lett volna, elavult módszerekkel

gyenge cikkeket publikálni. Itt ismét találtam „szubsztitúciós terápiát”. Abban az időben vezette be egyetemünk a német nyelvű orvoscépzést. Német nyelvismeretem alapján az akkori dékán engem kért fel a német oktatás szakmai tanácsadójának. Így teljes erővel belevetettem magam e feladat megoldásába. Feladat pedig volt bőven! Az anatómia és a szövet-, fejlődéstan tematikájának német nyelvű összeállítása, a kellő német nyelvtudással rendelkező oktatók verbuválása a különböző intézetekben és klinikákon, az első évben az összes anatómiai és szövettani előadás (a fejlődéstan kivételével) megtartása, és egyéb szervezési problémák mellett azonban azt sem hallgathatom el, hogy több tanártársam, köztük egyetemi vezetők ellenérzésével is meg kellett kezdeni. Ez bizony néha nem volt hálás feladat, de számomra kitöltötte a kutatómunka kiesése okozta űrt. A történelmi hűség kedvéért azt is el kell azonban mondanom, hogy jó egy éven belül minden „ellendrukker” professzortársunk is belátta, hogy a német nyelvű orvoscépzés gazdasági hasznossága mellett jelentős presztízsemelkedést is jelentett egyetemünknek. Így néha a korábbi ellendrukkerek lettek együttműködő segítségünk. Emellett a magyar és az angol nyelvű orvos- és gyógyszerképzésben továbbra is rendszeresen vállaltam előadásokat. Mindez segített az aktív kutatómunka kiesése okozta bánatom át-hidalásában.

Azután, 85 éves korom táján fokozatosan leadtam a magyar és az angol előadások megtartását, így az utóbbi három évben már kizárólag „lelki gyermekem”, a német nyelvű oktatás folyamatában vállaltam előadásokat. Így azonban még mindig aktív-nak érezhettem magam.

A 2015-16-os tanév kezdetén, szeptember elején meg kellett hoznom a második, legnehezebb, legfájdalmasabb döntést: teljesen megválok az egyetemi oktatástól. Ezt a döntést is saját elhatározásból, de a természet kérlelhetetlen parancsára kellett meghoznom. Az elmúlt egy-két év során kiállt betegségek folytán mozgásom annyira megnehezült, hogy nem mertem vállalni egy egyetemi előadással járó fizikai megterhelést. Pedig oktatni nagyon szerettem! – Azt mondja a közmondás: „Nincsen öröm ürmön nélkül”. Én most megfordítom ezt a közmondást: „Nincsen ürmön öröm nélkül”. Számomra ez esetben ezt az örömet az jelentette, hogy bejelentésem után a német oktatási program vezetője és az anatómiai intézet német tanulmányi felelőse még kapacitált, hogy legalább az én kedvenc területemnek, az endokrin szerveknek előadását mégis vállaljam a neuroanatómia tematikájában. De én már ezt sem mertem elvállalni.

A másik, ennél is nagyobb öröm és nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy visszavonulásom bejelentése után a kar megtisztelt a 2015. évi orvosnapokon átnyújtott elismerő oklevéllel és gyönyörű ajándékkal.

Végül szeretnék most mindezért hálás szívvel köszönetet mondani mindenek előtt az orvoskar jelenlegi és korábbi vezetőségének, az anatómiai intézet jelenlegi és volt igazgatóinak, az intézet jelenlegi és hajdani összes oktatójának és minden dolgozójának a máig tartó, több évtizedes együttműködésért, barátságért és segítségért. Köszönettel tartozom továbbá a német nyelvű oktatási program vezetőjének és a német iroda minden dolgozójának.

Amíg fizikai állapotom megengedi, szeretném szoros kapcsolatot az anatómiai intézettel és a német programmal, valamint az egyetem összes fórumával továbbra is fenntartani. Szeretném remélni, hogy ez így is lesz!

Dr. Mess Béla

KONGRESSZUSI BESZÁMOLÓ

5th Central European Congress on Obesity (5th CECON)

Danubius Hotel Flamenco, Budapest, 2015. október 1-3.

Közép-Európa, de ez évben egész Európa legnagyobb, az elhízás témakörével foglalkozó, kétévenkénti tudományos konferenciájára immár második alkalommal került sor a magyar fővárosban. A kellő sajtóvisszhangot kapott rendezvény legfőbb céljaként az fogalmazódott meg, hogy a kongresszus az alapkutatásuktól a napi klinikai gyakorlatig teret adjon minden, az elhízással és ezzel összefüggésben a táplálkozással és anyagcserével foglalkozó szakemberek, az alapkutatásban dolgozó kutatóknak és az egészségügyi ellátásban résztvevő orvosoknak, dietetikusoknak egyaránt, hogy bemutathassák legújabb eredményeiket, tapasztalataikat.

A világ 29 országából – Észak- és Dél-Amerikától Dél-Koreáig vagy éppen Japánig – összesereglett mintegy 300 résztvevő között a Pécsi Tudományegyetemet örömtelen jelentős létszámú küldöttség képviselte, az egyöntetűen sikeres szerepléssel tovább öregbítve az ÁOK Élettani Intézetének, Kórélettani és Gerontológiai Intézetének, valamint a KK Gyermekegyógyászati Klinikájának a jó hírét. A rendező Magyar Elhízástudományi Társaság (MET) rendkívüli díjátadójával indított rövid megnyitónapség keretében *Karádi Zoltán* a Társaság egyik alelnökéeként a MET legmagasabb kitüntetését, a Halmy Emlékérmét és diplomát vehette át. A konferencián összességében 8 plenáris előadást hallgathattunk meg, míg 12 szimpózium ill. orális szekció tárgyalta az obezitológia széles területeinek legújabb, legérdekesebb elméleti és gyakorlati kérdéseit. Ezek mellett 3 poszterszekció adott lehetőséget a közvetlenebb szakmai beszélgetésekre és vitára, melyekre ugyancsak jó alkalmat kínáltak a színvonalas társasági programok is.

A kongresszus magas szakmai színvóját tekintve is kiemelkedően sikeresnek bizonyult a *Karádi* professzor által szervezett „Central regulation of energy balance, hunger, and satiety”, továbbá a *Molnár Dénes* professzor által jegyzett „Childhood obesity” szimpózium, és hasonlóképpen elégedettek lehettünk az ezekhez kapcsolódó poszterdiszkuissziós ülésekkel is.

A teljesen egybehangozó visszajelzések egyértelművé tették, hogy nemzeti társaságunk kitűnő házigazdaként emlékezetesen színvonalas szakmai találkozót rendezett. A tudományos és szervező bizottság többi tagja mellett *Molnár Dénes* professzorral együtt mi is nagyszere

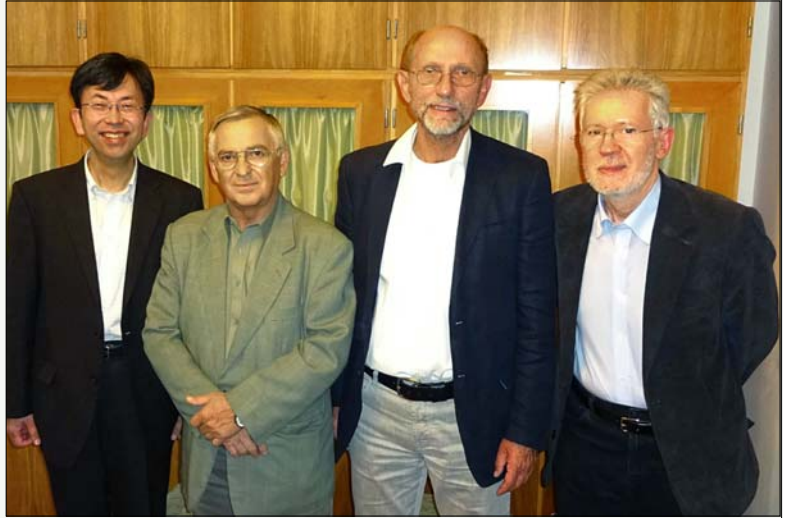

rű érzéssel, megelégedéssel fogadtuk a részt vevő vendégek gratulációit.

Külföldi vendégprofesszorok látogatása az Élettani Intézetben

Szeptember utolsó napjaiban, több évtizedes kapcsolatainkat tovább ápolandó, intézetünkbe látogatott *Wolfgang Langhans* professzor, a Physiology and Behavior Laboratory, Institute of Food, Nutrition and Health, ETH Zurich, Zurich, Switzerland vezetője, az ETH irányító testületének tagja, valamint *Takashi Kondoh* professzor, a Chemosensory Research Group, Frontier Research Laboratories, Institute for Innovation, Ajinomoto Co., Inc., Kawasaki, Japan vezető kutatója. Vendégeink rövid pécsi tartózkodásuk idején, a világörökségi helyszínek megtekintése és más, jól sikerült társasági programok mellett, bepillantást nyerhettek az intézet *Karádi* és *Lénárd* professzor vezette Grastyán Endre Kutatórészlegének munkájába, s ennek nyomán baráti légkörű, ígéretes kollaborációs megbeszélésekre is sor került. A látogatás legfontosabb szakmai eseménye mindazonáltal az Élettani Intézet – majdnem túl kicsinek bizonyuló – könyvtárhelyiségébe szervezett, „Recent Developments in Obesity Research” c. kerekasztal minikonferencia volt. Már a hivatalos program kezdete előtt igen élénk szakmai beszélgetés folyt a majd’ negyedszáznyi résztvevő között, s ez a gondolatoknak szabad teret engedő, a legjobb iskolákra jellemző nyílt, a szakmai eszmecserét segítő légkör megmaradt az egész délután folyamán.

Karádi professzor üdvözlő köszöntőjét követően Kondoh professzor a japán ételek egyedi íz- és zamatélményét eredményező speciális „fűszerfolyadék”, a dashi élettani hatásairól beszélt. Egy távoli világot a kutatásokon keresztül is közelebb hozó, érdekes előadása közben (és utána szintén) számos kérdés, hozzászólás fogalmazódott meg.

Ha lehet, még intenzívebb diszkusszió kísérte és kérdések sora követte Langhans professzor expozéját, amelynek központi témáját a GLP-1 nevű, ún. „gut-brain peptiddel” kapcsolatos legújabb kutatási eredmények szolgáltatták.

A kora estébe nyúló program a nagyszámú, többségében fiatal oktatókból, doktoranduszokból verbuválódott közönségnek emlékezetes élményt adott, s szakmai szempontból mindannyiunk számára igen hasznosnak bizonyult. Vendégeinkkel egyetértettünk abban, hogy hasonló alkalmakra, a közös gondolkodásra a jövőbeni tervezett együttműködésünk során még biztosan sok lehetőség lesz.

Dr. Karádi Zoltán

Sebészeti kutatások klinikai szemmel

Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekciójának 25. Kongresszusa

A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekciójának 25., jubileumi kongresszusát 2015. május 14-16. között rendezték a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Sebészeti Oktató és Kutató Intézetének szervezésében. A kongresszus elnökeként *dr. Jancsó Gábor* intézetvezető egyetemi docenst, valamint a kongresszus örökös tiszteletbeli elnökeiként *dr. Furka István* professzort és *dr. Róth Erzsébet* professzort asszonyt üdvözölhettük.

A nagy hagyománnyal rendelkező nemzetközi kongresszust 1967 óta hatodszorra láthatta vendégül Pécs. Kiemelt jelentősége nemcsak a jubilálás miatt volt, hanem mert a kísérletes sebészeti szakma egyik ikonikus alakját, *dr. Furka Istvánt* 80. születésnapja alkalmából köszönthettük.

A rangos eseménynek a Pécsi Tudásközpont biztosított méltó helyszínt.

A jubileumra való tekintettel a tudományos programot kifejezetten interdiszciplinárisra kívántuk tenni,

Dr. Jancsó Gábor megnyitja a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekciójának 25. jubileumi kongresszusát

melynek során a meghirdetett fő témákkal nemcsak a kísérletes sebész szakma képviselőit, hanem az urológusokat, sebészeket, fül-orr-gégészeket, ortopéd sebészeket, érsebészeket, nőgyógyászokat, házi orvosokat és oxiológus kollégákat is megcélzottuk. Erre való tekintettel a szervezőmunka megközelítőleg egy évvel a meghirdetett időpont előtt kezdődött, eredményeként az összes szakmai kollégium akkreditálta a kongresszust. A regisztrált kongresszusi részvétellel az orvosok 34, míg a szakdolgozók 20 továbbképzési pont elszámlálására voltak jogosultak.

A szervezésben, kiemelkedő kollegiális és baráti segítséget nyújtva, a Mis & Bos Kft. Rendezvényszervező cég és annak ügyvezető igazgatója, *Tihanyi Barbara* vállalt oroszlátrészt.

E gondolat mentén – hagyományteremtő szándékkal – a Pécsi Tudományegyetem, a Debreceni Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem és a Semmelweis Egyetem PhD és Habilitációs Irodájának megkeresésével, sikerült minden orvoskaron a PhD-hallgatók számára – eltérő mértékben – kreditponttal akkreditáltatni a kongresszusi részvételt.

A tudományos programon túl, a rendezvény első napján a Petri Gábor életműdíjat adták át, melyet méltán ítéltek oda a bizottság *dr. Horváth Örs Péter* professzornak. Különleges hangulat vegyült a megnyitó programjába, ugyanis *Furka István* professzor körünkben ünnepelhetette 80. születésnapját. A szervezőbizottság részéről felköszöntötte a kongresszus elnöke, *dr. Jancsó Gábor*; a szervezőbizottság elnöke, *dr. Takács Ildikó* valamint az Magyar Sebész Társaság nevében annak főtítkára, *dr. Bursics Attila*. A Kísérletes Sebészeti Szekció nevében, *dr. Róth Erzsébet* professzor asszony megemlékezett az együtt töltött közös évekről, és humorral emelte ki a korábbi közös kongresszusi élményeiket. A Magyar Urológiai Társaság nevében *dr. Villányi Kinga* emlékezett meg Furka professzor méltán híres munkásságáról. Végül – de nem utolsó sorban – felesége és kiváló tanítványa, *dr. Mikó Irén* professzor asszony *dr. Németh Norbert* oldalán mutatta be Furka professzor iskolateremtő munkásságának összefoglalását.

A kongresszusra 283 fő regisztrált. A beérkezett kutatómunkák összefoglalóit a tudományos bizottság pontrendszerben értékelt. Összesen 73 tudományos összefoglalót fogadtunk el, melyeket 9 szekcióba sorolva mutattak be. Ezek rendre:

- „Veres János” tudományos szekció, melyben 6 munkát mutattak be,
- Iszkémia reperfüzió, melyben 6 munka szerepelt,
- Hasi és onkológiai sebészet, melyben 6 munkát hallhattunk,
- Korszerű technológiák, eszközök, újítások, melyben 14 munkát választottak be,
- Minimál invazív szekció, melyben 8 munkát láthattunk,
- Poszterszekció, melyben 7 munkát mutattak be,
- Oktatási szekció és kerekasztal, melyben 11 munka szerepelt,
- Gyulladás, haemorrheológia szekció, melyben 6 munkáról számoltak be,
- Varia szekció, melybe 9 munka került.

A kongresszus tiszteletbeli fővédnöke: dr. Bursics Attila, a Petri Gábor emlékérem díjazottja: prof. Horváth Örs Péter, a kongresszus tiszteletbeli elnöke: prof. Vereczkei András

A Petri Gábor életműdíjat prof. Horváth Örs Péter vehette át

A kongresszus keretében ünnepeltük dr. Furka István emeritus professzor 80. születésnapját, akit dr. Mikó Irén professzornő és dr. Németh Norbert köszönt

A 9 szekcióból 2 kiemelt volt, az egyik az Oktatási kerekasztal, a másik a „Veres János” tudományos szekció. Az előbbi szekció előadásában mind a 4 oktató intézményünk szerepet vállalva mutatta be a kísérletes sebészeti oktatásban begyűjtött

tapasztalatait; az irányított vitában sok építő jellegű ötletet hallhattunk, melyek új irányvonalakat adhatnak a jövőre nézve.

Külön kiemelendő a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció által meghirdetett „Veres János” tudományos szekció, melyet már a kongresszus szervezése alatt tartott elnökségi ülésen is hagyományteremtő szándékkal jelentettünk be és fogadtattunk el. A szekcióelnökök körében – akik egyben a versenyszekció zsűritagjai is voltak – egyöntetű véleményként és méltatásként hangzott el a tudományos munkák és azok prezentációjának magas színvonala. A zsűri közös döntése alapján a versenyszekciót *dr. Tihanyi Dóra* nyerte (Semmelweis Egyetem, I. sz. Sebészeti Klinika), a poszterszekciót *dr. Szigeti Bálint* (Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház, Sebészeti és Érsebészeti Osztály), míg a legjobb előadás díját *Juhos Krisztinának* (Semmelweis Egyetem, Kísérletes Sebészet Műtéttani Intézet) ítélte oda.

Köszönet mondunk a Tudományos Bizottság tagjainak, amiért elfogadták a részvételt: *dr. Arató Endre, dr. Balla Zsolt, dr. Boros Mihály, dr. Bursics Attila, dr. Damjanovich László, dr. Ferencz Andrea, dr. Furka István, dr. Gasz Balázs, dr. Horváth Örs Péter, dr. Jakab Ferenc, dr. Kasza Gábor, dr. Kaszaki József, dr. Kollár Lajos, dr. Kupcsulik Péter, dr. Lantos János, dr. Lénárd László, dr. Mikó Irén, dr. Mórincz Péter, dr. Németh Norbert, dr.*

Nót László Gergely, dr. Oláh Attila, dr. Papp András, dr. Pető Katalin, dr. Pytel Ákos, dr. Róth Erzsébet, dr. Szabó Andrea, dr. Szántó Zalán, dr. Szijártó Attila, dr. Vajda Péter, dr. Weber György.

Továbbá külön köszönjük azon kollégáink aktív részvételét, akik elfogadták a szekcióelnökséget: *dr. Baracs József, dr. Beöthe Tamás, dr. Boros Mihály, dr. Bursics Attila, dr. Farkas Bálint, dr. Ferencz Andrea, dr. Furka Andrea, dr. Gasz Balázs, dr. Kasza Gábor, dr. Lénárd László, dr. Maróti Péter, dr. Mikó Irén, dr. Mórincz Péter, dr. Németh Norbert, dr. Nót László Gergely, dr. Pető Katalin, dr. Szántó Zalán, dr. Vereckei András, dr. Weber György.*

A gálavacsorát a Corso Hotel biztosította, ahol a finom ételek mellett a Vivat Bacchus szórakoztatta a vendégeket.

Bízva abban, hogy minden résztvevő élvezte a kongresszus által nyújtott szellemi, kulináris és szociális élményeket, köszönjük mindenkinek az aktív részvételt, a sok segítséget és támogatást!

A Kongresszus Szervezőbizottsága nevében:

Dr. Takács Ildikó,
a Kongresszus Szervező Bizottsága elnöke

Új otthont kapott a gyermekdialízis-ellátás

Október 21-én átadták a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumban azt az újonnan kialakított helyiséget, amely a gyermekdialízis-ellátás új otthona lesz, ezzel megtörtént a gyermek- és felnőttkezelések integrálása.

Új helyre költözött a gyermekművesekezeltés: október 21-én adták át az új kórtermet a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumában. A felnőtt- és gyermekkezelések integrációját az tette lehetővé, hogy a korai műtéti beavatkozásoknak és a szervátültetési módszerek fejlődésének hála, Pécsen is egyre kevesebb gyereket kell kitenni a művesekezeltésnek. „A gyermekvesebetegek ellátása úgy alakult az elmúlt két évtizedben, hogy Pécsen összesen huszonegy sikeres veseátültetés történt, ezzel a dializálható vesebetegek száma nagyban csökkent. Jelen pillanatban két gyermek vesedialízise folyik, így logikus gondolat volt, hogy ez a felnőtt-dialízis-állomáshoz közel történjen” – mondta *dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár, klinikai főigazgató és a Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója az ünnepélyes átadón. Az eseményen részt vett *dr. Endrei Dóra* általános főigazgató-helyettes, orvosigazgató, valamint *dr. Wittmann István* professzor, a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum igazgatója is. A gyermekdialízis-ellátás új otthonában a megfelelő technikai feltételek mellett adott a szak tudás is, hiszen országosan elismert nephrológus szakorvosok és szakdolgozók látják el a művesekezeltésre szoruló gyermekeket. Amellett, hogy továbbra is kiemelt hangsúlyt fordítanak arra, hogy a

kezelt gyermekek a lehető legjobb gyermekgyógyászati ellátásban részesüljenek, a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumban is igyekeznek a legkönnyebbé tenni a gyermekek számára a megterhelő, többórás beavatkozást, így a gyermekgyógyász szakorvosok és gyermekápolók mellett alkalmanként bohócdoktorok is részt vesznek majd a gyermekek kezelésén.

Apró Annamária

A gyermekuroológia eszenciája négy napban

2015. október 14-17. között Csehország fővárosában rendezték 26. alkalommal az Európai Gyermek Urológus Társaság (European Society for Paediatric Urology ESPU) éves kongresszusa.

A kongresszus közös rendezvénye volt az alábbi társaságoknak: Society for Paediatric Urology, American Association of Pediatric Urologists, American Academy of Pediatrics/Section on Urology, Society for Fetal Urology, ESPU-Nurses group és az International Children's Continence Society (ICCS). Még végigolvasni is hosszú!

Harmadmagammal (*dr. Farkas András, dr. Juhász Zsolt*) volt szerencsém részt venni az eseményen. A program előzetes áttekintése alapján ígéretes összejövetel elé néztünk.

Az esemény 42 szekcióra tagolódott, melyek gyakran párhuzamosan futottak egymással. Nyolc, a gyermekurologiában nagy névnek számító, felkért előadó tartott tematikus előadást. Öt workshop és két szatellit szimpózium volt a programban. Több mint 1200-an vettek részt a rendezvényen, ezért az eddigi legnagyobb gyermekurologia tárgykörében megrendezett kongresszus zajlott.

Öt workshop és két szatellit szimpózium volt a programban. Több mint 1200-an vettek részt a rendezvényen, ezért az eddigi legnagyobb gyermekurologia tárgykörében megrendezett kongresszus zajlott.

Az „érintett” témakörök (a teljesség igénye nélkül): basic science, vesicoureteralis reflux, obstruktív uropátiák, onkológia, diszfunkcionális vizelet, enuresis nocturna, neuropáthiás hólyag, hereleszállási zavarok, főtális, laparaszko-pos, és robotsebészet a gyermekurologiában, hypospadiasis, epispadiasis, húgyhólyag-extrophia. Emellett számtalan posztert mutattak be. Egy külön teremben rengeteg kiváló minőségű és részletességű, korszerű vagy éppen bravúros műtéti megoldást szemléltető videót láthattunk.

Az előadásokat követő viták, a kávészünetekben zajlott informális beszélgetések, tapasztalatcserék szintén kiemelkedő fontosságúak voltak számomra.

Egyszeri hallásra megjegyezhetetlenül sok és tömör, új információözön hangzott el. Még szerencse, hogy a programfüzet a maga 180 oldalával a későbbiekben, a mindennapi munka során is hathatós segítséget nyújt számomra, számunkra, pécsi gyermeksebészek számára kis betegek helyes és UpToDate kezeléséhez.

Dr. Bíró Ede

Laringektómia utáni rehabilitáció – mesterkurzus Sibenikben

2015. október 9-10. között a horvátországi Sibenikben rendezték a 4. Provox Mesterkurzust, melyen klinikánkat *dr. Háromi István* kollégámmal képviseltük. A kurzus célja a teljes gégeeltávolításon átesett betegek beszédrehabilitációs lehetőségeinek bemutatása volt. A fiziológiás beszédhez hasonló minőségű hangképzést lehetővé tevő legújabb generációjú hangprotézisek mellett az ún. HME-k (hó- és páracserélő filterek) ismertetése is helyet kapott. Utóbbiaknak az alsólégúti infekciók kockázatának csökkentésén kívül a megfelelő intrapulmonalis páratartalom biztosításában van szerepük, így ezen eszközök a teljes gégeeltávolításon átesett betegek életminőségének tükrében az utógondozás vitathatatlan kellékeit képezik. A tudományos program végeztével a kurzus résztvevői a helyi turisztikai látnivalókat is megtekinthették.

Dr. Burián András

Beszámoló a Magyar Fogorvosok Egyesületének Fogpótlástan Társaságának XXI. Kongresszusáról

2015. szeptember 24-26. között a pécsi Corso Hotelben rendezték a Fogpótlástani Napokat, amelyben két továbbképző tanfolyam és a társaság XXI. konferenciája is helyet kapott. A kongresszus fő témájának a 21. századi protetikai implantációs és digitális módszerek alkalmazását választották, emellett a fogpótlástan különböző területeit felölelő, színvonalas előadásokat mutattak be párhuzamos szekciókban.

A konferencia fővédnökei: *dr. Bódis József*, a PTE rektora, *dr. Jenei Zoltán*, a PTE kancellárja, *Csizi Péter*; országgyűlési képviselő Pécs város képviselőjében, *dr. Miseta Attila*, a PTE, ÁOK dékánja és *dr. Nagy Ákos*, a PTE, ÁOK, Fogorvostudományi Szak vezetője. A konferencia kiemelt előadója a madridi Complutense Egyetem Fogpótlástani Tanszékének vezető professzora, *Guillermo J. Pradies Ramiro* volt, aki a hagyományos és a digitális lenyomatvételezés módszerét hasonlította össze több szempontból. *Dr. Simone Drees* (Schütz Dental) német kémikus részletesen beszélt a CAD/CAM technikában használatos anyagok tulajdonságairól. *Dr. Rajiv Saini* (Pravara Institute of Medical Sciences, Maharashtra) Indiából a mindig aktuális periimplantitis etiológiáját, tüneteit és terápiáját foglalta össze az előadásában. Elismert hazai előadók is eljöttek, hogy megosszák tapasztalataikat, eredményeiket a hallgatósággal. Hagyományteremtő szándékkal került sor a fiatal PhD-hallgatók szimpóziumára *dr. Varga Gábor*; egyetemi tanár (SE, FOK, Orálbiológiai Tanszékének vezetője) és *Marada Gyula* (PTE, ÁOK,

Fogpótlástani Tanszék) vezetésével. A bejelentett rövid előadások száma kiemelkedően magas volt, a kollégák a fogpótlástan szinte minden területét érintették.

A PTE Fogorvosi Szakának munkatársai közül többen tartottak előadást a konferencián: *Baumann P.* és *mtsai*: Különböző kidolgozási módszerek eredményessége öntött kobalt-króm fémlemezek felszíni tulajdonságaira; *Benke B.* és *mtsai*: A temporomandibularis ízület funkciójának vizsgálata idiopathias scoliosisos fiatal páciens esetében. Esetismertetés; *Lempel E.*: Különböző típusú kerámiák felületkezelési protokolljai; *Mandel I. Nagy Á.*: Nem konvencionális T-sejtek a parodontalis gyulladásban; *Muzsek Zs.* és *mtsai*: Nystatin kioldódásának vizsgálata puhán maradó alábélelő anyagból; *Rajnic Zs.* és *mtsai*: Rebuilda tüvegrost megerősített csapok retenciójának push-out vizsgálata; *Markovics D.* és *mtsai*: A kombinációs szindróma gyakorisága a Pécsi Tudományegyetem, Fogorvostudományi Szak Fogpótlástani Tanszékén az elmúlt öt évben készült panoráma röntgenek alapján.

A rendezvényen természetesen lehetőség nyílt baráti beszélgetésre a Corso Hotelben a fogadáson és a pécsi Pezsgőház Étteremben egyaránt. A szervezésért pedig a Partners Pécs Kft. munkatársait illeti köszönet.

Dr. Radnai Márta, egyetemi tanár
a Fogpótlástani Társaság titkára

Beszámoló Európai Fogpótlástani Társaság konferenciájáról

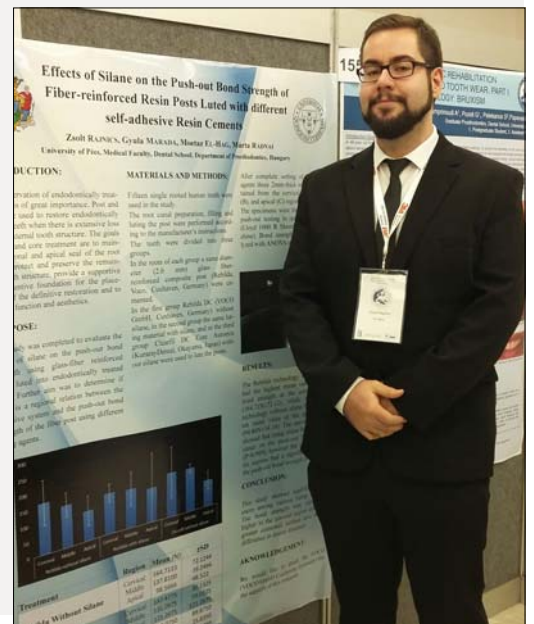
Az Európai Fogpótlástani Társaság (European Prosthodontic Association) 39. kongresszusát Prágában rendezték 2015. szeptember 3-tól 5-ig. Az Európában fogpótlásokkal foglalkozó szakemberek évről évre megosztják egymással aktuális kutatási tapasztalataikat, így a kongresszuson a részvétel lehetőséget teremt a betekintésre és bekapcsolódásra fogpótlástan aktuális kérdéskörébe, legyen az anyagtani vagy szociológiai kutatás.

Az idei kongresszuson számos Európán kívüli résztvevővel is találkozhattunk. Különösen Japán és Kína képviseltette magát népes küldöttséggel. Kiemelt szerepet kaptak az implantációs fogpótlásokkal és a legújabb anyagokkal foglalkozó előadások és poszterek. A meghívott előadók döntő többsége is e témakörök köré csoportosította előadását. Külön hangsúlyt kapott az implantációs fogpótlások tervezésének problémaköre és a fenntartó kezelések fontossága. A legmodernebb, digitális technikák bemutatására is sor került.

Hazánkat kizárólag a PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika Fogpótlástani Tanszékének 6 munkatársa képviselte (*dr. Baumann Petra*, *dr. Benke Beáta*, *dr. Markovics Dóra*, *dr. Muzsek Zsófia*, *dr. Rajnic Zsolt* és *dr. Marada Gyula*). A következő poszterprezentációkat adtuk elő:

Baumann Petra és *mtsai*: Assessment of

common finishing and polishing techniques on cast Co-Cr plates with various methods; *Benke Beáta* és *mtsai*: TMJ analyses in a young patient with idiopathic scoliosis; *Markovics Dóra* és *mtsai*: Incidence of combination syndrome over a five-year period at the University of Pécs, Department of Prosthodontics; *Muzsek Zsófia* és *mtsai*: Examination of the antifungal activity of nystatin mixed into a soft relining; *Rajnic Zsolt* és *mtsai*: Bond strength of fibre-reinforced resin posts.

Aki ismer, biztos képmutatásnak tartaná, ha a kiutazásunk szakmai oldalát említésem kizárólag. Prága révén, egy félmondat erejéig meg kell emlékeznünk a méltán híres sörről és a gasztronómiáról is.

Kedves barátaim, azt kell mondanom, hogy ha valakiben kétely merült volna fel, csüggedésre semmi ok! A csülök és knédli mellé még mindig kiváló sört kaphat a betérő látogató!

Dr. Marada Gyula

Beszámoló az amerikai Anterior Hip Course-ról

A klinikai alapítvány és az egyik implantátumokat gyártó és forgalmazó cég támogatásával sikerült eljűnom 2015 szeptemberében a texasi Houstonban megrendezett, IV. Anterior Hip Course-ra.

A Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikán 2014 óta végzünk csípőprotézis-beültetéseket elülső feltárásból. A csípőízület ilyen megközelítése évtizedek óta ismert volt, azonban a protézisek formájának és beültető készletének fejlődése most jutott el arra a szintre, hogy csípőízületi rekonstrukciós műtétek nagy biztonsággal végezhetőek ilyen feltárásból. A módszer lényege, hogy izomátvágás nélkül lehet a protézist beültetni, ezáltal a műtét jelentősen kisebb megterhelésű a beteg számára. Bizonyított előnye a hagyományos feltárással összehasonlítva, hogy jóval kisebb vérvesztéssel, kisebb műtét utáni fájdalommal, nagyobb stabilitással és lényegesen gyorsabb rehabilitációval jár.

Az izomátvágás nélküli csípőízületi feltárást Mekkájának számító Texas Medical Centerben *Stefan W. Kreuzer* és *Joseph T. Moskal* vezetésével az Egyesült Államok tíz, nagy tapasztalátú, elismert specialistája tartott előadásokat a témában, áttekintették a módszer lépéseit, trükkjeit. Ismertették továbbá eredményeiket és iránymutatást adtak a módszer kiterjesztésére a revíziós és periprotetikus, töréses csípő-endoprotetika területén is.

A kurzus utolsó napját a Methodist Institute for Technology, Innovation and Education (MITIE) Cadaver Laboratóriumában töltöttük, ahol a specialisták instrukciói alapján magunk végeztük el a műtéteteket.

Dr. Wiegand Norbert, klinikaigazgató támogatásával folytatni szeretnénk klinikánkon e módszer alkalmazását. A Traumatológiai Klinikán csípőtáji törés miatt protézisre szoruló betegeknek idősek és gyakran rossz általános állapotúak; a módszer alkalmazása javítani fogja gyógyulási esélyeiket és gyorsabbá teszi rehabilitációjukat.

Dr. Búcs Gábor
ortopéd-traumatológus
osztályvezető

Szívhangok, szívzörejek, szívelyes vendéglátás Kalocsán

2015 tavaszán a kari honlapról illetve egy közösségi oldalról értesültünk arról, hogy egyetemünkről néhány hallgatónak lehetősége van szeptember elején Kalocsára menni egy kardiológiai mesterkurzusra, melynek témája a szívhallgatás. Mivel a kórházi/klinikai gyakorlatokon és tanórákon nem mindig van arra alkalom, hogy elmélyítsük ezt a tudásunkat, így többünk érdeklődését is felkeltette a tanfolyam, melyre végül hatan mentünk el Pécsről: *Kántás Boglárka, Kéringer Patrik, Khidhir Nóra, dr. Mikó Alexandra, dr. Nagy Péter és Serényi Dóra* (1. kép).

A 2015. évi kalocsai szívhallgatás kurzus pécsi résztvevői (balról jobbra): Serényi Dóra, dr. Mikó Alexandra, Khidhir Nóra, Kéringer Patrik, Kántás Boglárka és dr. Nagy Péter

A kurzust a Kalocsai Szent Kereszt Kórház kardiológus főorvosa *dr. Gelléri Dezső*, PhD (2. kép) szervezi immár több éve, és idén a hat pécsi mellett tizennégy debreceni orvostanhallgató vett részt a tanfolyamon. A főorvos úr a pécsi Grastyán Endre Szakkollégiumon keresztül ért el minket, melynek vezetője Dr. Rab Virág, aki utazásunk támogatásához is hozzájárult a TÁMOP-4.2.2.B-15/KONV-2015-0011 pályázat segítségével. A szervezésben dr. Mikó Alexandra segített nekünk.

Szeptember 3-án délután busszal indultunk útnak Kalocsára, majd ott elfoglaltuk a szállásunkat a Hunyadi János Kollégiumban, ami közel volt a kórházhoz és a belvároshoz is. Ezután elindultunk felfedezni a várost, majd, miután a debreceni diákok is megérkeztek, Gelléri főorvos úr elvitt minket a kalocsai érsek bibliorájára. A fiatal hallgatósnak megörülve az érsek úr megmutatta nekünk a felújítás alatt álló templomot és az ott talált régészeti leleteket. Ezután, mi pécsiek felkerestünk egy kalocsai vendéglőt, majd megnéztük a sétálóutcát és az ottani nevezetességeket.

Az ezt követő napot már a kórházban töltöttük. Reggel az intézmény vezetői; köztük *dr. Mócza György* főigazgató helyettes köszöntöttek. Elmondták, hogy nagyon szívesen fogadnak minket kórházi gyakorlatra, a későbbiekben pedig akár rezidens- vagy szakorvoshelyet is biztosítanának a számunkra. Ezután elkezdődött a kurzus: a főorvos úr rövid bevezetőt mondott a szívhallgatás történetéről és a különböző szívhangokról, majd többször is meghallgattuk hanglemezzel a szívzörejeiket. Szerencsénkre a főorvos úr visszahívta a kórházba néhány régi beteget, akiket módunk volt meghallgatni. A napunk további részében a kórház rehabilitációs osztályán fekvő betegeken gyakoroltuk a szívhallgatást. A reggel 8-tól délután 5-ig tartó kurzust csak az ebéd szakította meg, így este ismét elindult a pécsi csapat felfedezni a várost, kipihenni az aznapi fáradalmakat, és megosztani egymással az élményeket, benyomásokat a tanfolyam első napjáról.

Szombat délelőtt megismerkedhettünk a szívultrahang-vizsgálat gyakorlati alapjaival. Válogatott betegcsoporton szívhallgatás után szívultrahanggal is tanulmányozhattuk a különböző vitiumokat. Az eszközt magunk is kipróbálhattuk. A vizsgálatok során gyakori és ritkább szívbetegségekkel is találkozhattunk, mint például: aortastenosis, mitralis stenosis és insufficiencia, ventralis septumdefektus. A gyakorlat után *Szivós Etelka* ápolási igazgató helyettes körbevezetett minket a kalocsai kórházi épület új és régi osz-

tályain. A finom ebéd után lemezhallgatással ismételtük át a szívhangokat, majd folytattuk a szívhallgatást behívott pácienseken. 5 órától osztályon fekvő betegeket vizsgáltunk gyakorlásképpen a következő napi vizsgára. Párokban kaptunk egy-egy beteget kivizsgálásra, ezután megbeszéltük a diagnózist. A betegvizsgálat "ki- fulladásig" tartott, ami után szabad program következett.

Vasárnap reggel megkezdtük a vizsgát. Írásbeli teszttel indultunk, majd hanglemezzel játszott szívhangokat kellett felismerni. Az utolsó – és egyben a legnehezebb – vizsgarész osztályon fekvő beteg vizsgálata volt, amit a korábbihoz hasonlóan párokban végeztünk. A vizsga után megebédeltünk, majd délután megtörtént az eredményhirdetés. Megkönnyebbülésünkre mindenki kiváló eredménnyel teljesítette a vizsgát.

Élményeinket összefoglalva igen hasznos tapasztalatokat szereztünk a szívhallgatással, valamint a szívultrahanggal kapcsolatban a kurzus során. Láthattuk Kalocsa történelmi városrészét, és találkozhattunk a debreceni medikusfiatalokkal. Ha a jövőben is meghirdetik a foglalkozást, minden érdeklődőnek „szívből” ajánljuk a kurzuson való részvételt.

A kalocsai szívhallgatás-kurzus főszervezője: dr. Gelléri Dezső PhD.

Khidhir Nóra és Kéringer Patrik
TDK hallgatók
Kóréletani és Gerontológiai Intézet

„A boncaszta mellől mi másként tiszteljük az életet”

Dolgozószobája olyan, akár egy meghitt, hangulatos családi lakrész, sugárzik róla, hogy nő él benne. Megannyi gondosan elhelyezett apró tárgy, megannyi történettel, régi atlaszok, anatómiai és művészeti tárgyú szakkönyvek, színes virágok, képek a falon. Harmóniát alkot mindez, még ha a koponyát, vagy az emberi csontokat ábrázoló festmények láttán kissé meg is rezzen a szemlélő. Az ámulat láttán rögtön belefog a magyarázatba, mi, miért fontos neki, és egyszeriben érthetővé lesz, hogy a színek és a művészeti alkotások miként teszik teljessé és izgalmassá azt a világot, amiben egy anatómus él. Dr. Reglódi Dóra professzor több mint két éve áll az Anatómiai Intézet élén, ám olyan, mintha már ide született volna, hisz édesapja és nagypapja is itt volt diákkorös.

– Mit jelent a vezetői funkció egy olyan embernek, aki már diákkorában is sok időt töltött ebben az intézetben?

– Elsősorban örömet és büszkeséget, mert ez komoly múlttal rendelkező intézet, nagy elődökkel. Remek az itteni csapat, és ugyan jóval többet dolgozom vezetőként, mint előtte, de sok segítséget is kapok. Kiváló intézetvezető elődeim átadott tapasztalatai nagyon hasznosak voltak számomra, így aztán nem volt nehéz dolgom. Bár amennyire előny az, ha az ember egy ismert közegben mozog, annyira hátrány is lehetne, hisz azokat az embereket irányítom, akik közül többen itt voltak már akkor is, amikor én még csak kezdő voltam. Ennek ellenére ebből a sajátos helyzetből eddig semmilyen személyes konfliktusom nem adódott, ami örömmel tölt el.

– Van-e kidolgozott stratégiája arra vonatkozóan, miként lehet több generáció élén állni?

– Stratégiám nincs, a demokratikus vezetésben hiszek. Ha elbizonytalanodom, kikérem mások véleményét is, hogy az adott szituációban a lehető legjobb döntést hozzam meg. Ilyenkor igyekszem minden érintett érdekét szem előtt tartani, de ez természetesen nem teljesíthető száz százalékosan, ezért a legtöbb belső ellentmondásom ebből fakad. Mivel ez egy összeszokott, évtizedek óta eredményesen működő csapat, szerencsére a vezetői pozícióra nem kell unos-untalan hivatkoznom. Ha mindenki tudja és végzi a dolgát, a főnök-beosztott viszony elő sem kerül. Ide nem úgy járnak be a kollégáim, hogy ez a munkahelyük, és alig várják, hogy négy órakor hazamehessenek. A cél közös, az, hogy az intézet egyre eredményesebb legyen. Nagy ajándék, hogy Mess, Lázár, Sétáló professzorok és Tima tanár úr is még velünk vannak. Lázár professzor most azon munkálkodik, hogy átrendezze a teljes múzeumi anyagunkat, hogy valóban múzeumi formában jelenhessünk meg.

– Hány főből áll a csapat?

– Nehéz erre pontos választ adni, hisz van olyan PhD-hallgató vagy rezidens, aki klinikusként dolgozik, de ide jár oktatni. Van, aki szakorvosként van jelen nálunk, és vannak a nyugdíjasaink is. Ötven körüli a létszám, ami még éppen kezelhető, áttekinthető, ki mit csinál.

– Hogyan formálódott itt ez az összetartó légkör?

– Szentágothai professzor egy személyben indította ezt az intézetet a háború után, egyetlen TDK-ssal. Az ő személye kulcsfontosságú, ahogyan a ma élő tanítványaié is. A múlt, a tradíciók köteleznek. Félévente itt 1300 olyan hallgató fordul meg, aki anatómiát tanul, ez azt jelenti, hogy van olyan félév, amikor este hat óráig az összes boncterminünk foglalt. A zsúfolt órarend miatt nagy az egymásra utaltságunk, sokszor ki kell segítenünk egy-

mást. A megoldandó szituációk, a közös célok és feladatok is összekovacsolják az embereket. Nagyon fontosak továbbá a kötetlenebb együttlétek, az anatómus szimpóziumok, amikor több napra elutazunk, közösen főzünk, beszélgetünk, így volt ez régen is, mi ilyen szellemiségben „nőttünk fel”. Az egymásra utaltság a kutatásban is megnyilvánul, hisz az is csapatmunka, ha valaki elront valamit, azzal a másik több havi eredményét semmisítheti meg.

– Van egyébként valamilyen sajátos, egyedi ismertetője gyük az anatómusoknak? (már a kérdésfelvetésnél is kuncog... – a szerk.)

– Ez nagyon érdekes kérdés, ezen mi is sokat gondolkodtunk. Ez egy sajátos szakma, hisz akár a patológusok korábban, munkánk során időnk nagy részét mi is tetemek közt töltjük. Az egyik kollégám szerint mi másként tiszteljük az életet, és ebben lehet igazság. Azok, akik felajánlják haláluk után a testüket nekünk, ők bejönnek hozzánk, és az irodában szerződésbe foglalják a döntésüket. Később, amikor eltávoznak közülünk, mi intézzük a temetésüket, tehát ez a halálközelség, maga az elmúlás itt jár közöttünk, része a hétköznapjainknak is. Laikusokkal beszélgetve számukra kísérteties, amit mi csinálunk, pedig ezt is meg lehet szokni, hisz a munkánk része. A hallgatóknak is meg kell tanulniuk, hogy az a test, amit látnak, és amin tanulnak, az egy élő emberé volt, tisztelniük kell, és ezt nagyon szigorúan is vesszük. Az, aki nem tiszteli a halottat, később orvosként a beteghez sem úgy fog közelíteni.

Néhány éve egyébként egyre inkább foglalkoztat ez a része a munkámnak, indítottam egy új kurzust is, „Az anatómia határterületei” címmel. Erre meghívok szobrászt, aki az anatómiát tanítja, régészt, aki a temetkezési szokásokról beszél, vagy dinoszauruszkutatót, aki elmeséli, hogy egy csontból mennyi minden megállapítható. Komoly gyűjtésbe is kezdtem, érdekelnek az anatómiával összefüggésbe hozható kulturális, történelmi, művészeti vonatkozások, olyannyira, hogy ez a tevékenység a hobimbá is vált. Tíz éve annak, hogy ezt a témát feldolgozó tárlatom is nyílt. Ez a kiállítás az anatómia és a különböző művészeti ágak kapcsolódási pontjait mutatta be. Úgy indult ez az egész, hogy szövettani képletekhez kerestem azokhoz hasonló művészeti alkotásokat. „Látványos tudomány” pályázatot is nyertem ezzel, ami arra sarkallt, hogy tovább kutassak. A későbbiekben elkezdtem fotózni a műtermékeket, a szövettani előkészítés során ugyanis a metszetre számos anyag kerül – kosz, szösz, buborék, szárad a gyanta, megtörik az üveg – amit egyébként nem szeretünk, ha ott van. Ebből is nyílt tárlat, és készült belőle egyetemi naptár is. Aztán jöttek a versszerű „gondolatlulások”, mint párhuzamok, és ma már ezekből is szép gyűjteményem van.

– Akkor most már értem, hogyan kerül a koponya, vagy az emberi csont műalkotásaként a falra.

– Igen, mindez engem tükröz. Még az 1930-as években készültek ezek a festmények, a koponya a kilépő idegekkel, vagy a kipreparált izmokkal. Ezekre mindenki másként néz, nekem szépek. Igyekszem megóvni az ilyen alkotásokat, az ezekhez hasonlókból egyébként több száz van itt. A képek közül kettőt a nagyapám festett 1920 környékén, és itt vannak apukám, Reglódi Zoltán festményei is 1964-ből, velem ellentétben mindketten csodásan rajzoltak.

Nekünk, anatómusoknak a szakszerűen kiboncolt tetem esztétikus látvány, míg más esetleg elborzad tőle, mi már csak ilyen furcsa szerzetek vagyunk.

A határterületek tanulmányozása során rengeteg érdekességet tudtam meg arról is, hogy az évszázadok alatt milyen változásokon esett át a halálhoz, illetve a tetemekhez való hozzáállás, országoktól, kultúráktól függően. A párizsi hullaház előtt az 1800-as évek végén például emberek tízezrei álltak sorban, hogy lássák a tetemeket. Bárki megtekinthette őket, reggeltől estig, aztán mikor már cirkuszi show-vá vált az egész, bezárták. A bezárás nagy tiltakozást váltott ki akkoriban az újságírók körében is, akik egyébként remekül éltek belőle, hisz temérdek fotó és sztori született a látottakból. A közelmúltban aztán tabuvá vált a boncolás, a boncterembe idegenek ma sem léphetnek be, a témától teljesen elidegenedett a közember, pedig nem volna hátrány, ha bizonyos fokig a laikusok is ismernék saját testük felépítését, mert akkor talán másképp bánnának vele.

– A határterületekkel való foglalatosság és az ezáltal keletkezett többletinformációk módosítottak-e a boncolandó tetemhez való hozzáállásán?

– Igen, még nagyobb a tisztelet bennem. Ha jól végiggondolom, sok összetevője van ennek. Amikor idekerültem, Sétáló professzor vezette az intézetet. Akkoriban idősotthonokból és a hajléktalanok közül kerültek ide elhunytak, később vált csak ez önkéntes felajánlássá. Az önkéntesség beindulásával egy külön parcellát is kapott az intézet a temetőben, és lassan kialakult az ún. összevont temetés procedúrája. Ilyenkor a családtagok mellett több száz hallgató is eljön, akik műsorral is készülnek azért, hogy tiszteletüket tegyék az elhunyt előtt, aki segítette őket abban, hogy tanulhassanak. Alapvetően ez nagyon nehéz dolog, és különleges megértést kíván a családtagoktól, akik két-három évig nem tudják eltemetni a hozzátartozójukat, mivel addig a tetem a tanulás forrása.

– Miért éppen ennyi idő szükségeltetik ehhez?

– A tetem fixálása minimum fél év, aztán még másfél, amíg egy hallgató anatómiát tanul. Az első félévben a végtagok anatómiáját tanulják, azt boncolják ki. Második félévben a zsigereket, aztán a fej-nyaki területet. A temetés egyébként egy nagyon szép ünnepség, tavaly például a német hallgatók azt találták ki, hogy fehér lufikat tartanak a kezükben, amiket aztán egyszerre engednek majd fel, az égbe. Hallgatóként én nem láttam ilyet, akkoriban még nem létezett ez a szokás. Ám az meghatározó élményt jelentett számomra, amikor oktatóként részt vettem egy ilyen temetésen, a családtagokkal együtt. A hallgatóknak is nagyon fontos, hogy lássák, aki a „munkaeszközük”, ő nem tárgy, hanem élő ember volt, aki ráadásul felajánlotta számukra-számunkra a tetét. Ma az állatvédelem is egészen más szempontok szerint működik, mint régen, én még kutyákon tanultam a kísérleti sebészetet, ma már ez elképzelhetetlen. Átalakult, finomodott a gondolkodásmód. Volt olyan tanítványom, aki elmesélte – miután hatodéves végén megkapta a diplomáját – hogy ő minden vizsgaidőszak végén kiment a temetőbe, és köszönetként vitt ebbe a közös parcellába virágot.

– Az elmúlt években megnőtt-e azoknak az embereknek a száma, akik úgy döntöttek, hogy oktatási célokra felajánlják haláluk után a testüket?

– Igen, és ennek nyilvánvalóan anyagi okai is vannak, hisz a temetés költségeit az egyetem állja. De olyanok is akadnak, akiket a hála vezérel, orvosoknak ilyen módon szeretnének köszönetet mondani. Egy harmadik csoportot alkotnak azok, akik úgy gondolják, a felajánlással segíteni szeretnének, így is hasznossá téve magukat. Egyre többen tudják az orvosok között is, hogy ez a lehetőség létezik, és sokan érdeklődnek. Harminc éves felajánlónk is van, de azért a legtöbben idősek. Persze, nem egyszer igényel a döntés egyéni mérlegelést, hisz a család kívánsága nem mindig egyezik a hozzátartozóéval, és ez teljességgel érthető is.

– Ön is részt vesz az ilyen jellegű megbeszéléseken?

– Nem, a titkárok azok, akik ezt intézik. Talán jobb is, hisz én ott állok a boncasztal mellett, ők pedig nem látják ezt a folyamatot. Marikának, *Kiss Mária*nak különösen kifinomult érzéke van ezeknek az ügyeknek a lebonyolításához.

– Van-e a családfájukban más orvos-kutató is a nagyapja és az édesapja mellett?

– Igen, sok az orvos a családban, a szülők, a nagynénik, a nagybácsik is ezt a pályát választották. A nagyapám volt az elindítója a folyamatnak, aki nélkülözésekkel teli körülmények között élt. Az első világháború után édesanyja egyedül maradt négy gyermekével, így a felemelkedés, az esetleges jobb élet egyetlen útja csak a tanulás lehetett. Ő ösztöndíjak segítségével válhatott orvosná. A nagymamám az első szülész-orvosnőnk egyike volt, majd fogorvos lett belőle. Édesanyám belgyógyász, édesapám ideggyógyász volt. Sajnos, apukám nagyon fiatalon, 29 éves korában meghalt, én akkor voltam négy éves. Hatalmas tragédia volt az elvesztése. A vasárnapi ebédeknel rengeteg orvosi történetet hallgattam, korán belém ivódott ez az egész, talán nem is lehettem volna más, mint orvos.

– Miért nem belgyógyász lett, ahogyan az édesanyja?

– Neurológus vagy belgyógyász szerettem volna mindig is lenni, tehát mindenképpen klinikus, ám ebben az intézetben akkor kezdődött a PhD-program, és ide jöttem *Lengvári* tanár úrhoz. Mivel a kutatást nem kedveltem, nem akartam itt maradni, csakis gyógyítani akartam. Később lehetőséget kaptam egy amerikai tanulmányútra, ami meghatározó volt. Ott annyira megszerettem a kutatást az oktatás mellett, hogy amikor visszatértem, már nem haboztam.

– Ez a tanulmányút ösztöndíj révén válhatott valóra?

– Nem, egy régi intézeti kapcsolat tette lehetővé. New Orleans-ba tőlünk szinte mindenki eljutott, az intézetek közötti kollaborációk révén.

– Ugye, ott kezdődött az idegrendszeri védőhatással rendelkező PACAP peptidnek a vizsgálata is?

– Igen, nagyon szerencsésnek éreztem magam, mert annál a japán professornál dolgozhattam, aki ezt felfedezte. Ott éreztem azt, hogy van értelme a kutatásnak, mert a későbbiekben klinikai jelentőséggel is bírhat a munkánk. Agyi-stroke modellben vizsgáltuk ennek a neuropeptidnek a fontosságát, és eközben nagyon megszerettem ezt az izgalmas témát.

– Ma is az egyik kiemelt kutatási területük ez. Hol tartanak jelenleg a vizsgálatában?

– A legkülönbözőbb hatásait vizsgáljuk a legkülönbözőbb szervrendszerekben, állatkísérletekben, sejt kultúrákban, de vannak humán vizsgálataink is, klinikusokkal együttműködve. Nagyon sok mindent tudunk már róla: nagy a szerepe a szervezetben, minden szövetünkben jelen van, védő hatását a legkülönbö-

zőbb károsodásokban látjuk. Mára majdnem minden klinikával sikerült együttműködést kialakítanunk, segítségükkel kapunk biopsziás és vérmintákat, így vizsgálni tudjuk ennek a peptidnek a szintjét a szövetekben és a vérben. Abban reménykedünk, hogy találunk olyan betegséget, amelyben a szintje kórjelző lehet. Komoly klinikai haszna lehetne, ha a laborvizsgálat részévé válhatna a PACAP-szint vizsgálata. Jelenleg nagy kihívást jelent számunkra a metodikai problémák megoldása. Többféle módszerrel próbálkozunk, vegyészek, klinikusok bevonásával. Külföldön és Magyarországon is sok kollaborációnk van, bízunk a csapatmunka sikerében.

– **A New Orleans-i kapcsolat még élő?**

– Már nem, mivel az én japán professzorom nyolc évvel ez előtt meghalt, a labort pedig azután elvitte a Katrina hurrikán. Beázott, minden tönkrement, így aztán ez a kapcsolat, sajnos, megszűnt, de jött helyette sok más.

– **Vannak közös nemzetközi pályázataik is?**

– Igen, ilyen többek között az Arimura Alapítvány által meghirdetett pályázat.

– **Tudjuk, hogy a magyar kutatók sorsa nem könnyű. Nem fontolgatta, hogy hosszabb távon külföldön is marad, és ott rendezze be az életét?**

– Amerikában másfél éven át kutatólaboratóriumban dolgoztam, ott nem oktathattam. Dominikán pedig egy évet töltöttem oktatóként egy amerikai egyetemen, ott a kutatás maradt el. Borzasztóan hiányzott a másik felem, az, amit nem csinálhattam. Az oktatást és a kutatást csak párban tudom elképzelni, önmagában nálam egyik sem működik. Amerikában frusztrált a bezártság is, az egyedüllét, a hallgatók hiánya, vágytam az itthoni nyüzsgésre. Dominikán pedig az újszerűség, a dinamika, a felfedezés öröme hiányzott, a kutatásból eredő többlettudás, amiből a hallgatókat is „táplálni” lehet. Az emberi test ugyan nem változik, de a hangsúly változhat, ahogyan azok is mindig mások, akiknek ezt tanítjuk. Nem véletlenül találták ki azt, hogy egy egyetemi oktató kutasson. Külföldön ez a két terület sok helyen mégis szétválik egymástól. Biztosan lehetne találni olyan helyet, ahol ez nem így van, de én ezer szállal kötődöm a gyökereimhez, emellett, hogy nagyon sokat utazom is.

– **Az emberi tetemeken végzett hagyományos vizsgálatok miként férnek meg a mai, modern high-tech technikákkal?**

– Jól megférnek, egymás kiegészítői. Tavaly láttuk el digitális technikai eszközökkel három bonctermünket. Ez azért is volt fontos, mert vannak nagyon parányi anatómiai képletek – az agyban különösen sok az ilyen – amiket 25 ember a tetem fölött egyszerre nem láthat. Ha ellenben kamera van fölötte, akkor kivetíthető a képernyőre. A hallgatói önkormányzattól kaptunk olyan szemüveget, ami segít abban, hogy a boncolás folyamatát másoknak is láthatóvá tegyük. Hasonlóan hasznos lehet a 3D nyomtatási lehetőség, különösen a csontok tanulmányozásánál. A mostani generációt nagyon meg lehet fogni ezekkel a technikai megoldásokkal, ugyanakkor azt egyikük sem szeretné, hogy igazi tetem ne legyen előttük. Pedig technikailag már ott tartunk, hogy pár év múlva akár hologramokkal is meg lehetne ezt oldani. De akkor elmaradna az a szakmai tapasztalat, hogy megfogom a testet, látom, milyen lesz, ha megvágom a bőrét, hiányozna az érzékszervek és az emberi test közvetlen kapcsolata, érintkezése. Ez a hagyományos módszer fontos és semmivel sem pótolható része annak a szilárd alaptudásnak, amit itt kapnak a diákok. A német hallgatók két év után többnyire hazamennek, és azt a visszajelzést kapjuk tőlük, hogy a teljesítményüket kiválóan értékeli hazai egyetemükön. Nagyon örülünk az ilyen jellegű híreknek.

– **Az anatómiát vízvázaló tantárgynak is nevezik. Azért, mert annyira nehéz, vagy azért, mert mennyiségileg sok a tananyag?**

– Mindkettő miatt. Sok ezer nevet kell megjegyezni, és aki az elején elveszti a fonalat, abból évisméltó lesz, hacsak nem zseni, mert azért belőlük is akad néhány. Egy harmadik ok pedig talán az lehet, hogy a vizsgán részünkről nincs engedékenység, a színvonalból nem engedünk. A hallgatók is érzik ezt, és a többségük komolyan veszi ezt a tantárgyat, ezáltal megértik és megtanulják, hogyan áll össze az emberi test, és ez élményszerű tapasztalás is.

– **Hogyan szeretné látni ezt az intézetet tíz-húsz év múlva? Merre lehet fejlődni?**

– Szeretném, ha sikerülne más szakmák és intézmények felé is nyitnunk. Nagyon hasznos volt az a két évvel ezelőtti kurzus, amit a Traumatológiai Klinikával közösen indítottunk, ennek során tetemeken végeztek és gyakoroltak az orvosok új műtéti technikákat. Szívsebészekkel és nőgyógyászokkal is beszélgettünk már hasonló együttműködésről, amit szeretnénk megvalósítani más klinikákkal is, mert azt gondolom, ez az egyetemnek is hasznára válna. Várunk továbbá olyan középiskolásokat, akik szeretnének orvosok lenni, vagy egészségügyi főiskolásokat, akik az anatómiát csak könyvből tanulják. De bármilyen furcsán hangzik is, masszörök és rendőrök is hasznosítani tudják és tudnák azt, amit itt látnak. Úgy látom, egyre nagyobb az igény is erre.

Merem állítani, hogy oktatóink felkészültsége eléri a világ színvonalát. A kutatás terén szintén szép, nemzetközi tekintetben is figyelemre méltó eredményeket érünk el. Nagyon nehéz mindkét területen maximálisan megfelelni, a témérdek oktatási teendő miatt úgy érzem, nem jut elég idő és energia a kutatásra.

– **Itt van előttem a legutóbbi verseskötete, az „Avas zsír”, amit dr. Bárdosi Attilával közösen írtak, születnek még hasonlóak a közeljövőben?**

– Biztosan, bár most inkább olyan jellegű írásokban gondolkodom, amelyek az anatómia és a kultúra különböző területeinek érdekes párhuzamairól szólnak.

– **Hogyan kalandozott el a versekig?**

– Ezek csak úgy kijöttek belőlem. Inkább gondolatoknak nevezném őket, amik egyszer csak utat találtak. Nem úgy születtek, hogy szabadidőben leültem és megformáltam őket, hanem van úgy, hogy elfog a „gondolatlolulás” – én így hívom – és akkor lefirkantom őket. Van, hogy éjszaka, van, hogy a vonaton, utazás közben, éppen ezért tele vagyok fecnikkel.

– **Mikor volt az első „gondolatlolulása”?**

– Már korábban is foglalkoztam költéssel, szabadidőmben szívesen olvasok verseket. Két évvel ezelőtt megismerkedtem Bárdosi Attila patológussal, akivel sokat beszélgettünk a munkánkról, annak hasonlóságairól, és valószínűleg ezek hozták ki belőlem, illetve belőlünk a többi hasonló gondolatot. Ez már a második közös kötetünk. Ő ugyan Németországban dolgozik, de oktat az egyetemünkön is, hiszen itt végezte a tanulmányait. Nemcsak verselünk együtt, de más alkotásokban is közösen gondolkodunk, én fotózom, ő fest. Két kiállításunk anyaga már elkészült, és a harmadiknak az ötlete is a fejünkben van. Eddig konferenciákon, egyetemi körökben mutattuk be ezeket, remélem, sikerül majd máshova is elvinnünk őket. November 19-ére tervezzük egy közös szerzői estet, amin a Pécsi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével mutatjuk majd be új kötetünket.

– **Mennyi időt tölt az intézetben?**

– Sokat. De ha nem itt vagyok, akkor is sokat dolgozom otthon vagy utazások közben, próbálok hasznosan tölteni az időt. Hajnali öt-fél hat tájban kelek, és egy kávé mellett azzal kezdem

a napot, hogy válaszolok a leveleimre. Aztán bejövök, van úgy, hogy estig tartózkodom itt, de sokszor vagyok bent hétvégén is. Ez a munka nem olyan, hogy délután négy órakor az ember ki-kapcsolja az agyát, a problémát éppen ez a kikapcsolás jelenti, ezért muszáj néha tudatosan nem a munkára figyelni.

– **Mi jelenti a kikapcsolódást?**

– Imádok utazni, kirándulni, színházba, koncertre, moziba, társaságba menni, nagyon sok minden érdekel.

– **Egy érdekes feliratot látok a falitábláján: Reglódi Dóra – a legjobb anya, a legjobb tanár és a legjobb professzor. Egy nagy piros szívet is odabiggyesztett az illető. Csak nem a kislánya volt a tettes?**

– De igen. / *kuncog* – a szerk. / Lili írta ezt nagyon kedvesen, és még nem töröltem le. Azt gondolom, hogy azért ez nem ilyen tökéletes, valamely terület mindig sérül. De ez talán akkor is így lenne, ha csak egy valamivel foglalkoznék. Szerintem az egyik adja az erőt a másikhoz. Belefásulnék, ha nem tehetném több területen is hasznossá magam, ezt tapasztaltam külföldi szakmai útjaim alatt is, amikor csak oktattam, vagy csak kutattam. Ilyen típus vagyok, így érzem jól magam, mindez együtt ad célt és értelmet az életemnek.

Az interjút készítette Schweier Rita

Szent Sebestyén – ötödször: az V. Szent Sebestyén Napok Pécsen, 2015. október 1-3.

2010-ben tartottuk Pécsen az első, az áthatoló hasi és mellkasi sérüléseket, a torzó traumáit tárgyaló, a nyílvesztőktől átvett tesztű Szent Sebestyénről elnevezett konferenciánkat. A „state-of-art” előadások műfaját választottuk annál is inkább, mert célunk a kérdés a (nemlétező) sürgősségi sebészet senki földjének lefedése, az avitt, alkalmasint káros koncepciók modern nyugati mintákra cserélése volt. Nem titkoltuk az igazságügyi orvostani szemlélet felülírasi szándékát sem. A traumatológiai szakképzésben – követve az európai, UEMS trendeket és távolodva az amerikai modelltől – egyre kevesebb súlyt kapnak a lágyrészsérülések, ugyanakkor az onkológia és/vagy minimál invazivitás lázában égő általános sebészet és benne a mellkassebészet számára ez a terület kevésbé attraktív. Az ezredforduló óta a damage control koncepció és sebészet (DCC, DCS) elvei ha lassan is, de terjednek, elsősorban az intenzív anesztéziának köszönhetően. A paraszolvencia-rendszer lélegeztetőgépén vegetáló magyar ellátás a sürgősségi orvoslással (A&E) további feladatokat kapott. A sürgősségi orvoslás koncepciója 60-70 éves fényes múltja dacára a Kárpát-medence különleges klímájában egyelőre adós a teljes sikerrel.

A magunk eszközeivel próbáltunk hozzájárulni annak a tudásdeficitnek a felszámolásához, mely a múlt század nyolcvanas éveitől halmozódott fel. A mindenén áthatoló mellkasi sérülés = torakotómia, az esztelenül túlhalt diagnosztika, a mitizált beavatkozások sora, a kommunikációhiány – csak néhány azokból a dogmákból és hibás beidegződésekből, amelyeket le kellett bontani, újra kellett hangolni. A fő kérdések, a súlypontok nem változtak a pécsi, az MTA Székházban tartott 2010-es találkozóhoz képest, melyen az előadók száma meghaladta a résztvevőket. A lassú fejlődés meglődött, amikor a 2013-as, Győrben tartott konferencián már varrógépekkel is gyakoroltunk, a résztvevők száma pedig túlhaladta a 40-et. Tavaly, Pécsen 116-an vettek részt a továbbképzésen, mely az érdeklődő traumatológusok számára mellkassebészeti licenc vizsgával is zárult. Bizonyosan hozzájárult a magas részvételhez az is, hogy a kötelező szakorvosi továbbképzés (CME) keretében az OFTEX-ben 50 pontos akkreditációval honorálták a minden érintett szerint hiánypótló koncepciót a sebészet, a traumatológia és az intenzív terápia területén. Az ország távoli tájairól is bőven érkeztek résztvevők, a visszhang kiemelkedően jó volt.

Annál nagyobb – és aligha kellemes – meglepetés volt az idei 22 résztvevő, akik között pedig a PhD-kurzusként kapható 2

pontért jövőket is tudhattunk. A fiatal pécsi sebészek, traumatológusok, sürgősségi és intenzív terápiás szakorvosjelöltek vagy fiatal specialisták ahogy eddig, az idén sem érezték szükségét ennek a továbbképzésnek. A traumatológiai grémium csak 25 pontosnak ismerte el az idei kurzust, ami kihatott a teljes akkreditációra is, drámaian rontva a program attraktivitását.

A 2015. október 1-3. között megrendezett ötödik Szent Sebestyén Napok valójában egy workshop jellegét vette fel, és ez bizonyos tekintetben előnyére vált. A korábbiakhoz képest lényegesen nagyobb szerepet kapott a prehospitalis ellátás. *Dr. Hetzmann László*, a légimentők, *dr. Buda Péter* és *dr. László Előd* az OMSZ részéről tartottak izgalmas előadásokat. A parázs, de konstruktív vitát – nem utolsó sorban a sürgősségi thoracostoma körében – *dr. Rendeki Szilárd* vezette. A polytrauma és a junctionalis trauma kérdéskörét *dr. Wiegand Norbert* és *dr. Naumov István* exponálta. Ahogy tavaly, az idén is volt katonai orvosi tematika: *dr. Várhegyi Levente* alezredes tartott előadást az afganisztáni missziók tapasztalatairól. Bár vártuk, de a készenléti helyzet megakadályozta a két francia katonai sebész jelenlétét. *Dr. Szabó Kázmér*; a Vöröskereszt korábbi sebésze és kórházigazgatója hozzászólásaiból sokat tudtunk meg a katonai sebészet és a háborús sebészet különbségeiről (military surgery vs war-surgery). A műveleti medicina koncepciót *dr. Rendeki Szilárd* és *dr. Vajda Márk* ismertette. Új elem volt az idegsebészet (*Büki András* professzor) és a tompa mellkasi sérülés (*dr. Csontos Csaba*). A korábbiakban kialakított tematika szerint volt szó a hasi és mellkasi sérülésekről, behatolásokról (*Horváth Örs Péter* és *Molnár F. Tamás* professzorok) és a rekesztáji sérülésekről (*dr. Furák József*). A máj-pancreas (*Oláh Attila* professzor) a vese-retroperitoneum (*dr. Kalmár-Nagy Károly*) valamint a kármentő érsebészet (*Menyhei Gábor* professzor) mellett a zsigeri traumában alkalmazható minimálisan invazív módszerekről *dr. Zsoldos Péter* és *dr. Issekutz Ákos* számolt be. Az időhiány *dr. Szántó Zalán* előadását a mellüri drainage-ről a skill labor-beli időre helyezte át. *Szabados Sándor* professzor a szívsebészetről, *dr. Kiss Tamás* a resuscitációról tartott összefoglaló előadást. A teoretikus blokkokat követően az Elméleti Tömb V. emeletén, az újonnan kialakított Skill Laboratóriumban *dr. Rendeki Szilárd* és team-je irányításával végeztek FAST vizsgálatot, tüdő, bél gépi varratokat, gyakorolták a mellkasi drainage-t a résztvevők. Mikrobiológiai háttér (*dr. Mestyán Gyula*), forensicus medicina (*dr. Tóth Zsuzsa*) és rehabilitáció (*dr. Lovász Orsolya*) egészítették ki

a programot. Szokás és szabály szerint tesztel zárult a kurzus.

A konferencia meghívott vendége *dr. Ishay Ostfeld* volt, az Izraeli Véderő (IDF) alezredese, a különleges erők, korábban a Gázai övezet orvosfőnöke, „civilben” szívsebész. Kétórás előadásának tengelyében a szívűtött beteg, mint a traumás sérült ideális modellje állt. Intézetéből indult el a VII-es faktor, mint a nem sebészi vérzéscsillapítás anyaga; de természetesen kitért a többi gyógyszeres megoldásra is. A „preventable death” koncepció keretében a kompressziós módszerek (IT Clamp, izraeli kötszer stb...) mellett az endoluminalis megoldások, mint a REBOA is szót kapott. A tömeges sérülések (Mass Casualty / MASCAL) ellátási modelljei, a terrortámadások idején alkalmazott

szervezési elvek ismertetése során a légi evakuáció vitát provokált. Szerinte a helyszíni triage – bizonyos körülmények között – több kárt okoz, mint amennyi hasznot hajt. Hangsúlyozta a lépcsőtől független (level I-III) definitív sebészi ellátás fontosságát: sem szükség, sem személyzet nincs arra, hogy a mellkas- vagy szívűtötteket ne általános sebészek vagy balesetsebészek lássák el. Ebben a tekintetben a civil traumaellátásban is az amerikai modellt követik, illetve a francia visceralis sebészi koncepciót vallják. Több okból is ismeretlen a „sérültől való szabadulás, továbbküldési frász” fogalma. Ami a katonai, műveleti sebészeti ellátási elképzelést illeti, abban az előretolt sebészcsoporthoz koncepció (Forward Surgical team: FST) az övé, amely az amerikai és a legújabb NATO koncepcióra hasonlít. Valamennyi elvi, koncepcionális megfontolást közvetlen klinikai kép, helyzet háttérben mutatta be.

A négy MTA doktorból, kilenc PhD és habilitált doktorból, számos nagy tapasztalatú klinikusból álló, elkötelezett előadói karral szembeállítható gyér érdeklődés felveti annak a kérdését, hogy életképes-e ez a konferencia, vagy ideje befejezni. Ami a prehospitális és a kórházi/klinikai ellátás viszonyának kérdését

illeti, a workshop biztosan hasznos volt, komoly szakmai hozadékkal: fontos kérdésben ígérve konszenzust. A katonai sebészi illetve a háborús sebészi tapasztalatok megosztása, a civil-műveleti sürgősségi orvosi/sebészeti tudástranzfer fontossága nem volt kérdés: a platformnak tovább kell élnie. A felmerült nagyon izgalmas igazságügyi, jogi aspektusok (kompetencia, ellátási kötelelem, felelősségi viszonyok) további megbeszélésre sarkallnak. A tüdő és hasi szervűtölések kísérletes vizsgálatának igénye is felmerült.

Ha sikerül kereteket, formát és pénzt találni, a következő Szent Sebestyén Napokat ismét Győrben tartanánk, a PTE, ÁOK oktatókórházával, a PAMOK-kal és a Széchenyi István Egyetemmel együttműködésben. Csak remélni tudjuk, hogy akikhez leginkább kívántunk szólni: a fiatal sebészek, traumatológusok, intenzív terapeuták és sürgősségi orvosok Észak-Nyugat-Magyarországon találnak majd időt rá, hogy eljöjjenek. Úgy tűnik, ahogy eddig, Párizsból, Jeruzsálemből biztosan lesznek előadók...

Dr. Molnár F Tamás
PTE, ÁOK Műveleti Medicina Tanszék

Barthó Loránd fényképei

Egy hét Északon

*Erasmus+ Oktatói Mobilitásprogram, Anatómiai Intézet, Oulu, Finnország
2015. szeptember 14-18.*

APTE, ÁOK, Anatómiai Intézet PhD-hallgatójaként szeptemberben egy hetet töltöttem Finnországban, Oulu városában. Az oului egyetem Anatómiai és Sejtbiológiai Intézetében oktattam nyolc órát az Erasmus+ programban. A finn népről a benyomásom az egy hét alatt az volt, hogy nagyon kedves és végtelenül becsületes emberek. Az adminisztrációt tekintve is rendkívül rugalmasak voltak, az ottani Erasmus koordinátor mindenben segített.

Az egyetemre a tömbösített oktatás jellemző. Az intézetben az anatómia, szövettan és sejtbiológia teszik ki az első félév törzsanyagát. Ehhez képest viszonylag kevés oktatóval rendelkeznek. Az intézet vezető félállásban ortopédsebész, a szövettan oktatást két biokémikus docens végzi, az anatómia gyakorlatokat kizárólag idősebb orvostanhallgatók tartják, akiknek a munkáját és továbbképzését egy hatodéves hallgató vezeti. Boncolást csak két héten át végeznek, ahová a hallgatók közül csak a legjobbak kerülhetnek be. Az előadásokat azon a héten, amikor kint voltam, Hollandiából érkezett vendégelőadó tartotta angol nyelven. Az előadást a diákok otthonról online követhették, általában 70-80 diák volt bejelentkezve az előadás chat-ablakába.

Én a gyakorlatok megtartásában vettem részt, amely a mi oktatásunktól igen eltérő. A diákok előre felkészülten érkeznek, majd hat asztalnál 4-6 fős csoportokban foglalnak helyet. Minden asztalnál 15 percet töltenek, és az ott található kérdésekre, feladatokra önállóan keresik meg a választ az asztalon található készítmények (koponyák, műanyag modellek), atlaszok segítségével. Az oktatónak csak akkor van feladata, ha valamelyik csoport elakad vagy valamire nem talál választ. Az óra végén írásbeli teszt következik a foglalkozás anyagából. A tesztek sikeres teljesítése előfeltétele a vizsgára bocsátásnak, amely szintén írásban történik.

Személyes megítésem az egy hét alapján az volt, hogy az ottani diákoknak sokkal kevesebbet kell tudniuk anatómiából, és kevesebb segítséget is kapnak az anyagok megtanulásához, mint nálunk. Az itthoni kétéves oktatói tevékenységem során megszerzett ismeretek messze felülmúlták az ottani gyakorlatvezetők tudását. A gyakorlatoknak a felépítése a diákok önálló, otthoni tanulását igényli. Ennek ellenére a bukási arány mindössze 2-3 ember a 200-ból évente. Hatalmas különbség a mi rendszerünkhöz képest, hogy extrém nehéz bekerülni az orvosi egyetemre, sok hallgató már rendelkezik más végzettséggel, családdal,

mire az orvosira kerül. Emiatt aki bekerült az egyetemre, rendkívül motivált abban, hogy bent is maradjon.

Az oktatást megelőző hétvégén volt lehetőség kimenni Ouluból és meglátogatni egy nemzeti parkot, lankás dombjaival, őszi színeivel, faházakkal, tavaival. Aki szeretné megtapasztalni egyszer a legmélyebb természetes csendet, ami csak létezik, annak ez az ideális hely. A környéken se autó, se vonat, se repülő. Mondhatni ott északon már a madár se jár. De ember biztosan nem (Finnország népsűrűsége 16 fő/km²).

Jó tapasztalat volt megismerni egy másik oktatási rendszert, egy másik országot, bátran tudom ajánlani az oului egyetemet, érdemes meglátogatni akár az Erasmus+, akár más csereprogramokkal

Dr. Fülöp Balázs Dániel

TDK Börze

A Tudományos Diákköri Börzét, mint 2012 óta minden évben, idén is megrendezték az Általános Orvostudományi Kar Szigeti úti főépületében (1. kép). A TDK Börze lehetőség mind az egyetemi hallgatóság, mind az egyetemi klinikák és elméleti intézetek számára a bemutatkozásra a hallgatóság tudományos diákköri munka iránt érdeklődő részének.

Hiszen a zsúfolt mindennapokon, a hallgatóságban legfeljebb felmerülni tud az igény arra, hogy a kötelezőkön túl valami mást is jó lenne csinálni. Ami kicsit többet ad, aminek a révén betekintést nyerhet a klinikumba, a tanult rutinon kívül, a színpalak mögé. Ahol elképzelhető, hogy éppen akkor van megszületőben egy új kezelési stratégia, akkor kerülnek kipróbálásra még sosem alkalmazott gyógyszeres kombinációk vagy éppen olyan kérdésekre kell keresni a statisztikák által megmutatott választ, amik irányvonalat adnak a jövőbeni változtatásokhoz.

A Börzét azért hívták életre, hogy legyen lehetőség, fórum, igaz csak egy délután, de találkozzon a két közeg a már oktató, kutató, gyakorló senior orvosok – kutatók, témavezetők és azok a hallgatók, akik a jövőben, az egyetem elvégzése után kollégaként dolgozhatnak velük, ha a megfelelő téma, témavezető és hallgató egymásra találása sikeres, és a közös munka gyümölcsöző.

Mert a tudományos diákköri munka legfőbb célja nem más, mint az utánpótlás-nevelés, ami minden egyetemi egység számára elengedhetetlen.

Idén is számos elméleti intézet és klinika képviseltette magát.

■ **Elméleti intézetek:** Anatómiai Intézet, Bioanalitikai Intézet, Biofizikai Intézet, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet, Családorvostani Intézet, Élettani Intézet, Farmakognózi Intézet, Farmakológiai és Farmakoterápi Intézet, Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár, Gyógyszerészi Biológia Tanszék, Gyógyszerészi Biotechnológia Tanszék, Gyógyszerészi Kémiai Intézet, Igazságügyi Orvostani Intézet, Kórleletani és Gerontológiai Intézet, Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, Művelési Medicina Tanszék, Orvosi Biológiai Intézet, Orvosi Népegészségtani Intézet, Szerves és Gyógyszerkémiai Intézet.

■ **Klinikák:** Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika, Gyermekgyógyászati Klinika, Idegsebészeti Klinika, I. sz. Belgyógyászati Klinika, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet, Laboratóriumi Medicina Intézet, Ortopédiai Klinika, Orvosi Genetikai Intézet, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, Radiológiai Klinika, Reumatológiai és Immunológiai Klinika, Sebészeti Klinika, Szívgyógyászati Klinika, Szülészeti

és Nőgyógyászati Klinika, Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika, Urológiai Klinika

A PTE ÁOK TDK Bizottságának vezetőségi tagjai:

Dr. Garai János /Elnök/
Dr. Ábrahám István
Dr. Garami András
Dr. Halmosi Róbert
Dr. Horváth Györgyi
Dr. Molnár Tihamér
Dr. Nagy Ákos
Dr. Polgár Beáta
Dr. Tamás Andrea

A PTE ÁOK TDK Bizottságának hallgatói tagjai:

Tigyi Bettina Mariann /Titkár/
Császár András
Gebhardt Hella
Gergics Marin /Tudományos hallgatói referens/
Kallinics Péter
Kardos Dorottya Virág
Környei Balint Soma
Sohonyay Fanni Mirella
Sóti András László
Vass Réka Anna

Honlap: www.aok.pte.hu/tdk
E-mail cím: pteaoktdk@gmail.hu

A TDK MUNKA LÉPÉSEI

PTE ÁOK TDK BIZOTTSÁG

"Akármit is teszel, azaz változtatás megvalósul. Hogy utána visszanevelhesd, és azt mondhasd: - Ezt én tettem."
(Michael Josephson)

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

A Kar munkacsoportjai, szervezetei is bemutatkoztak:
3D Projekt, HuMSIRC- Pécsi Orvostanhallgatók Egyesülete, TDK Bizottság.

Idén újdonságként szerepelt a TDK Bizottság hallgatói tagjai

által összeállított tájékoztatófüzet, mely iránymutatóként szolgál a tudományos diákköri munka megkezdéséhez a hallgatóság számára (2. kép).

Idén az Astellas Pharma Ifjú kutató díjat is a TDK Börzén adták át. Az Astellas Pharma Europe a világ 20 legnagyobb gyógyszeripari vállalata közé tartozó, világszerte 15 ezer főt foglalkoztató Astellas Pharma Inc. leányvállalata. Céljuk az alapvető orvosi és kapcsolódó tudományos programok hosszú távú támogatása, az e területeken dolgozó tudományos kutatók díjazásával és kutatásaik pénzügyi támogatásával.

A díjakat *dr. Kókai-Nagy Ákos* az Astellas Pharma Kft. vezérigazgatója; *Morva Gábor* a cég képviselője, *dr. Miseta Attila* az Általános Orvostudományi Kar dékánja és *dr. Garai János* a Tudományos Diákköri Tanács elnöke adták át (3. kép).

Díjazottak (4. kép)

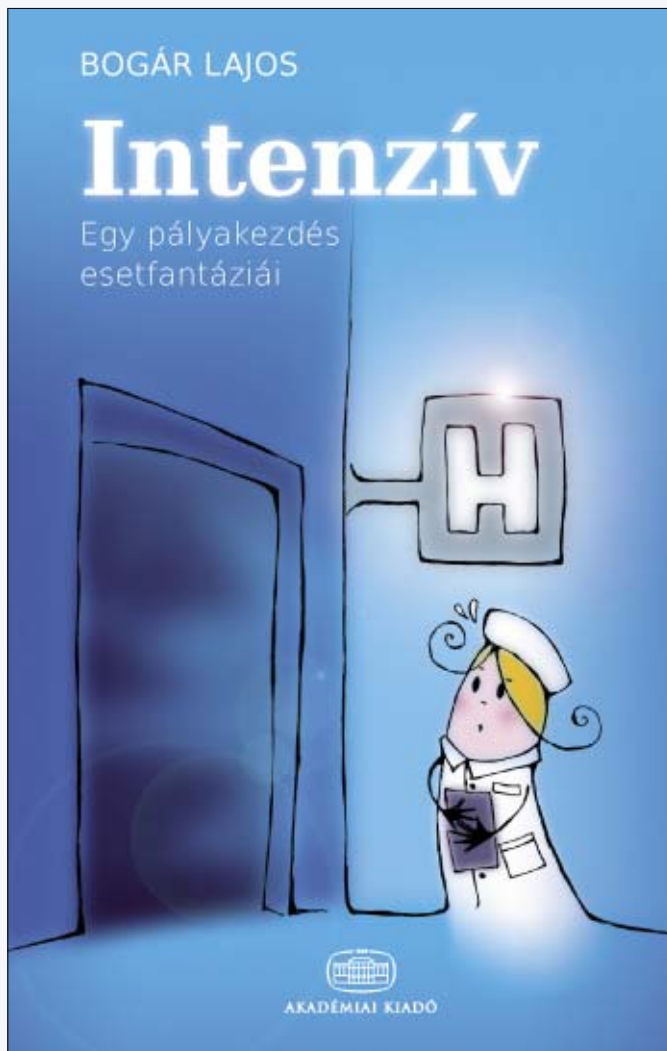
TDK-kategóriában: *Vass Réka Anna*: „Az anyatejben jelenlévő bioaktív faktorok vizsgálata” című kutatási pályamunkájáért;

PHD-kategóriában: *dr. Ács Kamilla* „Illóolajok hatásmechanizmusának és antimikrobás potenciáljának feltérképezése in vitro mikrobiológiai és in vivo farmakológiai modellek segítségével” című kutatási pályamunkájáért.

A díjazottaknak ezúton is gratulálunk!

Vass Réka Anna és Tigyi Bettina Mariann
A TDK Bizottság tagjai

Több mint negyedszázados gyakorlata az Akadémiai Kiadónak, hogy évenként Nívódíjban részesít a tudományos osztályok javaslatára 1-1 könyvet, melyet az illető osztály az eltelt két évben szakmailag a legjelesebbnek minősít. A díjat az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának elnöke és a kiadó igazgatója adja át, az utóbbi időben a Magyar Tudomány Napja rendezvényesorozatának keretében.

Akadémiai Nívódíj

2015. november 6-án az MTA Székházában a Magyar Tudományos Akadémia és az Akadémiai Kiadó az orvostudományok területén a 2014/15-ös évek Akadémiai Nívódíjával egyedülként jutalmazta *dr. Bogár Lajost* az „Intenzív – Egy pályakezdés esetfantáziái” című könyvéért.

Forrás: www.mta.hu

„Gyermekek Gyermekének Találkozója”

A 25. jubileumát ünneplő Tölösi Péter Alapítvány idén 13. alkalommal szervezte meg a Gyermekek Gyermekének Találkozóját. A Zsolnay negyedben szervezett őszi programon olyan családok is részt vettek, akik egykor gyerekként rákbetegségeken estek át, a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinika Onkológiai Osztályán kezelték őket. Reményt, életcélt nyújtanak azok számára, akik még kemoterápiás kezelés alatt állnak, vagy nemrégiben fejezték be azt. Utat mutatnak, hogy egy életet veszélyeztető – komoly betegség után is lehet tartalmas, boldog életet élni, családot vállalni.

Dr. Szűcs Rozália főorvos asszony, az alapítvány elnöke sok gyermeket segített át ezen a nehéz élethelyzeten, sokan felnőttként is tartják vele a kapcsolatot, tanácsot kérnek tőle, hálásak a gyógyulásért.

Főorvos asszony kitarlásának, szakma iránti elkötelezettségének köszönhetően a Tölösi Péter Alapítvány 25 éves munkássága alatt modernizálta a gyermekonkológiai osztályt, oroszánrészt vállalt a felújításában, az anyaszálló létrehozásában, a betegellátás korszerűsítésében, szakemberek biztosításában és továbbképzésükben. Emellett Rehabilitációs

Központot működtet, melynek ingyenes szolgáltatásaival, rekreációs élményprogramjaival esélyt kíván adni a teljes felépüléshez, a visszailleszkedéshez, a kezelések okozta mellékhatások-, fizikai-, anyagi és pszichés terheinek csökkentéséhez.

Sallai Adrienn

Hajléktalanok egészségnapja

A pécsi hajléktalan embereket segítő és ellátó TÁMASZ Alapítvány szervezésében 2015. szeptember 26-án immáron harmadik alkalommal került megrendezésre a hajléktalan emberek egészségnapja, melynek célja, hogy felhívja a hajléktalan emberek figyelmét az egészséges életmód fontosságára. A hajléktalan léttel együtt járó rohamos egészségi állapot romlás nagy terhet ró mind az egyénre, mind az egészségügyi ellátórendszerre, a társadalmi reintegrálódás legjelentősebb akadályát képezi. Ebből adódóan nagyon fontos, hogy tudatosítsuk körükben a primer és a szekunder prevenció fontosságát, amivel hatékonyan csökkenthető a különböző egészségi problémák és a szövődmények kialakulása. Az egészségnapon a szervezők különböző játékos vetélkedőkkel és sportversenyekkel inspirálták az embereket a részvételre.

A rendezvényen az ÁOK Orvosi Népegészségtani Intézete is képviseltette magát. Intézetünkben ez évben alakult új kutatócsoportunk a hajléktalanok egészségi állapotának, táplálkozási szokásainak, tápláltsági állapotának felmérésével és ezek javítását célzó programok kidolgozásával foglalkozik. Korábbi kutatásainkból kiderült, hogy nagyon kis százalékuk van tisztában a táplálkozás

egészségre gyakorolt hatásával, az egészséges táplálkozás koncepciójával, a rendelkezésükre álló minimális pénzösszeget az esetek nagy részében nassolnivalóra, cukros szénsavas üdítőitalokra, energiatalokra és bizonytalan eredetű alkoholos italokra költik. Az eseményre az eddigi kutatási eredményeink alapján, a hajléktalan lét speciális körülményeit figyelembe véve dolgoztunk ki az egészséges táplálkozással kapcsolatos ismertetőanyagot, melyben az egészségtelen táplálkozási szokások helyett számukra is elérhető, megvalósítható alternatívákat mutatunk be. Összeállítottuk a télen is könnyen és olcsón beszerezhető gyümölcsök és zöldségek listáját, amelyek fogyasztása hozzájárul az immunrendszer erősítéséhez, és a téli influenza szezon közeledtével hatékonyan fokozza a szervezet ellenálló képességét. Szerettük volna inspirálni őket új, egészséges ételek kipróbálására, ezért készítettünk számukra zabkását és almás-céklasalátát. Az ilyen típusú olcsó, de egészséges és különösebb konyhatechnológiát nem igénylő ételek alternatívái lehetnek a megszokott zsíros illetve vajjas kenyérnek. Testösszetétel-mérővel BMI-t, testzsír százalékot és viszcerális zsír értékeket is mértünk. Számos ember tartozott az elhízott vagy túlsúlyos kategóriába, Őket életmód- és dietetikai tanácsokkal láttuk el.

A programon szintén részt vett a Magyar Vöröskereszt csapata, akik demonstrációs baba segítségével tanították a hajléktalan emberek számára az életmentéshez szükséges alapvető ismereteket. A Támasz alapítvány részéről dr. Németh Dóra vezetésével vércukorszint-, koleszterinszint-, és vérnyomásmérés zajlott. Azoknak, akik a szűréseken az egészséges értékektől eltérő eredményt mutattak, lehetőségük volt a doktornővel konzultálni, és szükség szerint a gyógyszeres kezelést megkezdeni.

Az egészségnap ingyenes ebédozttással, és az alapítvány által készített aszalt gyümölcsök, zöldségek, különböző gyógynövényekből készült teák kóstolásával zárult.

Dr. Rákossy Zsuzsa
egyetemi adjunktus
PTE ÁOK Orvosi Népegészségügyi Intézet

Tisztelt Olvasók!

„Cum Deo pro patria et libertate! – Istennel a hazáért és a szabadságért!” Ugye ismerős ez a jelmondat? Mégis úgy érzem, a Rákóczi-szabadságharc emléke más ünnepeinkével együtt halványabb a kellenél. Az illő komolyságot csipetnyi humorral fűszerezve, emlékezzünk II. Rákóczi Ferenc halálának 280. évfordulóján, mert Goethe szavaival:
„Nem az elmúlásban van a feledés, hanem a feledésben az elmúlás.”

Kiss Tamás
könyvtáros

Takáts Gyula: Mikes Kelemen elveszett leveleiből

Az én Uram engem el nem hagyott.
Szorgalmasan gyalul és ácsol.
A tenger az ablakán messze ragyog
s bár köztük él, megóv a pogánytól.
Hát írhatok... Sok is, kevés is dolgom.
Az étket asztalára egyedül hordom.

Vas István: Nagyszombat, 1704

A tiszta, száraz és hideg Karácsony éjszakáján
Az ország hódoltatására küldött
Gróf Sigbert Heister serege Nagyszombat felé vonult
Négy oszlopban, az ötödik a málha volt, középen.
Két oldalról kísérte két brigád: Ebeczky
És Ocskay, aki a tivornyázást éppen abbahagyta.
Bercsényi rendelte oda őket, az ellenséget zavarni,
De ők semmihez sem kezdtek – hogy miért?
Kiszámíthatatlan volt mindig, mit és mit nem
csinálnak.

Még érthetlenebbek voltak a parasztok,
Akiknek már csak egy maradt, ami az övék volt:
a lelkük,

És uraikat annyira gyűlölték,
Hogy úgy látszott, nem is vágyódnak egyébre,

Csak az elveszített szabadságért bosszút állni.
De hát ez volt a harcra legjobb évszak,
Mert vége volt már minden aratásnak,
És a fölfegyverzett parasztok követték
A zsákmány reményében a lobogókat –
A gyalogosok. És kik voltak a tisztjeik?
A falu főkolomposai.

Egyébként ebben az egészben
Vak vezette a világtalanokat.
És én még tőlük vártam a tanácsot,
A csatavesztésben jeleskedőktől.
Az országnagyoktól! És adtak is!
De mennyit! És minden tanácsnak egyúttal
A fordítottját is. Mentségük egy volt:
A tudatlanság. Még a malomtőről se tudtak,
És a Tirnava patakot sem vették figyelembe.
Én végig vágattam a terepen, de semmit
Sem láttam a hirtelen támadt hóföregtetgen.
Eszterházy nem követte a csatarendemet:
A balszárnyon egyetlen vonalba állt,
És legtöbb csapata nem is vett részt az ütközetben.
Jobbszárnyamat a tanácsban ékesszóló,
A cselekvésben tétovázó, a kétes
Esetekben ingadozó Bercsényi vezette.
Most azzal küldte hozzám a futárját,
Hogy hagyjuk az ellenséget elvonulni.
De visszazentem, hogy pillanatnyi habozás nélkül

tább le nem fekszik még akkor, és reggel, ha szinte hat órákor öltözik is fel, de éféle után két órákor felkél. Azt pedig ne gondolja kéd, hogy legkisebb változás is legyen mindezekben, ha szinte a fejdelem beteg volna is, akkor is mind egyaránt folynak rendek. Hatodfél órákor felkelni nem kicsiny dolog, de el nem mulatom, azért hogy kedvit találjam, és mindenkor jelen vagyok, mikor öltözik. A hivatalom is azt hozza magával, hogy vigyázzak a cselédekre. Ezek tehát a mi klastromunkbéli rendtartásink.

Ami pedig a mulatságot és az időtöltést illeti, a' sokféle, és ki-ki a maga hajlandóságát követi. A fejdelem minden héten lóra ül kétszer, és estig oda vadászunk, mert itt igen sok fogoly és nyúl vagyon, veres fogoly több vagyon, mint szürke. Mikor pedig vadászni nem megyen a fejdelem, akkor csak a sok írásban tölti az időt. Mink is jobban töltünk, ha lehetne, mert az ember nem mehet örökké sétálni, nem lehet mindenkor a mezőn vándorolni, az idevaló emberekkel pedig nem lehet társalkodni. Itt az idegen senki házához nem mehet, kivált az örmények inkább féltik feleségeket, mintsem a törökök. Még nem láthattam a szomszédasszonyomat, napjában tízszer is a kapuja előtt kell elmennem, és ha a kapuban talál lenni, úgy szalad töllem, mint az ördögtől, és bészárja a kapuját. Nem törődöm rajta, mert közönségesen az örmény asszonyok olyan fejérek, mint a cigánynék. Ebből elítélheti kéd, hogy itt a lakosokkal semmi üsmeretség nem lehet, nem is vesztünk semmit, mert itt ki szócs, ki szabó, valami főrenden lévő emberek itt nincsenek, akikhez mehetnénk. Török urak vannak, de unadalmas dolog törököt látogatni: egyik a', hogy törökül nem tudok, másik a', hogy ha az ember hozzájok megyen, elsöben no ülle, azután egy pipa dohányt ad, egy fincsa kávé, hatot vagy hetet szól az emberhez, azután tíz óráig is elhallgatna, ha az ember azt elvárná. Ők a beszélgetéshez, nyájassághoz éppen nem tudnak. Minden mulatságunk tehát abban áll, hogy Bercsényi úrhoz megyünk vagy ebédre, vagy vacsorára, ott mégis nevetünk a kis Zsuzsival, mert az asszonnyal reá kell az embernek tartani magát, valamint a kompódi nemesasszonnyal; a' már csak a régi dolgokat szereti beszélni, hogy leány korában micsoda mulatsági voltak. Azt jól tudja kéd, hogy nekem ahhoz semmi nincsen. Énnekem amicsodás természetem vagyon, elhallgathatom az embert három óráig is, hogy egyet ne szóljak, de azután kérde meg kéd töllem, mit beszéltek nekem, egy szót sem tudnék megmondani belőlle. Így vagyok azzal az úri asszonnyal, két óráig sem szólok egyet, ha nevet, én is nevetek, de sokszor nem tudom mit. Azt gondolja, hogy én azokat mind nagy figyelemességgel hallgatom, ugyanis, ha én régi dolgokkal akarom az időt tölteni, Nagy Sándor históriáját olvasom, az elég régi.

Mindezekből megláthatja kéd, hogy micsoda városban telepítettetek le bennünket, annak micsodás lakosi vannak, micsoda környéke, itt micsodást szokást tartunk. De azt még meg nem mondtam kédnek, hogy én micsodás szokást tartok: az én szokásom a', hogy tíz órákor lefekszem, és a szemeimet bészárom, és rendszerént azokat fel nem nyitom másnap hatodfél óráig. Ezt a dicséretes szokást mind télben, mind nyárbán megtartom. Azért ez a levél olyan hosszú, hogy már tíz az óra. Aludjunk hát, édes néném. De az egészségre kell vigyázni, ha azt akarja kéd, hogy gyakran írjak. Másszor többet vagy kevesebbet. Ihon azt majd elfelejtettem megírni, hogy az a veszett köszvény az urunkra jött alkalmatlankodni.

112

Rodostó, 8. április 1735.

Amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Az Isten árvására téve bennünket, és kivéve ma közüllünk a mi édes urunkot és atyánkot, három óra után reggel. Ma nagypéntek lévén, mind a mennyei, mind a földi atyáinknak halálokat kell siratni. Az Isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, aki ma megholt érettünk. Amicsoda életet élt, és amicsoda halála volt, hiszem, hogy megmondották nékie: ma velem lész a paradicsomban. Hullassuk bővséggel könyveinket, mert a keserűségnek ködje valóságosan reánk szállott. De ne azt a jó atyánkot sirassuk, mert őtet az Isten annyi szenvedési után a mennyei lakadalomban vitte, ahol a gyönyörűségnek és az örömmek pohárából itatja, hanem mi magunkot sirassuk, kik nagy árvására jutottunk. Ki sem lehet mondani, micsoda nagy sírás és keserűség vagyon itt miközöttünk még csak a legalábbvalón is. Ítéld el, ha lehet, micsoda állapotban írom ezt a levelet, de mivel tudom, hogy örömet kívánnád tudni, mint esett szegénynek halála, mind téntával, mind könyhul-latásimmal leírom, ha szinte azáltal megszaportom is keserűségemet.

Ferenc (Francis) II Rákóczi was the leader of the Hungarian uprising against the Habsburgs in 1703-11 as the prince of the Estates Confederated for Liberty of the Kingdom of Hungary. He was also (like Bocskai or Bethlen) Prince of Transylvania. After the fall of the uprising he was sent to exile: all major rulers of Europe rejected him in the first round including Queen Anne of England and Louis XIV of France, eventually the Ottoman Empire accepted him and his companions, and he spent his last 18 years at Rodostó (known as Tekirdag of Turkey today). As a stepson of Imre Thököly, they represent the fourth direct family relation in Heroes' Square Monument statuary (the Hunyadi János - King Matthias father-son relation has been revealed yet). The story of this particular statue is also interesting, since Ferenc Rákóczi was not displayed in the original set of statues, from 1910 the statue of King Leopold II of the Habsburgs, a work by Richárd Füreidi had been featured instead. Leopold was removed in 1951-53; Rákóczi was placed there in 1955; his statue was designed by Zsigmond Kisfaludi Strobl, renowned artist of the era, famous for his Liberty Memorial on Gellérthege, main symbol of the city.

A Millenniumi emlékmű vagy Ezredéves emlékmű Budapesten, a városligeti Hősök terén található, egy különleges ünnep, a magyar honfoglalás ezeréves jubileumára szánt számtalan építészeti és városfejlesztési beruházás mintegy megkoronázására épült. Az emlékmű eklektikus stílusban épült, félköríves alakban, 85 méter széles, 25 m mély, magassága 13 m, a két oszlopcarnok között a távolság 20 méter. A bal és a jobb oszlopcarnokban a magyar történelem 7-7 neves személyiségének bronzszobra áll, míg a nyitott szoborfülkék kőlabazatán elhelyezett domborművek az adott személyiség korára vagy tevékenységére jellemző történelmi jelenetet ábrázolják. Felsővadászi II. Rákóczi Ferenc (Borsi, 1676. március 27. - Rodostó, 1735. április 8.) a Rákóczi-szabadságharc vezetője, Magyarország vezérlő fejedelme, erdélyi fejedelem. Neve szorosan összefügg az általa 1703-ban indított Rákóczi-szabadságharc, mely révén Magyarország teljes függetlenségét kívánta visszaszerezni, hogy a Habsburg Birodalomtól független államná váljék. E célnak megfelelően választották Erdély és Magyarország fejedelmévé, amelyhez tökéletesen megfelelt, mivel Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem leszármazottja volt, azon kívül dédapja és nagyapja I. Rákóczi György és II. Rákóczi György, továbbá apja I. Rákóczi Ferenc is erdélyi fejedelem volt.

Úgy tetszik, hogy az utolsó leveletem az elmúlt holnapnak 25-dik napján írtam vala. Azután szegény mind nagy bágyadtságokat érzett, igen keveset, de másként mindent a szokás szerént vitt végben, abban a gyengeségben is az esztergájában dolgozott első aprilisig. Aznap pedig a hideg erősen jött reá, és annál inkább meggyengítette. Másnap jobbacskán volt. Virágvasárnap a gyengeség miatt nem mehetett a templomban, hanem a közel való házból hallgatta a misét. A mise után amely pap odavitte neki a szentelt ágat, térden állva vette el kezéből, mondván, hogy talám több ágat nem fog venni. Hetfűn jobbacskán volt, kedden hasonlóképpen, még a dohánt is megkívánta, és dohányzott. De azt csudálta mindenikünk benne, hogy ő semmit halála órájáig a háznál való rendben el nem mulatott, se meg nem engedte, hogy őérette valamit elmulassanak. Mindennap szokott órában felöltözött, ebédelt, és lefeküött, noha alig volt el, de mégis úgy megtartotta a rendet, mint egészséges korában. Szeredán délután nagyobb gyengeségben esett, és csak mindenkor alutt. Egy-néhányszor kérdeztem, hogy mint vagy, csak azt felelte: én jól vagyok, semmi fájdalmat nem érzek. Csötörtökön igen közel lévén utolsó végihez, elnehezédék, és az urat magához vette nagy buzgósággal. Estve a lefekvésnek ideje lévén, kétfelől a karját tartották, de maga ment a hálólházában. A szovát igen nehéz volt már megérteni. Tizenkét óra felé étszaka mindnyájan mellette voltunk. A pap kérte tőle, ha akarja-e felvenni az utolsó kenetet? Intette szegény, hogy akarja. Annak vége lévén, a pap szép intéseket és vigasztalásokat mondván neki, nem felelhetett reája, noha vettük észre, hogy eszin van. Azt is láttuk, hogy az intéskor a szeméből könnyhullatások folyanak. Végűre szegény, ma három óra után reggel, az Istennek adván lelkét, elaluvék, mivel úgy holt meg, mint egy gyermek. Szűntelen reá néztünk, de mégiscsak azon vettük észre általmenetelít, amidőn a szemei felnyíltak. Ő szegény árvaságra hagyta bennünket ezen az idegen földön. Itt írtóztató sírás, rívás vagy közöttünk. Az Isten vigasztaljon meg minket.

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár

A munkásmozgalom régi harcosa

1970-ben és 1971-ben Budapesten matematikát tanítottam a Sibrik Miklós úti általános iskolában. Mikor egyik álmos téli hajnalon ügyeletes voltam, villamoson utaztam az iskolába. Még az éjszakából itt maradt két kaptos cimbor a párás ablakon át vizslatta, hogy merre járunk. Az egyik koma néhány sikertelen kísérlet után ugyan el tudta olvasni a sarki tábláról az út nevét, csak azt nem tudta, ki is volt Sibrik Miklós. Kábulatból ébredező társa nemes egyszerűséggel mindent megoldott, amikor tudatlanságának teljes fölényével kijelentette, hogy Sibrik Miklós minden bizonnyal a munkásmozgalom régi harcosa lehetett.

No, eddig bírtam cérnával a hallgatást, nem tovább.

– Bizony, szarvaskendi Sibrik Miklós ugyancsak régi harcos volt, ha nem is a munkásmozgalomé, mert II. Rákóczi Ferenc vezénylő nagyfejedelem udvarmestere és ezereskapitánya volt.

A cimborák réveteg tekintettel néztek hol egymásra, hol rám, én meg úti céomat elérve leszálltam a villamosról, és az eseten mosolyogva vidáman lépkedtem tovább.

A Csém nemzetségből származó kései utód, szarvaskendi Sibrik Erzsébet idős Deák Ferenc felesége lett. Az ifjú Deák Ferenc, a haza bölcsének megszületése után néhány órával meghalt Söjtörön, 1803. október 17-dikén.

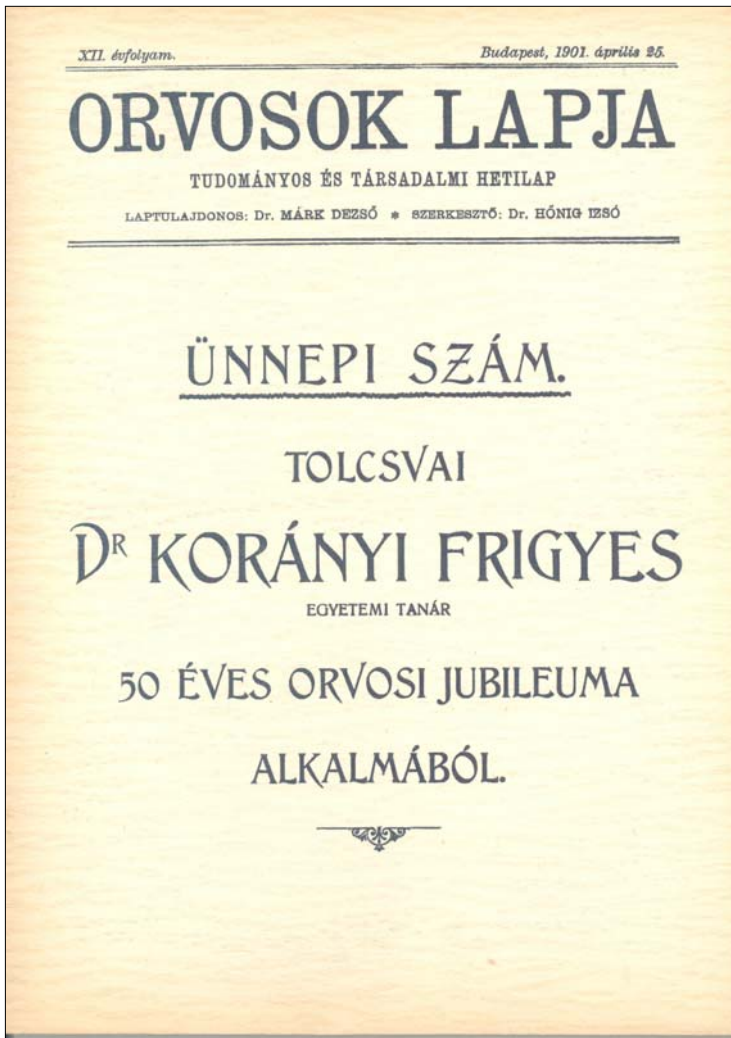
Sibrik Miklós pedig 1906. október 29-dike óta a kassai Szent Erzsébet székesegyház Rákóczi-kriptájában alussza örök álmát a többiekkel együtt. Béke poraikra.

In: Anekdoták, viccek és kisebb írásaim. Összeállította dr. Hernádi László Mihály

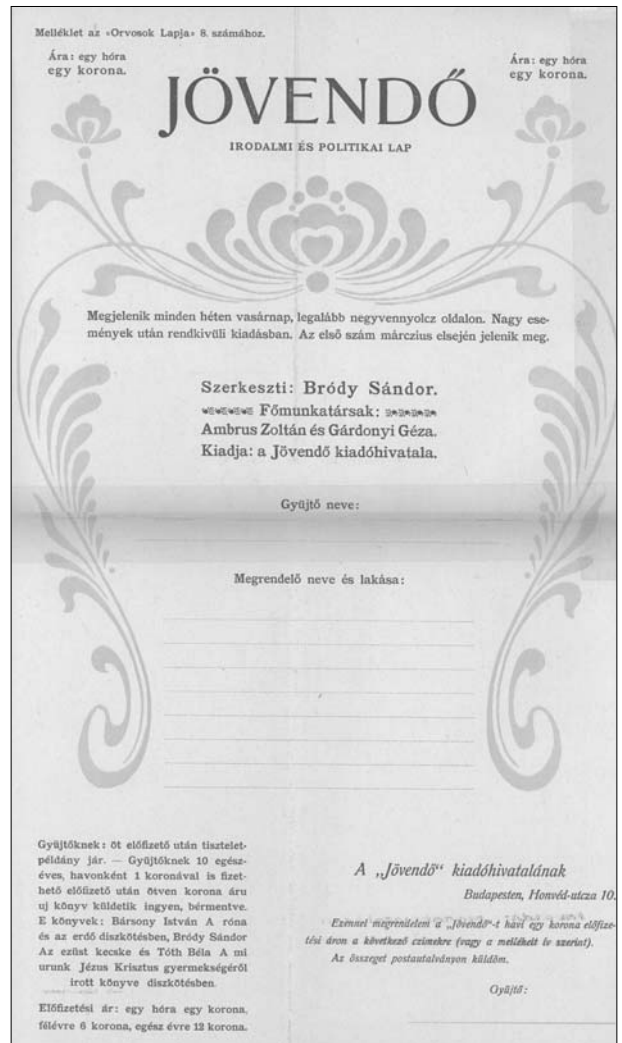
A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Orvosok Lapja (1900-1922)

„Most, mikor az orvostudományban a therapiiai irány az uralkodó, helyén valónak látszik oly lapot adni a gyakorló orvos kezébe, mely az orvostudomány terén felmerülő egyéb fontosabb mozzanatok tekintetbe vételével, főkép a therapiának, minden orvosi ténykedés végcéljének legyen szentelve. Minthogy azonban manapság a therapia már nem tisztán a gyógyszerek kutatásából és kipróbálásából áll, hanem mindinkább szélesebb és tudományosabb alapot nyer az által, hogy a kémia, bakteriologia, villamosság, technika stb. haladását és vívmányait kihasználja, úgy az >Orvosok Lapja< is a therapiát a szó legtágabb modern értelmezésében fogja felölelni, szemmel tartva mindenkor a gyakorló orvos igényeit.” Ezzel az ígérettel 1900. december 6-tól már új címen – Orvosok Lapja: Tudományos és társadalmi hetilap különös tekintettel az orvosgyakorlatra – jelent meg a Gyakorló Orvos. Az 1890. júniusában indított, Róth Adolf kiadótulajdonos és felelősszerkesztő által közreadott Gyakorló Orvos valamennyi hazai orvosnak kívánt a „központi közlönye lenni”. Németül is közölt cikkeket, amint ez párhuzamos címéből – The Praktische Arzt – is kiderült. A tizenegyedik évfolyama 21. számától történt kiadó és címváltozás, a folyóirat számozása azonban folyamatos volt. A lap tulajdonosa Márk Dezső (1889-19??), felelős szerkesztője – csaknem egy éven keresztül – Hőnig Izsó (1874-19??) lett. Alcíme: Tudományos és társadalmi hetilap, különös tekintettel az orvosgyakorlatra. Két ciklusát tartjuk számon. Az egyik 1900-1918-ig, a másik pedig 1921-1922-ig tartott.

Tartalma főképpen a korabeli terápia módszereit részletező eredeti cikkekből, a tudományos társaságok összejövetelein elhangzott előadásokból, összefoglaló közleményekből, a külföldi szakirodalom referátumaiból és az egész orvostársadalmat érintő aktualitások közreadásából állt össze. Tematikája felölelte a XX. század eleji orvostudomány valamennyi területét, de a többi orvosi szakfolyóirathoz hasonlóan a legtöbb cikk a tüdő- és nemi betegségekről szólt. Kétli Károly (1839-1927) köszöntő szavait olvasva az első számban, kis túlzással mondhatjuk, hogy a tényeken alapuló orvoslás egyik első periodikumát tarthatta az érdeklődő a kezében: „Programunk, a mely az elméletnek a gyakorlatban való érvényesítésére és az abból levonható tapasztalatok tisztázására helyezi a fősúlyt, gyakorlati szempontból helyeselhető, ez által tömör rövidségben ismerheti fel majd az orvos a helyesét és a kipróbáltat.”

1. ábra

2. ábra

1901 áprilisában ünnepi számmal köszöntötték Korányi Frigyest (1828-1913) ötven éves orvosi jubileuma alkalmából. [1. ábra]

1902-ben Márk Dezső már nem csupán laptulajdonos volt, de átvette a folyóirat szerkesztését is.

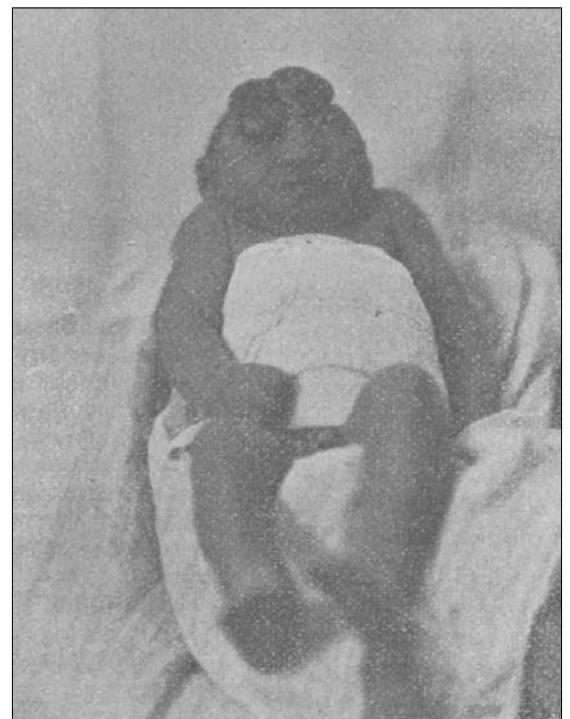
1903-ban Orvostársadalom című rovatot rövid ideig Walkó Rezső (1870-1925) és Hofbauer Imre (1871-1946) szerkesztette. A szeptember 10-én megjelent 37. számban Márk Dezső így köszönt el tőlük: „az Orvostársadalom szerkesztői között elvi kérdésekben felmerült nézeteltérések miatt és a lap függetlensége érdekében dr. Walkó Rezső és dr. Hofbauer Imre a szerkesztőségből kiválnak; kipróbált tollukkal azonban mint a lap belső munkatársai továbbra is szolgálják az orvosi közügyet.”

Érdekességgéppen jegyezzük meg, hogy a 8. szám melléklete a Jövendő: Irodalmi és politikai lap előfizetését szorgalmazó megrendelőlap volt. [2. ábra]

Az 1904. évi 25-ös számtól kezdve fényképes illusztrációk találhatók az Orvosok Lapjában. [3. ábra]

Az Orvosok Lapja könyvtárunkban fellelhető néhány évfolyama orvoskarunk egykori dékánja, könyvtárunk alapítója, Pekár Mihály (1871-1942) tulajdonát képezték. A fenti rövid bemutatás ezen hiányos kötetek alapján történt.

Dr. Gracza Tünde

3. ábra

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról

Thomas Mann: A varázshegy (szemelvények)

Szóllósy Klára fordítása

Joachim... , amint Hans Castorp egy bizonyos estén francia nyelven kifejtette, nem gondolt egyébre, mint arra, hogy a síkföldön katonáskodjék, és ádáz küzdelmet vívott a hol közeledő, hol ismét kajánul távolodó reménységgel, hogy ezt mielőbb megkezdhesse; sőt, az utóbbi időben határozottan hajlott afelé, hogy ezt a küzdelmet egyetlen huszáros vágással befejezze. Igen, a derék, türelmes, fejlett jogérzékre, szolgálatra és fegyelemre beállított Joachim pártütővé lett, fellázadt a „Gaffky-skála” ellen; ez volt a neve annak a vizsgálati módszernek, mellyel odalenn a laboratóriumban, vagy ahogy általában mondták: a „laborban”, megállapították és jelölték, hogy egy-egy páciens milyen mértékben van bacilusokkal megáldva: a Gaffky-szám határozta meg, hogy bacilus csak elvétve vagy tömegesen, számlálhatatlanul van-e jelen a vizsgálati anyagban, a Gaffky-szám volt tehát a döntő tényező, mert csalhatatlanul kifejezte a gyógyulás esélyeit, amelyekkel a betegnek számolnia kellett; könnyen meg lehetett állapítani belőle a fenn töltendő további hónapok vagy esztendőök számát, a fél éves „pofafürdő”-től kezdve az „életfogytiglani” ítéletig, amely persze időben érte gyakran nagyon is keveset jelentett. Nos tehát, a Gaffky-skála volt az, amely ellen Joachim fellázadt, nyíltan kétségbevonta hitelét és tekintélyét – nem egészen nyíltan, tehát nem a főnökség felé, de mégis unokafivére, sőt asztaltársasága előtt. – Megelégeltem, nem hagyom magam tovább az orromnál fogva vezetni – jelentette ki fennhangon, és vérhullám öntötte el napbarnított, sötét bronzszínű arcát. – Két hete kettes Gaffkym volt, bagatell, a legszebb kilátások, ma pedig kilenc, valósággal hemzsegek, a síkföldről szó se lehet. Az ördög sem okosodik ki belőle, hogy is áll ez a dolog, az ember belebolondul. Fenn a Schatzalpon fekszik egy beteg, egy görög paraszt, Árkádiából jött, egy ügynök küldte fel: reménytelen eset, gyors tüdővész, akármelyik nap bekövetkezhet az exitus... de a köpetében sohasem volt bacilus. A kövér belga századosnak ellenben, aki gyógyultan távozott, amikor én feljöttem, tízes Gaffkyja volt, csak úgy nyüzsögtek a sputumában a bacilusok, pedig csak egyetlen kis kavernája volt. Füttyölök a Gaffkyra! Nem csinálom tovább, hazamegyek, még ha belehalok is!

...

Egyszer-egyszer azonban, ha Behrens udvari tanácsos éppen jókedvében volt, és a dohány nem homályosította el a hangulatát, az injekció alkalmából rövid beszélgetésre került a sor...

– Sehogy se akar detoxikálódni az a gyerek! Amellett még sose nyaggatott és szekált annyit, mint mostanában, hogy elmegy, mert mindenáron fringia kell neki, a tacsónak! Úgy jajveszékél nekem az ötnegyed évével, mintha egy örökkévalóságot herdált volna el idefenn. El akar menni, akár így, akár úgy, magának is mondja? Jó lenne, ha egyszer a lelkére beszélne, önszántából, nyomatékosan! A fűbe harap a jóember, ha időnek előtte nyeli a szűkebb pátriájuk hangulatos kódét, amott jobbra fenn a térképen. Az ilyen kardnyelőnek nem kell hogy sok legyen a sütnivalója, de maga mint megfontolt civil, mint a polgáriasant műveltség képviselője, igyekezzék helyre tenni a fejét, mielőtt bolondságot csinál... Ha az unokaöccse most elutazik, mondja meg neki, könnyen meglehet, hogy maga még megéri itt az ő ünnepélyes visszatérését.

– De tanácsos úr, mit gondol, hogy én meddig... – Hogy maga? Hogy ő! Hogy ő nem marad lenni annyi ideig sem, mint ameddig itt volt. Ez az én legszerényebb véleményem, és megbízom, hogy közölje vele, ha lesz olyan szíves.

...

...közeledett a tavasz, semmi kétség sem lehetett efelől; napközben, ha sütött a nap, már ott sejlett halkan, alig érezhetően a levegőben; a hóolvadás korszaka a küszöbön állt, s ezzel függtek össze a változások, amelyek a Berghof-szanatóriumban feltartóztathatatlanul végbementek, a változásokat nem akadályozhatta meg még a tanácsos tekintélye, rábeszélő szava sem, holott szobában és étteremben, vizsgálatnál, látogatásnál, étkezés közben harcolt a hóolvadást megőrző elterjedt előítélet ellen. – Téli sportolókkal állunk-e szemben, kérdezte, vagy pediglen betegekkel, páciensekkel? Mi a csudának kell nekik hó, fagyott hó? Hogy áldatlan időszak a hóolvadás? A legesleg-áldottabb! Ilyenkor az egész völgyben kimutathatóan kevesebb az ágyban fekvő beteg, mint az évnek bármely más szakában! A világon mindenütt kedvezőtlenebb az időjárás ebben az évszakban a tüdőbetegek szempontjából, mint éppen idefenn! Akiben egy csepp ész lakozik, az kitart, és kihasználja az itteni éghajlat nyújtotta edzési lehetőséget. Akkor aztán sebezhetetlenné válik, nem árthat neki többé a világnak semmiféle klímája, feltéve persze, hogy volt türelme kívánni a teljes gyógyulást – és így tovább. De Behrens hiába beszélt, a hóolvadásellenes előítélet erősen gyökerezett mindenki fejében, az üdülőhely napról napra ürült; meglehet, a közeledő tavasz bizsergette az emberek vérét, az tette nyughatatlanná, változásra éhessé még a máskor béketúrőket is - mindenesetre tény, hogy az idő előtti „orv”-elutazások száma a Berghofban is aggasztóan megnövekedett... Az étteremből, mint láttuk, jó néhányan azért hiányoztak, mert szabad mozgásuknak egyelőre még birtokában voltak; némelyek azonban különösen mély, kongó űrt hagytak maguk után, mint például Blumenkohl doktor, aki meghalt. Arca egyre inkább olyan kifejezést öltött, mintha valami rossz ízű volna a szájában; azután tartósan ágynak esett, s végül meghalt, senki sem tudta volna pontosan megmondani, hogy mikor, mert az ügyet a szokott tapintattal és diszkrécióval kezelték... Eközben azonban – nicsak – ki ült egy ideje Settembrini asztalánál, az ő helyén, hollandusok társaságában, akiknek olyan hatalmas étvágyuk volt, hogy a szokásos ötfogásos ebéd bevezetőjéül, még a leves előtt, mindegyikük három tükörtojást kebelezett be? Anton Karlovics Ferge ült ott, aki megjárta a mellhártyasokk poklát! Igen, Ferge úr felkelt az ágyból; állapota pneumothorax nélkül is annyira javult, hogy a nap nagy részét felöltözve, szabadon mozogva töltötte, és jóindulatú, busa bajszával s ugyancsak jóindulatú, kiugró ádámcsutkájával részt vett a közös étkezéseken. A fiatal emberek olykor elbeszélgettek vele a hallban vagy az étteremben, szolgálati sétáikat is együtt végezték néha, ha éppen úgy adódott, mert szívből kedvelték az egyszerű, igénytelen szenvedőt, aki maga mondotta, hogy nem ért a magasröptű témákhoz, de ezt előrebocsátva, rendkívül kellemesen és érdekesen beszélt a sarcipőgyártásról és az orosz birodalom távol eső részeiről...

...

– Az ember itt könnyen botanikussá lehet – szolt kísérőjéhez Hans Castorp. – Az ember igazán kedvet kap ehhez a tudományhoz, olyan gyönyörűség megfigyelni a természet ébredését a hosszú tél után minálunk idefenn! Oda nézz, hiszen az encián, amott a lejtőn, ez meg egyfajta sárga ibolya, sosem láttam még efféle. Ez itten boglárka, ez odalenn is szakasztott ugyanilyen, a boglárkafélék családjából, *ranunculaceae*... amint látom, teljes, igazán kedves kis növény, egyébként hímnős, itt láthatsz egy sereg porzót, amott a bibét, *androecium* és *gynaeceum*, ha jól emlékszem. Igen, határozottan úgy gondolom, szerzek egy-két növényteni szakkönyvet, hogy jobban tájékozódjak az életnek, a tudománynak ezen a

területén. Hajjaj, hogy megszíneseedik most a világ!...

Krokowski doktor... témáját az idők folyamán talán kissé módosította, most inkább szerelemről és *halálról* volt szó, s ez jó néhány részben költői lendületű, részben kérelmelhetlenül tudományos jellegű elmefuttatáshoz szolgáltatott alkalmat... ebben az összefüggésben a növénytan területére tért, és a gombákról beszélt, a szerves élet ez árnyékban tenyésző, dús és fantasztikus képződményeiről, amelyek hússzerűek, s igen közel állnak az állatvilághoz, mert felépítésükben állati anyagcsere termékei találhatók... egy gombáról beszélt, amely már a klasszikus ókor óta híres volt alakjáról és a neki tulajdonított erőkről – egy kucsmagombáról, melynek latin nevében az *impudicus* melléknév szerepel, s alakja a szerelmet, szaga azonban a halált idézi. Mert az *impudicus* hullaszagot terjeszt, ha harangforma kalapjáról lecsöpög a sűrű, zöldes nyálka, amely elborítja, s a spórák hordozója. Tudatlanoknál azonban ez a gombafajta ma is *aphrodisiacum* hírében áll. – No hát, ez mégis egy kicsit erős volt a hölgyeknek, vélte Paravant államügyész, aki a tanácsos propagandájának erkölcsi támogatásával átvészelte a hóolvadást...

...

Hans Castorp olykor előhúzta mellzsebéből az üvegből való búcsúajándékot, amelyet ott hordott a tárcájában, abban is egy bélelt borítékban: az üvegtáblácska, ha az ember a föld felé tartotta, feketén, átlátszatlanul tükrözőtt, de ha égnek emelték, megvilágosodott, és humanista jelenségeket mutatott: az emberi test átlátszó képét, bordázatát, szívet, mellhártyaívet, tüdőfűjtatót, hozzá kulcs- és felsőkarcsontot, s mindezt halavány-ködös burok vette körül, a hús, amelyet Hans Castorp farsang hetében esztelen módon megízlelt. Nem csoda, hogy könnyen mozgó szíve elakadt, majd nekiiramodott, amikor az ajándékot szemügyre vette.

...

DÜHROHAM ÉS MÉG VALAMI KÍNOS

Így jött el az augusztus, és első napjai közt szerencsésen elsuhant hősünk felérkezésének évfordulója. Jó volt, hogy elmúlt: kellemetlenül tornyosult a fiatal Hans Castorp elé. Szabályszerűen így volt ez mindenkinél. A megérkezés évfordulóját nem kedvelték, az éves és több éves betegek nem ülték meg, holott egyébként minden alkalmat megragadtak az ünneplésre...

...

Még aznap délután megbizonyosodott a dolgok menete felől; Joachim szint vallott, eldőlt a kocka, dülőre, elhatározásra jutott a helyzet. Uzsonna után leszálltak a világos alagsorba, havi vizsgálatra. Szeptember eleje volt. Amikor beléptek a száraz levegőjű rendelőszobába, Krokowski doktort rendes helyén találták az íróasztalnál, Behrens tanácsos pedig feltűnően kék arccal, keresztbe font karokkal támaszkodott a falnak, fél kezében hallgatósövét tartotta, és vállát ütögette vele... rendkívül emyedtnek, mélabúsnak és lemondónak látszott. Valószínűleg dohányzott. Egyébként tényleges bosszúságai is voltak, amelyekről az unokatestvérek már értesültek, afféle közismert intézeti belügyek... Még akkor is róluk elmélkedett mélabúsan, rezignáltan, mialatt az unokafivérket vizsgálta; mert olyan művésze volt a kopogtatásnak, hogy egyszerre tudta kihallgatni az ember bensejét, másról beszélni, és asszisztensének diktálni a hallottakat. – Bizony, bizony, uraim, az az átkozott libidó! – sóhajtotta. – Maguknak persze még élvezet az ilyesmi, maguk elnézőbbek lehetnek... Puha sejtes légzés. De egy ilyen intézeti vezető, az már torkig van vele, ezt igazán... tompulat... igazán elhíhetik nekem. Tehetek én róla, hogy a tuberkulózis különös konkupiscenciával párosul?... Kisé érdes. Nem én rendeztem így, de az ember egyszer csak arra ébred, hogy kuplerájos lett belőle... Bal hónapban rövidült... Én a matézis mellett török pálcát. Itt jobb, elmúlt a zörej... Mondom, a matézissel való foglalkozás a legjobb orvosság a kéjsóvárság ellen. Paravant államügyészen is rajta volt erősen, most matematikára adta a fejét, a kör négyeszőgésítésével foglalkozik, és komoly megkönnyebbülést érez. De a legtöbben ostobák és lusták hozzá, Isten bocsássa meg nekik... Puha sejtes légzés. Nézze, én tisztában vagyok vele, hogy a fiatalság idefenn könnyen elkanászodik és elzúllik, azelőtt néha megpróbáltam útját állni a kicsapongásnak. De aztán megesett, hogy egy-egy fivér vagy vőlegény a szemem közé vágta, hogy tulajdonképpen mi közöm hozzá, és azóta már csak orvos vagyok... Gyöngye szörcsölés jobbra fent. – Elkészült Joachimmal, köpenye zsebébe dugta hallgatósövét, és óriási baljával megdörzsölte szemét, ahogyan szokta, amikor magába roskadt, és „rájött” a mélabú. Félig-meddig gépiesen, rosszkedvében ásítózva darálta le mondókáját:

– Csak vígan, Ziemssen, mindig csak vígan. Még mindig nincs minden úgy, ahogy a fiziológia-tankönyvben meg vagyon írva, itt-ott még bibis a dolog, és Gaffkyval sem tisztázta még egészen az ügyeit, sőt, a múltkorhoz képest egyfeljebb rukkolt a skálán, ezúttal hatos a szám. De azért ne csüggedjen. Amikor feljött, sokkal betegesebb volt, ezt akár írásban is adhatom, és ha még öt-hat havat... tudja-e, hogy a régi nyelvben így mondták, és nem úgy, hogy „hónapot”? Voltaképpen sokkal kifejezőbb, nem gondolja?...

– Tanácsos úr – kezdte Joachim... Meztelen felsőtesttel állt Behrens előtt feszes tartásban, mellkasát kidüllesztve, sarkát összezárva, és arca olyan foltos volt, mint akkor, amikor Hans Castorp egy bizonyos alkalommal első ízben figyelte meg, hogy a napbarnított arcúak így sápadnak el. Behrens nem vette tudomásul Joachim nekifutását, tovább beszélt: – Ha még egy fél esztendőcskéig lelkiismeretesen teljesíti itt a szolgálatot, akkor ember lesz magából, akkor mehet és meghódíthatja Konstantinápolyt, akkor olyan muszklija lesz, hogy mehet a muszkák ellen... Ki tudja, meddig locsogott volna így tovább borult hangulatában, ha végül is meg nem akasztja Joachim határozott tartása, látható eltökéltsége, hogy szóljon, mégpedig bátran szóljon.

– Tanácsos úr – ismételte Joachim. – Alázatosan jelentem: elhatároztam, hogy utazom.

– Mi a szösz? Utazó akar lenni? Azt hittem, hogy később majd, ha egészséges ember lesz magából, beáll a hadsereghez! – Nem, most el kell utaznom, tanácsos úr, egy hét múlva. – Mit hallok? Jól értem? Eldobja a fegyvert, kereket old? Tudja-e, hogy ez szökés, dezertálás? – Nem, tanácsos úr, nekem más a felfogásom. Be kell vonulnom az ezredemhez. – Akkor is, ha azt mondom, hogy hat hónap múlva teljes biztonsággal elbocsáthatom, de előbb semmi esetre sem bocsáthatom el!

Joachim tartása egyre katonásabb lett. Beszívta a gyomrát, nehezen préselte ki magából a szavakat: – Több mint másfél esztendeje vagyok itt, tanácsos úr. Nem várhatok tovább. Tanácsos úrnak eredetileg azt tetszett mondani: három hónap. Aztán mindig negyed- és félévenként hosszabbodott a kúrám, és még mindig nem vagyok egészséges.

– És ez az én hibám? – Nem, tanácsos úr. De nem várhatok tovább. Ha nem akarom végleg elmulasztani a csatlakozást, akkor nem várhatom meg idefenn a teljes gyógyulásomat. Le kell mennem. Idő kell a fölszerelésemhez is, meg egyéb előkészületekhez.

– Családjával egyetértésben cselekszik? – Édesanyám hozzájárult. Mindent elintéztem. Október elsején belépek zászlónak a hetvenhatosokhoz. – Vállalva a teljes kockázatot? – kérdezte Behrens, és véreres szemével rámeredt... – Parancsára, tanácsos úr – válaszolta Joachim vonag-

ló ajakkal.

– No, akkor rendben vagyunk, Ziemssen. – A tanácsos arca megváltozott, tartása meglazult, minden tekintetben elengedte a gyeplőt. – Rendben van, Ziemssen. Pakoljon! Utazzék el Isten hírével! Amint látom, tudja, mit akar, magára vállalja a felelősséget, és annyi bizonyos, hogy a felelőség a magáé, és nem az enyém, attól a perctől fogva, hogy magára vállalja. Aki mer, az nyer. Jótállás nélkül utazik, semmiért sem kezeskedem. De Isten segédelmével még jó vége is lehet. Elvégre is szabadtéri foglalkozást választott. Meglehet, hogy egészségére válik, és kikészül a bajból.

– Igenis, tanácsos úr.

– No és, maga, fiatalember, a polgári közönség tagja? Maga vele zárándokol? – A kérdés Hans Castorpnak szólt. Ott állt, éppoly sápadtan, mint egy évvel azelőtt ama vizsgálatnál, amely felvételét vonta maga után, ugyanazon a helyen állt, mint akkor, és most is tisztán látszott szíve dobogása a bordái alatt. Így szólt: – Szeretném ezt a tanácsos úr szavazatától függővé tenni. – Az én szavazatomtól? Helyes. – Karjánál fogva közelebb húzta magához, fülelt, kopogtatott. Nem diktált. Meglehetősen gyorsan ment. Amikor elkészült, így szólt:

– Utazhat.

Hans Castorp dadogott: – Vagyis... hogyhogy? Hát egészséges vagyok?

– Igenis, egészséges. Az a góc balra fönt szóra sem érdemes. A hőemelkedése nem illik ahhoz a góchoz. Hogy honnét ered, nem tudom megmondani. Felteszem, hogy nincs jelentősége. Felőlem utazhat.

– De... de tanácsos úr... Talán pillanatnyilag... talán nem gondolja komolyan?

– Nem gondolom komolyan? Hogy érti ezt? Hova gondol? Egyáltalán: mit gondol rólam, úgy nagyjából, szeretném tudni? Minek tart? Bordélyház-tulajdonosnak?

Dührohámot kapott. Arcának kékje ibolyaszínbe sötétült a lobogó vér toulásától, bajszának, felső ajkának féloldalas felhúzódnása olyannyira megerősödött, hogy kilátszottak felső oldalsó fogai, fejét öklelőn előreszegezte, mint a bika, szeme könnyben, vérben forgott.

– Kikérem magamnak! – üvöltötte. – Először is egyáltalán nem vagyok tulajdonos! Alkalmazott vagyok itt! Orvos vagyok! *Csak* orvos vagyok, megértették?! Nem vagyok kuplerájos! Nem vagyok Signor Amoroso a „Toledó”-ban, a gyönyörű Nápolyban, megértették, kérem?! A szenvedő emberiség szolgája vagyok! És ha netalántán másféle felfogásuk alakult ki személyemről, akkor mind a ketten mehetnek a fenébe, a föld alá vagy a kutyák elé, ahogy tetszik! Szerencsés utat!

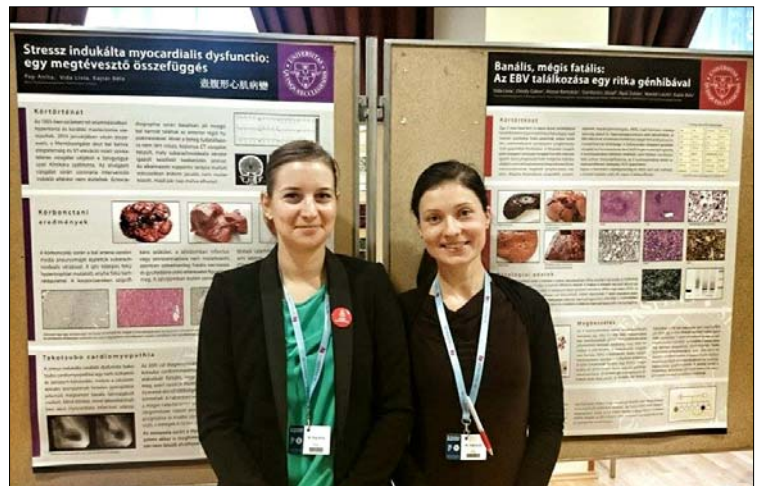
Hosszú, súlyos léptekkel kiment az ajtón, azon, amely az átvilágító laboratórium előszobájába vezetett, és bevágta maga mögött. A fiatal emberek tanácskérőn néztek Krokowski doktorra, de ő írásaiba mélyedt, eltemetkezett beléjük...

...

...a civil lelkiületű Hans Castorp, röviden szólva főleg azért érzi lehetetlennek az elutazást, mert meg kell várnia Clawdia Chauchat-t, akinek visszatéréséről egyelőre még semmilyen értesülés sem érkezett...

Szemlátomást magáévá tette a kvietizmus álláspontját, mely szerint a cselekvés sérti Istent, aki egyedül akar cselekedni. Hans Castorp tevékenysége ezekben a napokban egy Behrensnél tett látogatásra szorítkozott; Joachim tudott a megbeszélésről, és lefolyását, végeredményét könnyen kiszámíthatta az öt ujján. Hans Castorp kijelentette, hogy a tanácsos úr szíves engedelmeivel ő komolyabban veszi a tanácsos úr régebbi, sokszor ismételt figyelmeztetését, miszerint alaposan gyógyuljon meg idefenn, nehogy vissza kelljen jönnie, mint múltkori, kedvetlen percében tett elhamarkodott nyilatkozatát; hőmérséklete 37,8, nem tekintheti magát *rite* elbocsátottnak, és ha a tanácsos úr múltkori kijelentését nem kell kitiltásnak értelmeznie, amire legjobb tudomása szerint nem szolgáltatott okot magatartásával – akkor ő, Hans Castorp, érett megfontolás után és Joachim Ziemssennel tudatosan szembehelyezkedve, eltökélte, hogy tovább itt marad, és megvárja végleges detoxikációját. Amire a tanácsos többé-kevésbé szó szerint ezt válaszolta: „Bon és szép”, meg „Itt a kezem, nem disznólab”, meg hogy ez végre értelmes beszéd, és hogy ő mindjárt látta, hogy Hans Castorpnak több tehetsége van a páciensi léthez, mind annak a kardcsörtető fenegyereknek, és így tovább...

72. Patológus Kongresszus, Hajdúszoboszló

A legjobb 35 év alatti előadók: dr. Vida Livia és dr. Pap Anita

Trixler Mátyásra emlékező könyv jelent meg, halálának ötödik évfordulóján

„Az eltűnt idő nyomában” Trixler Mátyásra emlékezve – címmel emlékkötet jelent meg a Pécsi Tudományegyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikájának kiadásában. Az emlékező írásokat és tanulmányokat tartalmazó könyvet *Gáti Ágnes* és *Tényi Tamás* szerkesztette.

Technikai szerkesztő: *Ott Péter*. Kiadványterv és tördelés: *Schauerermann Tamás*. A borítón látható kép *Jádi Ferenc* munkája.

A kötet a *Jakab Irén Alapítvány* támogatásával jelent meg.

Trixler Mátyás, Jakab Irén, Pállfy György

Előszó

GÁTI ÁGNES

*Az élet nem az, amit az ember átélt,
hanem az, amire visszaemlékszik,
és ahogy visszaemlékszik rá,
amikor el akarja mesélni.*

(G.G. Márquez)

A kötet címe Proustot megidézve „Az eltűnt idő nyomában”. Ebben a választásban az vezérelt, hogy Trixler Mátyás a halála előtti időben olvasta újra ifjúkori olvasmányát, de befejezni már nem volt ideje, csupán a második kötetig jutott. Öt évvel ezelőtt éppen a 70. születésnap megünnepelésére készültünk, amikor váratlanul elment. Ennyi idő és a kerek évforduló apropója kellett, hogy képes legyek erre a nyilvános emlékezésre.

Köszönetet mondok mindenekelőtt Prof. Tényi Tamásnak, aki szövegesen volt ennek az emlék kötetnek a létrehozásában. Hálás vagyok Prof. Fekete Sándornak, férjem utódjának, aki mindenben támogatta ezt az elgondolást. Örömmel töltött el, hogy a régi tanítványok, munkatársak vállalták a közreműködést, s ez által bepillantást engednek a pszichiátria akkori világába, s Trixler Mátyás személyének különböző megélésébe. Végül, de nem utolsósorban köszönet betegeinknek, akiknek tanításai így, vagy úgy áthatják a következő oldalakat is.

Avilai Nagy Szent Teréz szavaival szeretném az emlékező írások ezen gyűjteményét fiaimnak, Matyinak és Daninak ajánlani, akik oly fájdalmasan rövid ideig ismerhették édesapjukat.

*...nem arról van szó, hogy sokat kell gondolkodni, hanem arról,
hogy nagyon kell szeretni...*

· 7 ·

In memoriam dr. Vermes István

2015. november 6-án, Pécsen váratlanul elhunyt **Vermes István** professzor. Szolnokon született 1946-ban. Egyetemi tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen fejezte be 1970-ben. Ezt követően a Pécsi, majd a Szegedi Orvostudományi Egyetemen folytatott kutatómunkát *Lissák Kálmán* és *Telegdy Gyula* akadémikusok irányításával. Kandidátusi értekezését 1976-ban védte meg. 1979-től Hollandiában élt. Felesége *dr. Steinmetz Eszter* szemész két esztendeje hunyt el, *András* fia Hollandiában gyógyszerész professzor, *Timea* leánya ismert magyar operaénekes. Gyermekei négy unokával ajándékozták meg. 1991 óta tudományos tevékenysége számos szalon ismét kapcsolódott a magyar kutatáshoz. Hazánkban habilitált (1999), 2005 óta egyetemi tanár a Pécsi Tudományegyetemen. Tudományos érdemei és a magyar laboratóriumi diagnosztikát támogató kiemelkedő tevékenysége elismeréseképpen 1997-ben a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság tiszteletbeli tagjának választották. 2003-ban megkapta a társaság legrangosabb kitüntetését, a Jendrassik Loránd-díjat. A Pécsi Tudományegyetem rektora az Innovatív Kutatói Team szakmai vezetésére kérte fel, amit kiemelkedő nemzetközi sikerrel teljesített. A Pécsi Tudományegyetem Szentágotthai János Kutatóközpont Nemzetközi Tanácsadó Testületének titkára lett. 2007-ben külső tagjának választotta a Magyar Tudományos Akadémia. Elnyerte a küllhoni magyar kutatóknak adományozható legrangosabb kitüntető címet, az Arany János-érmet.

Vermes István professzor szakmai és tudományos munkája kiemelkedő volt. Immáron lezárt életműveként 209 tudományos közleményt közölt kiváló folyóiratokban. Munkáira közel 8000 független hivatkozás érkezett pályatársaitól. Mindez kiemelkedő nemzetközi elismertséget jelez. Az apoptózis kutatásával kapcsolatos közleményei különösen nagy érdeklődésre tartottak számot. Kutatási tapasztalatait sokféle módon adta át magyar fiataloknak. Rendszeresen oktatott és vizsgáztatott a PTE Általános Orvostudományi Karán és Egészségtudományi Karán. Témavezető volt a PTE doktori programjaiban. Lehetőséget teremtett magyar PhD-hallgatóknak hosszabb-rövidebb külföldi tanulmányutakra.

Vermes István halálával egy kiváló magyar kutatót, laboratóriumi szakembert, korrekt kollégát veszítettünk el. Számunkra, akik barátai lehettünk, az emberi veszteség még fájdalmasabb. Minket kettőnket személy szerint közel öt évtizedes barátság és szakmai kapcsolat fűzött össze. Isten nyugosztaljon, István!

Pécs, 2015. november 7-én

Kovács L. Gábor
egyetemi tanár,
az MTA r. tagja

„A SZÉKELY KULTÚRA ÉLETKÉPEI” fotókiállítás

Immár közel 100 éve, él több népcsoport elszakítva a hazától, kiszakítva a nemzetből. A legnagyobb ilyen önálló közösség Erdélyben van, ők a székelyek. Ezen - emberi mértékkel jelentős - időszak alatt, annak dacára, hogy semmilyen szintű önrendelkezést nem sikerül kiharcolniuk, sőt évtizedekig kegyetlen elnyomatásban éltek, máig jobban őrzik kultúrájukat, magyarságukat, mint mi itt az „anyaországban”!

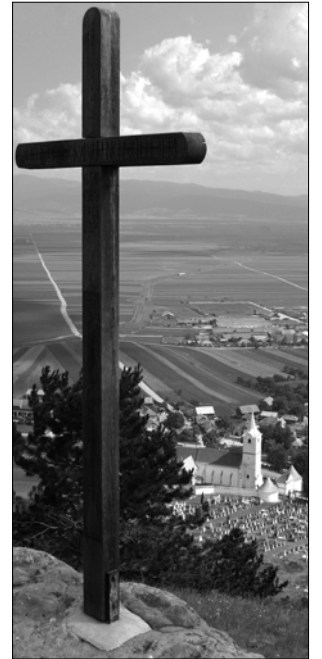
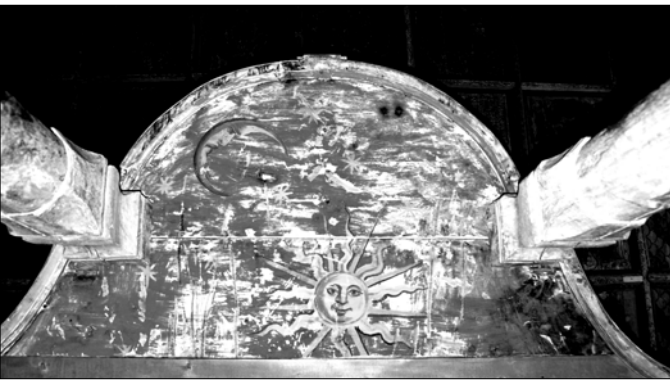
Különböző események kapcsán, több alkalommal jártam Párciumban és Erdélyben. Ez a kiállítás egy fotókiállítás-sorozat (A magyar kultúra halódó végvárai: Kalotaszeg, Szék, Torockó, Gyergyó vidéke, és most a Székelyek) része, de önállóan is megállja a helyét. Miután nyitott szemmel járok, és a kezemből nem maradhat el a fényképezőgép, szorgalmasan kattintgattam a közel magyarországnyi területen élő hajdan volt honfitársaim körében meglátogatott különböző helyszíneken, eseményeken. A kiállítás több mint száz képével az ottani hangulatokat, a székely kultúra életképeit szerettem volna visszatükrözni... A mozzanatokat igyekeztem művészien megragadni, bemutatni. Ha ezzel sikerült az érdeklődést felkelteni, kedvet csinálnom hozzá, akkor látogassanak el a hajdan volt magyar vidékekre, megtapasztalni az ottani nyíltszívű vendégszeretetet, a székely kultúrát, ami a magyar kultúra részét képezte, és képezi máig!

Rodler Miklós fotós

A kiállítás anyagából képek találhatóak októberi és májusi számunkban is (a szerk.)

„A SZÉKELY KULTÚRA ÉLETKÉPEI” – Rodler Miklós fotói

Fotó: Varga Gyula